

Załącznik do Uchwały Nr

.....
z dnia

Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie oraz realizacji programów:

**Programu przeciwdziałania przemocy domowej
i ochrony osób doznających przemocy domowej dla
Gminy Skawina na lata 2023-2027 za rok 2024**

**Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina na
lata 2022-2024 za rok 2024**

**Programu Usług Społecznych w Gminie Skawina na
lata 2024-2026 za rok 2024**

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział I. Organizacja Jednostki	8
1.1. Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Skawinie	8
Rozdział II. Budżet i jego realizacja	9
2.1. Wykonanie budżetu przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku	9
Rozdział III. Usługi społeczne	16
3.1. Wsparcie w zakresie usług społecznych	16
3.2. Organizator Społeczności Lokalnej	19
3.3. Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych	23
3.4. Promocja i informacja o działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie	24
Rozdział IV. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	26
4.1. Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej	26
4.2. Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2024 r.	27
4.3. Wsparcie osób najuboższych i kryteria dochodowe w pomocy społecznej	30
Rozdział V. Świadczenia pieniężne i niepieniężne w pomocy społecznej	31
5.1. Zasiłek stały	31
5.2. Zasiłek okresowy	31
5.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	31
5.4. Pomoc dla osób bezdomnych w formie schronienia	33
5.5. Sprawienie pogrzebu	33
5.6. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z Ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	33
Rozdział VI. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020	34
6.1. Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”	34
6.2. Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i osób dorosłych	34
6.3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego – Podprogram 2023	35
Rozdział VII. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych i zależnych	35
7.1. Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	35
7.2. Zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich w miejscu zamieszkania	36
7.3. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	36
7.4. Mieszkanie wspomagane	36
7.5. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”	36
7.6. Domy Pomocy Społecznej	37

7.7. Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niesamodzielnych (CWO) i realizowane usługi	38
7.7.1. Program „Opieka wytchnieniowa” i usługi odciążeniowe	38
7.7.2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”	39
7.7.3. Wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego	39
Rozdział VIII. Pomoc obywatelom Ukrainy posiadającym status UKR w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy	40
8.1. Fundusz pomocy - jednorazowe świadczenie finansowe w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy	41
8.2. Fundusz pomocy - świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł)	41
8.3. Wsparcie rzeczowe i finansowe na rzeczy ukraińskiej mniejszości narodowej	43
8.4. Wsparcie w ramach świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla obywateli z Ukrainy	43
8.5. Wsparcie w ramach pracy socjalnej, asystentury rodziny i procedury Niebieskie Karty dla obywateli z Ukrainy	44
Rozdział IX. Placówki wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie gminy Skawina w ramach trwałości projektu	44
9.1. Funkcjonowanie placówek dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina .	44
Rozdział X. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina w ramach trwałości projektu	46
Rozdział XI. Świadczenia z zabezpieczenia społecznego i pozostałe rodzaje świadczeń	48
11.1. Karta Dużej Rodziny - System zniżek dla rodzin wielodzietnych	48
11.2. Świadczenie wychowawcze	48
11.3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne i zasiłki szkolne	48
11.4. Dodatek osłonowy	49
11.5. Bon energetyczny	49
11.6. Dodatek dla gospodarstw domowych ogrzewanych gazem	50
11.7. Dodatki mieszkaniowe	50
11.8. Program Ogólnopolska Karta Seniora	50
11.9. Program „Skawińska Karta Seniora”	50
11.10. Zasoby mieszkaniowe Gminy	50
Rozdział XII. Realizacja świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	51
12.1. Świadczenia rodzinne	51
12.2. Fundusz alimentacyjny	52
Rozdział XIII. Przeciwdziałanie przemocy domowej	53
Rozdział XIV. Pomoc dziecku i rodzinie	56
14.1. Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny	56
14.2. Asystent rodziny	56

14.3. Praca socjalna	57
Rozdział XV. Bilans potrzeb	58
Rozdział XVI. Wnioski z rozeznanych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych	64
Rozdział XVII. Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina na lata 2022 - 2024 za rok 2024	66
Rozdział XVIII. Monitoring Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Skawina na lata 2023-2027 za 2024 rok	68
18.1. Wstęp	68
18.2. Realizacja działań zawartych w Programie w 2024 r.	70
18.3. Cele główne i szczegółowe programu	74
Rozdział XIX. Sprawozdanie z realizacji Programu Usług Społecznych dla Gminy Skawina na lata 2024 - 2026 za rok 2024	86
19.1. Cel programu i realizowane usługi	87
19.2. Realizacja usług społecznych świadczonych w Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku	88

Wstęp

Centrum Usług Społecznych w Skawinie zwane w dalszej części sprawozdania „CUS” jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Skawina funkcjonującą od 1 stycznia 2023 r. na mocy Uchwały Nr XLVIII/673/22 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 28 września 2022 roku w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

Rok 2024 był okresem intensywnego rozwoju szeroko rozumianych usług społecznych adresowanych do mieszkańców gminy Skawina. Przedkładane sprawozdanie stanowi całościowe podsumowanie działalności CUS w zakresie realizacji zadań ustawowych i własnych gminy, obejmujących m.in. pomoc społeczną – zarówno w formach pieniężnych jak i niepieniężnych m.in. świadczenie usług opiekuńczych i wytnieniuowych, prowadzenia placówek wsparcie dziennego dla seniorów, a także podejmowanie działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych Dyrektor CUS przedstawia corocznie Radzie Gminy, która utworzyła centrum, sprawozdanie z działalności centrum za poprzedni rok kalendarzowy oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Jak stanowi art. 13 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych do zadań Centrum Usług Społecznych należy w szczególności:

1. zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych przekazanych do realizacji centrum, w tym określonych w programie usług społecznych,
2. prowadzenie rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
3. opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych,
4. realizowanie programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych,
5. realizowanie innych niż usługi społeczne zadań przekazanych do realizacji centrum, w tym zadań z zakresu pomocy społecznej, w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1,
6. podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające),
7. opracowywanie standardów jakości usług społecznych określonych w programie usług społecznych, w przypadku braku określenia tych standardów w obowiązujących przepisach, oraz ich wdrażanie,
8. podejmowanie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi,

9. gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy.

W roku sprawozdawczym 2024 Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające w szczególności z przepisów:

1. Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
3. Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
4. Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
5. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
7. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
8. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
9. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
10. Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
11. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
12. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
13. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
14. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
15. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
16. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
17. Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
18. Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
19. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania,
20. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
21. Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
22. Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
23. Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
24. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
25. Ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego,
26. Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu,
27. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
28. Ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,

29. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
30. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
31. Ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali,
32. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
33. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny,
34. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
35. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych,
36. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
37. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym,
38. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw,
39. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym,
40. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta",
41. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
42. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego.
43. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Centrum Usług Społecznych w 2024 r. dysponowało następującymi budynkami/lokalami, w których realizowało swoje zadania.

- Siedziba główna CUS to budynek przy ul. Żwirki i Wigury 13 w Skawinie,
- Skawina, ul. Żwirki i Wigury 13 a,
- Skawina, ul. Popiełuszki 17, gdzie m.in. świadczą dyżury specjaliści,
- Skawina, Rynek 24, gdzie m.in. prowadzona jest placówka dla seniorów, znajduje się wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego, Zespół Wspierania Dziecka i Rodziny oraz placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży prowadzona przez Stowarzyszenie Siemacha,
- „Dwór Dzieduszyckich” w Radziszowie ul. Szkolna 4 – gdzie prowadzona jest placówka dla seniorów w formie klubu samopomocowego,
- „Dom Ludowy” w Jurczycach 27, gdzie prowadzona jest placówka dla seniorów w formie klubu samopomocowego.

Dodatkowo CUS dysponuje lokalem przy:

- ul. Głowackiego 7 w Skawinie, gdzie prowadzi market społeczny „Otwarta szafa”,
- ul. Szkolna 1 w Skawinie, gdzie prowadzone są zajęcia przez różne grupy, organizacje non-profit czy stowarzyszenia.

Rozdział I. Organizacja Jednostki

1.1. Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Skawinie

Struktura organizacyjna Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku funkcjonowała niezmiennie na podstawie Zarządzenia nr 5/2023 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Skawinie z dnia 2 stycznia 2023 r. wprowadzającego Regulamin Organizacyjny Centrum. Regulamin ten został opracowany zgodnie z wymogami dotyczącymi struktury organizacyjnej, określonymi w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818).

W strukturze Centrum wyodrębniono:

- 1) Stanowisko Dyrektora CUS – 1 stanowisko,
- 2) Stanowisko Zastępcy Dyrektora/ Organizator Pomocy Społecznej – 1 stanowisko,
- 3) Stanowisko Głównego Księgowego – 1 stanowisko,
- 4) Dział Finansowo – Księgowy – 6 stanowisk,
- 5) Wieloosobowe stanowisko ds. kadr i płac – 2 stanowiska,
- 6) Dział Świadczeń z Zabezpieczenia Społecznego – 10 stanowisk,
- 7) Dział organizacyjny – 4 stanowiska,
- 8) Dział realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, w skład którego wchodzi:
 - a) Zespół świadczeń z pomocy społecznej – 7 stanowisk,
 - b) Zespół usług z pomocy społecznej – 7 stanowisk,
 - c) Zespół Obsługi Administracyjnej Pomocy Społecznej – 5 stanowisk,
 - d) Zespół Wspierania Dziecka i Rodziny oraz przeciwdziałania przemocy:
 - Sekcja Pracy Socjalnej – 2 stanowiska (w tym 1 etat dzielony),
 - Sekcja Przeciwdziałania Przemocy – 4 stanowiska (w tym 1 etat dzielony),
 - Sekcja Asystentury Rodziny – 4 stanowiska
- 9) Dział Organizowania Usług Społecznych w skład którego wchodzi:
 - a) Zespół Integracji i Organizacji Usług Społecznych – 10 stanowisk,
 - b) Zespół Organizowania Społeczności Lokalnej – 2 stanowisko (etat dzielony),
 - c) Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla osób niesamodzielnych w Skawinie dedykowana osobom o specjalnych potrzebach oraz w formie klubów samopomocowych w dwóch filiach – 14 stanowisk:
 - filia placówki dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Skawinie – filia „południe”
 - filia placówki dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Skawinie – filia „północ”.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2024 roku w Centrum Usług Społecznych w Skawinie liczył 78 osób zatrudnionych na 76,625 etatu (nie uwzględniono osoby przebywającej na urlopie bezpłatnym).

Tabela 1 . Zatrudnienie na podstawie umów cywilno-prawnych w latach 2023-2024

Lp.	Zatrudnienie na podstawie umów cywilno-prawnych	2023	2024
1.	Usługi opiekuńcze	31	29
2.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	6 w tym 2 prowadzące

Lp.	Zatrudnienie na podstawie umów cywilno-prawnych	2023	2024
			działalność gospodarczą
3.	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	6	6
4.	Pomoc Psychologiczna dla obywateli Ukrainy	2	1
5.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjno-Wspierający dla osób uwikłanych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych	1	1
6.	Placówki Wsparcia Dziennego dla Seniorów w Jurczycach, Radziszowie i w Skawinie oraz Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niesamodzielnych	19 w tym 1 prowadzące działalność gospodarczą	15
7.	Pozostałe (m.in. Biegły sądowy, prowadzenie recepcji, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, Klub Rodzica, Obsługa Zamówień Publicznych, mediator, warsztaty profilaktyczne, terapeuta uzależnień, superwizja, prelekcje, psycholog dziecięcy, prawnik, osoba sprzątająca, prace konserwatorskie, archiwizacja dokumentacji)	20	25
8.	Umowy z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą (m.in. biegła sądowa, superwizor, psychiatra dziecięcy, seksuolog, usługi psychologiczne, klub młodzieżowy, Treningi Umiejętności Społecznych, warsztaty kreatywne)	12	19

Źródło: Opracowanie własne CUS

Rozdział II. Budżet i jego realizacja

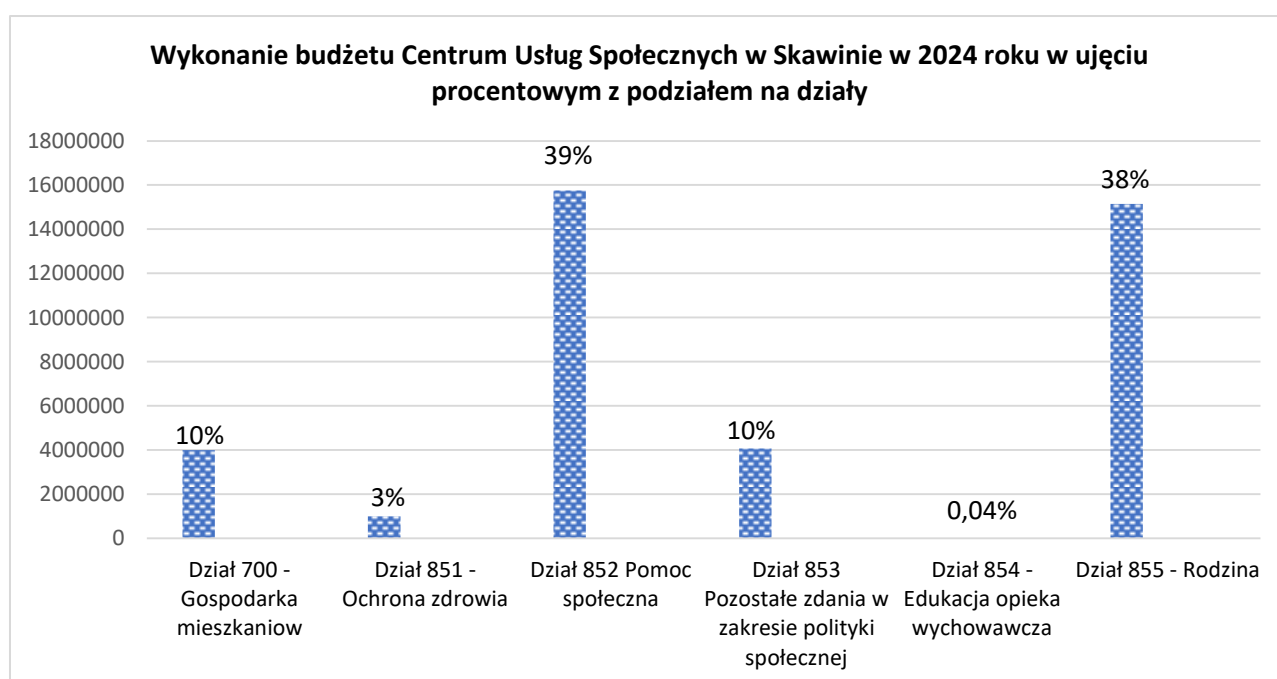
2.1. Wykonanie budżetu przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku

Centrum Usług Społecznych w Skawinie, jako jednostka budżetowa gminy, realizowało zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym zadania zlecone gminie i zadania własne gminy. Realizowało również zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, edukacyjnej opieki wychowawczej, pozostałych zadań z zakresu polityki społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz wspierania rodziny. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2022 r., o pomocy obywatelom Ukrainy, były to m.in. wypłaty świadczeń z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, wypłata jednorazowego

świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, pomoc psychologiczna, zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży. W związku z ustawą z dnia 23 maja 2024 roku o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw, która miała na celu ograniczenie cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało wypłatę bonu energetycznego czyli świadczenia pieniężnego przysługującego jednorazowo gospodarstwom domowym. W związku z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu CUS realizował wypłaty świadczeń z tytułu refundacji podatku VAT dla gospodarstw domowych. W związku z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym CUS realizował również wypłatę świadczenia z tego tytułu.

W 2024 r. wydatki bieżące Centrum Usług Społecznych w Skawinie zostały zaplanowane na kwotę 40 636 871,14 zł, natomiast zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 40 009 949,78 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 98,46%.

Wykres 1. Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku w ujęciu procentowym z podziałem na działy

Źródło: Opracowanie własne CUS

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania budżetu gminy Skawina w tym Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku dostępne jest na stronie: <https://bip.malopolska.pl>

DZIAŁ 700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane na kwotę 4 054 796,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 4 001 027,89 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 98,67%.

- w rozdziale 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami wydatkowano kwotę 175 125,14 zł, co stanowi 95,96% planu rocznego wynoszącego 182 500,00 zł. Największe środki w tym rozdziale wydatkowane były m.in. na:
 - zakup energii, CO i wody w kwocie 86 667,97 zł,

- opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w kwocie 78 997,00 zł
- w rozdziale 70007 - Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy wydatkowano kwotę 3 825 902,75 zł co stanowi 98,80% planu rocznego wynoszącego 3 872 296,00 zł. Największe wydatki w tym rozdziale wydatkowano m.in. na:
 - zakup energii, CO, wody w kwocie 1 694 443,71 zł,
 - opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w kwocie 1 150 469,13 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 507 973,39 zł (opłaty za odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości – 371 851,40 zł, opróżnianie lokali komunalnych, dezynsekcja, deratyzacja, wymiana termostatów, transport mebli – 136 121,99 zł),
 - opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego (opłaty za odpady komunalne) w kwocie 375 212,00 zł.

DZIAŁ 851 – OCHRONA ZDROWIA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 1 034 609,00 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 1 007 503,25 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 97,38%.

- w rozdziale 85153 - Zwalczanie narkomanii wydatkowano kwotę 43 970,15 zł, co stanowi 92,30% planu rocznego wynoszącego 47 640,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - wynagrodzenie bezosobowe oraz składki od nich naliczane (dla terapeuty uzależnień i osób realizujących warsztaty profilaktyczne) w kwocie 24 438,04 zł,
- w rozdziale 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi wydatkowano kwotę 943 523,10 zł co stanowi 97,60% planu rocznego wynoszącego 966 699,00zł. Największe wydatki w tym rozdziale wydatkowano m.in. na:
 - Zakup usług pozostałych w kwocie 239 641,83 zł w tym m.in.:
 - Warsztaty profilaktyczne dla uczniów (napoje energetyczne i e-papierosy, „Magiczne Kryształ”, „Debata”, „Spinacz”, „Kłopoty online – cyberprzemoc”) - 78 820,00 zł,
 - konsultacje specjalistów w zakresie uzależnień, druk plakatów i ulotek, dzierżawa ksero, usług transportowa, wynajem sali, organizacja obchodów Dnia Dziecka oraz Balu karnawałowego – 36 071,30 zł,
 - usługa gastronomiczna na „Bal Trzeźwości” – 10 900,00 zł
 - cykl warsztatów dla szkół podstawowych z terenu gminy Skawina – 23 097,69 zł,
 - zajęcia dla młodzieży „Zrób sobie GLOW UP” – 13 400,00 zł.
 - opłaty czynszowe placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży Skawina, Rynek 24 – SIEMACHA Spot Skawina w kwocie 194 801,70 zł,
 - dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 129 470,00 zł,
 - wynagrodzenie bezosobowe oraz składki od nich naliczane w kwocie 188 873,59 zł (w tym m.in. wynagrodzenia członków GKRPA, zespołu kontrolującego punkty sprzedaży napojów alkoholowych, biegłego sądowego, wynagrodzenie osoby prowadzącej superwizję dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz osoby

prowadzącej punkt informacyjno-konsultacyjno-wspierający dla osób doświadczających przemocy),

- w rozdziale 85195 - Pozostała działalność wydatkowano kwotę 20 010,00 zł, co stanowi 98,72% planu rocznego wynoszącego 20 270,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na koszty związane z wydawaniem 63 decyzji dotyczących uprawnień do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w ramach dotacji celowej oraz zakup usług pozostałych.

Dział 852 – POMOC SPOŁECZNA

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 16 098 835,99 zł, zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 15 753 768,80 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 97,86%. Środki te przeznaczono m.in. na:

- w rozdziale 85202 - Domy pomocy społecznej wydatkowano kwotę 2 701 281,34 zł, co stanowi 99,68% planu rocznego wynoszącego 2 710 000,00 zł - odpłatność za osoby skierowane do domów pomocy społecznej,
- w rozdziale 85203 - Ośrodki wsparcia wydatkowano kwotę 995 843,05 zł, co stanowi 97,72% planu rocznego wynoszącego 1 019 040,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana przede wszystkim na funkcjonowanie placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina prowadzonego przez Stowarzyszenie SIEMACHA – lokal Rynek 24 - dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielona w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 804 000,00 zł,
- w rozdziale 85205 - zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej wydatkowano kwotę 10 510,66 zł, co stanowi 100% planu rocznego wynoszącego 10 511,00 zł,
- w rozdziale 85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej wydatkowano kwotę 110 523,77 zł, co stanowi 98,47% planu rocznego wynoszącego 112 240,36 zł,
- w rozdziale 85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wydatkowano kwotę 570 052,37 zł, co stanowi 98,21% planu rocznego wynoszącego 580 460,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 553 469,34 zł, w tym m.in.:
 - świadczenia niepieniężne –pomoc rzeczowa – 499,00 zł
 - zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe dla 264 osób – 196 998,85 – 210 231,23 zł;
 - zasiłki okresowe dla 233 rodzin – 336 281,49 zł,
- w rozdziale 85215 - na dodatki mieszkaniowe wydatkowano kwotę 1 298 835,46 zł, co stanowi 92,84% planu rocznego wynoszącego 1 399 015,00 zł.
- w rozdziale 85216 - Zasiłki stałe wydatkowano kwotę 1 405 537,06 zł, co stanowi 99,92% planu rocznego wynoszącego 1 406 626,16 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - wypłatę zasiłków stałych w kwocie 1 391 607,86 zł,
 - świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w kwocie 13 929,20 zł,
- w rozdziale 85219 - Ośrodki pomocy społecznej wydatkowano kwotę 6 148 263,62 zł, co stanowi 98,38% planu rocznego wynoszącego 6 249 935,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:

- wynagrodzenia pracowników i składki od nich naliczane, dodatkowe wynagrodzenie roczne w kwocie 5 122 531,14 zł,
- wynagrodzenia bezosobowe i składki od nich naliczane w kwocie 154 733,62 zł,
- zakup usług pozostałych w kwocie 314 046,07 zł, w tym m.in.; usługi pocztowe, usługi prawne, usługi informatyczne, usługi BHP.
- w rozdziale 85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej wydatkowano kwotę 86 225,88 zł, co stanowi 91,74% planu rocznego wynoszącego 93 987,00 zł,
- w rozdziale 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze wydatkowano kwotę 887 819,28 zł, co stanowi 93,11% planu rocznego wynoszącego 953 529,75 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia osobowe pracowników i składki od nich naliczane, dodatkowe wynagrodzenia roczne w kwocie 149 176,00 zł,
 - wynagrodzenia bezosobowe i składki od nich naliczone w kwocie 627 085,23 zł,
 - Zakup usług pozostałych w kwocie 104 910,00 zł,
- w rozdziale 85230 - Pomoc w zakresie dożywiania wydatkowano kwotę 972 338,80 zł, co stanowi 99,33% planu rocznego wynoszącego 978 945,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 737 538,80 zł, w tym:
 - zasiłek celowy – świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności dla 483 osób – 535 896,00 zł,
 - posiłki dla 154 dzieci z 75 rodzin – 204 642,80 zł
 - dotację celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 199 680,00 zł - dotacja dla Jadłodajni im. Ks. W. Troski przy Parafii Rzymskokatolickiej w Skawinie na zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym.
 - zakup usług pozostałych w kwocie 35 120,00 zł w tym – dowóz posiłków do szkół.
- w rozdziale 85295 - Pozostała działalność wydatkowano kwotę 566 537,51 zł, co stanowi 96,92% planu rocznego wynoszącego 584 546,72 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - świadczenia społeczne w kwocie 518 850,38 zł, w tym m.in.:
 - dodatek osłonowy – 328 679,14 zł,
 - schronienie – 178 286,47 zł,
 - świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP – 11 884,77 zł,
 - zakup usług pozostałych w kwocie 36 228,65 zł, w tym m.in. usługa teleopieki na odległość „Korpus Wsparcia Seniora”, projekt socjalny „Kreatywne spędzanie czasu wolnego”, warsztaty „Wrzesień miesiącem mężczyzn”, wydruk materiałów, przesyłki pocztowe.
 - wynagrodzenia oraz składki od nich opłacane w kwocie 5 024,94 zł.

Dział 853 – Pozostałe Zadania w zakresie polityki społecznej

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 4 198 259,00 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 4 080 871,36 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 97,20%. Środki te przeznaczono na:

- w rozdziale 85395 - Pozostała działalność. Niniejsza wartość została wydatkowana między innymi na utrzymanie i prowadzenie placówek wsparcia dla seniorów w Skawinie, Jurczycach i Radziszowie, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina oraz pomoc obywatelom Ukrainy z tego m.in.:
 - wynagrodzenia osobowe pracowników i składki od nich naliczane, dodatkowe wynagrodzenia roczne w kwocie – 1 509 234,15 zł
 - wynagrodzenia bezosobowe i składki od nich naliczona (lekarz geriatra, rehabilitantka, psycholog, osoby sprzątające, konserwator, szkolenie „komputer dla seniora”, Nordic Walking dla seniora – 337 782,28 zł
 - świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 1 235 760,00 zł
 - opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe w kwocie 171 841,00 zł
 - zakup usług pozostałych w kwocie 310 836,46 zł

Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 34 924,32 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 17 321,79 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 49,60%. Środki te przeznaczono na:

- w rozdziale 85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym wydatkowano kwotę 17 321,79 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - stypendia dla uczniów w kwocie 12 897,47 zł,
 - zasiłki szkolne w kwocie 3 100,00 zł,
 - stypendia dla uczniów w związku z pomocą obywatelom Ukrainy w kwocie 1 324,32 zł.

Dział 855 – Rodzina

Wydatki bieżące w ramach działu zostały zaplanowane w kwocie 15 215 446,83 zł, zaś zrealizowane w ciągu roku w kwocie 15 149 456,69 zł, w rezultacie stopień realizacji wydatków bieżących wyniósł 99,57%. Środki te przeznaczono m.in. na:

- w rozdziale 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano kwotę 13 850 661,33 zł, co stanowi 99,83 % planu rocznego wynoszącego 13 874 068,26 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - świadczenia wychowawcze w kwocie 9 000,00 zł,
 - świadczenia rodzinne kwocie 10 802 231,41 zł, w tym m.in.:
 - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 1 314 902,55 zł,
 - jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka 76 świadczeń – 79 000,00 zł,
 - zasiłki pielęgnacyjne dla 833 osób – 2 057 818,56 zł,
 - świadczenia pielęgnacyjne dla 220 osób – 7 338 110,30 zł,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy dla 2 osób – 12 400,00 zł,

- świadczenie z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – 24 000 zł,
 - świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 81 rodzin – 539 005,10 zł
 - świadczenia rodzicielskie dla 60 osób – 342 905,60 zł
 - świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP w kwocie 303 281,01 zł.
- w rozdziale 85503 - Karta Dużej Rodziny wydatkowano kwotę 3 700,00 zł, co stanowi 96,33% planu rocznego wynoszącego 3 841,00 zł.
- w rozdziale 85504 - Wspieranie rodziny wydatkowano kwotę 414 079,05 zł, co stanowi 94,18% planu rocznego wynoszącego 439 662,43 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana m.in. na:
 - wynagrodzenia osobowe pracowników i składki od nich naliczane i dodatkowe wynagrodzenia roczne w kwocie 351 471,96 zł ,
 - dotacje celową z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielonej w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w kwocie 35 461,64 zł w tym: Stowarzyszenie SIEMACHA – 35 461,64 zł na dofinansowanie wynagrodzeń dla pracowników w ramach rządowego Programu.
- w rozdziale 85508 - Rodziny zastępcze wydatkowano kwotę 721 927,79 zł, co stanowi 98,18% planu rocznego wynoszącego 735 300,00 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - różne opłaty i składki w kwocie 721 927,79 zł,
- w rozdziale 85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów wydatkowano kwotę 159 088,52 zł, co stanowi 97,86% planu rocznego wynoszącego 162 575,14 zł. Niniejsza wartość została wydatkowana na:
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne w kwocie 150 214,16 zł,
 - pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy w kwocie 8 874,36 zł.

W 2024 r. wydatki inwestycyjne Centrum Usług Społecznych w Skawinie zostały zaplanowane w kwocie 42 435,00 i zostały zrealizowane w ciągu roku w kwocie 42 435,00 zł w rezultacie stopień wydatków wyniósł 100%. Środki te przeznaczono na – Modernizację budynku przy ul. Żwirki i Wigury 13: tj. Montaż i uruchomienie klimatyzatorów.

W 2024 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało Programy restartowe Ministra Rodziny i Polityki Społecznej:

- „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Były to środki poza budżetowe. W okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wydano na to zadanie 300 126,23 zł.
- „Opieka wytchnieniowa” finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego. Były to środki poza budżetowe. W okresie od 1.01.2024 r. do 31.12.2024 r. wydano na to zadanie 335 780,91 zł. Opieka wytchnieniowa świadczona była w ramach pobytu dziennego w placówkach w Skawinie Rynek 24, Jurczycach oraz Radziszowie a także w miejscu zamieszkania oraz jako 14 dniowy pobyt całodobowy w specjalnych Ośrodkach.

Rozdział III. Usługi społeczne

3.1. Wsparcie w zakresie usług społecznych

Centrum Usług Społecznych w Skawinie jest jednostką organizacyjną gminy Skawina, która zajmuje się rozwojem, integracją i koordynowaniem usług społecznych na poziomie lokalnym. CUS świadczy szeroki zakres usług ukierunkowany na poprawę jakości życia mieszkańców, wspieranie ich samodzielności oraz integrację społeczną. Dzięki temu, że oferowane usługi są w jednym miejscu, mieszkańcy mają ułatwiony dostęp do kompleksowego wsparcia dostosowanego do ich potrzeb.

W minionym roku nasze działania koncentrowały się na rozwiązywaniu bieżących problemów społecznych, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz wspieraniu aktywności obywatelskiej i angażowaniu społeczności lokalnej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie zapewniało mieszkańcom gminy Skawina bezpłatne specjalistyczne wsparcie w następujących obszarach:

- Pomoc psychologiczna dla osób dorosłych, w tym dla obywateli Ukrainy,
- Pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży
- Konsultacje psychiatryczne dla dzieci i młodzieży
- Wsparcie terapeuty uzależnień
- Porady prawne
- Wsparcie lekarza geriatry
- Wsparcie pielęgniarki
- Mediacje prowadzone przez wykwalifikowanego mediatora
- Konsultacje z seksuologiem
- Wsparcie dla rodzin i par znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W trosce o podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, w 2024 roku kontynuowano realizację rekomendowanego programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” w dwóch edycjach – wiosennej i jesiennej. Zajęcia odbywały się zarówno w siedzibie CUS przy ul. Ks. J. Popiełuszki 17 jak i za pośrednictwem Fundacji „Wyobraź Sobie” realizującej program na zlecenie gminy Skawina w ramach otwartego konkursu ofert. Łącznie w programie wzięło udział 86 osób.

Dodatkowo, rodzice mieli możliwość uczestnictwa w Treningu Umiejętności Rodzicielskich, obejmujących cykl 10 spotkań, ukierunkowanych na rozwój praktycznych umiejętności rodzicielskich. W spotkaniach uczestniczyło 18 rodziców.

Rodzice dzieci w wieku od 3 do 18 lat, mogli korzystać ze wsparcia w ramach comiesięcznych spotkań tematycznych w ramach „Klubu Rodzica”. Poruszane zagadnienia dotyczyły bieżących wyzwań wychowawczych i komunikacyjnych, a wśród omawianych tematów znalazły się m.in. „Bądź na bieżąco ze swoim dzieckiem – wyzwania przed rodzicem w nowym roku szkolnym”, „Co w sieci piszczy?”, „Emocjonalna pierwsza pomoc dla twojego dziecka”, „Komunikacja z nastolatkiem”.

Dla dzieci przygotowano Trening Umiejętności Społecznych – cykl 10 zajęć przeznaczonych dla trzech grup wiekowych: 7–8 lat, 10–12 lat oraz 13–15 lat. Warsztaty miały na celu rozwijanie umiejętności budowania relacji interpersonalnych, naukę norm społecznych oraz wzmacnianie kompetencji komunikacyjnych. W programie uczestniczyły 22 osoby.

W każdy piątek organizowano spotkania w ramach „Klubu Młodzieżowego”, skierowanego do osób w wieku 13–20 lat, prowadzonego przez psychologa. Wsparcie otrzymywali również pedagodzy

z terenu Gminy Skawina, którzy mogli uczestniczyć w cyklicznych, comiesięcznych spotkaniach „Klubu Pedagoga”, służących wymianie doświadczeń oraz podnoszeniu kompetencji zawodowych.

W 2024 roku Centrum Usług Społecznych realizowało również ofertę dla Seniorów z gminy Skawina:

- **Dzień Babci i Dziadka**, współorganizowany przez Centrum Usług Społecznych oraz Placówkę Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży „Siemacha SPOT Skawina”. W spotkaniu uczestniczyli członkowie organizacji pozarządowych zrzeszających seniorów, m.in. Skawińska Rada Seniorów, Klub Seniora w Krzęcinie, Stowarzyszenie „Wolanie 60+”, Koło Polskiego Związku Niewidomych w Skawinie oraz Skawińskie Stowarzyszenie Klubu Seniora „Seniorek”. Spotkanie miało na celu integrację pokoleń i umocnienie więzi społecznych.
- **Bezpłatny kurs komputerowy**, zorganizowany przez Centrum Usług Społecznych oraz Miejską Bibliotekę Publiczną w Skawinie, umożliwił seniorom z gminy Skawina rozwój umiejętności cyfrowych. Kurs obejmował 10 spotkań komputerowych oraz 5 spotkań z ekspertami, podczas których poruszano tematy związane ze zdrowiem, bezpieczeństwem oraz problematyką społeczną.
- **Warsztaty międzypokoleniowe** ze Stowarzyszeniem „Wolanie 60+” w Woli Radziszowskiej, w których uczestnicy – seniorzy i ich wnuki – wspólnie tworzyli wielkanocne ozdoby techniką decoupage.
- **Konferencję „Bezpieczny Senior”** zorganizowaną 21 marca 2024 r. w Ośrodku Kulturalno-Rekreacyjnym „Gubałówka”. W jej trakcie odbyły się trzy wykłady dotyczące bezpieczeństwa konsumenckiego, drogowego oraz zdrowotnego.
- **Cykl „Środa dla Seniora”**, w ramach którego seniorzy uczestniczyli w praktycznych zajęciach komputerowych, ucząc się m.in. zakładania profilu zaufanego, obsługi Internetowego Konta Pacjenta, bankowości elektronicznej oraz korzystania z Internetu w czasie wolnym.
- Uruchomienie od 19 listopada 2024 r. nowego wsparcia – **E-UPS (Elektroniczne Usługi Pomocy Seniorom)**, które oferują pomoc w obsłudze urządzeń mobilnych i rozwiązywaniu problemów technicznych.
- **Ogólnopolski Dzień Seniora** 17 listopada 2024 r., który był wyjątkową okazją do wspólnego świętowania, integracji oraz dobrej zabawy.
W programie znalazły się atrakcje takie jak:
 - „Wesołe Spotkanie z Joanną Bartel” – pełne humoru i pozytywnej energii wystąpienie znanej aktorki i artystki kabaretowej,
 - poczęstunek – wspólne biesiadowanie przy kawie i ciastku,
 - muzyczna podróż w czasie – wspólne śpiewanie, taniec i niezapomniane melodie z dawnych lat,
 - fotobudka – pamiątkowe zdjęcia w radosnej atmosferze.

Na terenie placówek oświatowych prowadzono działalność o charakterze profilaktycznym, informacyjnym i edukacyjnym, obejmującą realizację programu rekomendowanego „Debata”, programy profilaktyczne m.in. „Magiczne Kryształ”, „Spinacz”. Łącznie w zajęciach tych uczestniczyło 1252 uczniów.

Kontynuowano również cykl spotkań z 2023 r. pod nazwą „Zrób sobie GLOW UP” skierowany do młodzieży wieku od 13 do 15 lat. Spotkania odbywały w styczniu 2024 r. w Skawinie, w sołectwach (w CAK-ach i świetlicach wiejskich) oraz w szkołach podstawowych. Wzięło w nich udział 763 uczniów.

W placówkach oświatowych zrealizowano także warsztaty profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych, nikotyny a także uzależnień behawioralnych, którymi objęto 2440 uczniów. Tematyka warsztatów była różnorodna „Kłopoty on-line cyberprzemoc”, „Płatki śniegu - wychowani przez media”, „Profilaktyka uzależnień od napojów energetycznych”, „Od dobrej komunikacji do dobrych relacji”.

Dodatkowo terapeuta uzależnień zrealizował warsztaty profilaktyczne dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Skawinie (udział wzięło 44 uczniów) oraz uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 w Skawinie (udział wzięło 50 uczniów). Działaniami edukacyjnymi dot. szeroko rozumianych uzależnień objęto także rodziców i kadry pedagogiczne.

W 2024 roku CUS podejmował również działania mające na celu wsparcie instytucji i organizacji działających na rzecz mieszkańców gminy Skawina tj.:

- Zorganizowano szkolenie dla nauczycieli wychowania przedszkolnego o tematyce „Uzależnień dzieci w wieku przedszkolnym od telefonów komórkowych, gier, telewizji oraz jaki to ma wpływ na rozwój dziecka i jego zachowania” - 27 lutego 2024 r.
- Wraz z grupą samopomocową „AQUA VITA” w dniu 15 kwietnia 2024 r. zorganizowano spotkanie dla pracowników policji, straży miejskiej, kuratorów, służby zdrowia, pracowników socjalnych asystentów rodziny, GKRPA i zespołu interdyscyplinarnego o tematyce „Symptomy uzależnienia od alkoholu. Lokalne organizacje wsparcia”.
- CUS wsparł finansowo grupy samopomocowe działające na terenie gminy Skawina w tym: Grupy AA „AQUA VITA”, „Haller”, Al.-Anon, „VITA ROSA”, „ALAM” poprzez sfinansowanie Balu Trzeźwości, wyjazdu na Jasną Górę dla osób uzależnionych i współuzależnionych czy organizacji Wigilii.
- CUS we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną w Krakowie, zorganizował konferencję pn. „Postaw na zdrowie”. Wydarzenie odbyło się 13 czerwca 2024 r. w formie stacjonarnej i było skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu gminy Skawina. Celem konferencji było zwiększenie wiedzy i świadomości młodzieży na temat spożywania cukrów i napojów energetycznych, suplementacji oraz prowadzenia prozdrowotnego stylu życia.
- Konferencja zorganizowana w dniu 8 października 2024 r. w Pałacyku „Sokół” przez CUS wraz z Zespołem Specjalistycznych Placówek Wspierania Edukacji w Skawinie, pn. „FAS i FASD – diagnoza, przyczyny i kompleksowe wsparcie dzieci z zaburzeniami rozwoju”, adresowana do nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej.
- W związku z obchodzonym w październiku Światowym Dniem Mediacji, CUS we współpracy z Uniwersytetem Ignatianum w Krakowie, zorganizowało konkurs wraz z sesją posterową pn. „Mediacja ma moc”. Celem było m.in. kształtowanie pozytywnego wizerunku mediacji wśród uczniów, profilaktyka w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów rówieśniczych oraz popularyzacja wiedzy nt. mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów.
- CUS było współorganizatorem II Konferencji Środowiskowych Poradni Psychologiczno-Pedagogiczno-Psychoterapeutycznych dla Dzieci i Młodzieży „W Środowisku – ciąg dalszy... Dylematy pracy środowiskowej”, w dniu 19 listopada 2024 r. w budynku Teatru Szpitala Klinicznego im. dr J. Babińskiego w Krakowie. Konferencja miała na celu poruszenie kwestii związanych z pracą środowiskową, w której dużymi wyzwaniami były z jednej strony organizacja pracy terapeutycznej poza szpitalem, poradnią lub gabinetem prywatnym,

a z drugiej strony współpraca terapeutów, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, nauczycieli i pedagogów, kuratorów, policjantów oraz innych profesjonalistów.

- Konferencja „Uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży – identyfikacja zagrożeń”, w dniu 21 listopada 2024 r., której adresatami byli pedagodzy, psychologowie, dyrektorzy oraz osoby zaangażowane w pracę z dziećmi i młodzieżą z terenu Gminy Skawina. Wydarzenie miało na celu przybliżenie aktualnych wyzwań, takich jak zagrożenie fentanylem oraz problematyki uzależnień wśród młodego pokolenia. Konferencja stanowiła również przestrzeń do wymiany wiedzy i doświadczeń między specjalistami w tej dziedzinie.
- Wdrożono kampanię społeczno-edukacyjną „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, w której udział wzięło 6 szkół podstawowych (1193 uczniów).
- Rozpowszechniono informację w placówkach oświatowych na temat kampanii „Eska. Razem przeciwko depresji” oraz o zakazie sprzedaży napojów energetycznych dzieciom i młodzieży do 18 roku życia.
- Prowadzono edukację społeczną nt. uzależnień, przemocy domowej, radzenia sobie ze stresem oraz informowano o miejscach, formach wsparcia i pomocy, programach leczenia. W ramach edukacji rozpowszechniono materiały za pomocą mediów, a także w instytucjach współpracujących z CUS, a także w ramach „Punktów Informacyjnych” na terenie Skawiny. Rozpowszechniono informację nt. usług CUS, Telefonów Zaufania, Niebieskiej Linii.

3.2. Organizator Społeczności Lokalnej

W ramach struktury organizacyjnej Centrum Usług Społecznych w Skawinie funkcjonuje stanowisko Organizatora Społeczności Lokalnej (OSL), którego rolą jest aktywne budowanie, wzmacnianie i integrowanie społeczności lokalnej. Organizator społeczności pełni funkcję łącznika – między mieszkańcami a instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz władzami lokalnymi, a także między samymi mieszkańcami, wspierając tworzenie sieci wzajemnej pomocy i zaangażowania społecznego.

Działania OSL koncentrują się na:

- stałym rozpoznawaniu potrzeb i zasobów wspólnoty samorządowej,
- opracowywaniu i aktualizacji planu organizowania społeczności lokalnej, odpowiadającego na bieżące wyzwania i potencjał środowiska,
- inicjowaniu i realizacji działań aktywizujących oraz wspierających rozwój lokalny,
- budowaniu więzi społecznych, wzmacnianiu tożsamości lokalnej i poczucia przynależności,
- współpracy z organizacjami prowadzącymi animację społeczną oraz innymi formami pracy środowiskowej.

Organizator społeczności lokalnej nie tylko mobilizuje mieszkańców do wspólnego działania, ale także tworzy przestrzeń do wzrostu oddolnych inicjatyw, inspirując do aktywności i współodpowiedzialności za kształtowanie lokalnej rzeczywistości. Dzięki takiemu podejściu wspólnota samorządowa staje się bardziej zintegrowana, świadoma swoich zasobów i gotowa do podejmowania nowych wyzwań.

Bal Karnawałowy dla dzieci - 10 lutego 2024 roku, w urokliwym Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie, Centrum Usług Społecznych w Skawinie we współpracy z Placówką „Siemacha SPOT Skawina” zorganizowało niezwykle Bal Karnawałowy dla dzieci pod hasłem „Żyj aktywnie. Program zdrowego odżywiania”. Tego dnia sala balowa ożywiła się w wesołych płasach, gdzie wróżki, piraci, królowny, policjanci i tygrysy tańczyli i bawili się razem. Atmosfera była niezwykle radosna, a uczestnicy mogli cieszyć się zdrowymi przekąskami i fantastycznymi atrakcjami, które doskonale wpisywały się w tematykę promującą zdrowy styl życia. Dla dzieci nie zabrakło zarówno rozrywki, jak

i edukacji. Mogły one uczestniczyć w kursie pierwszej pomocy, doskonalić praktyczne umiejętności udzielania pomocy, podziwiać magiczne sztuczki magika, bawić się przy muzyce DJ-a oraz brać udział w animacjach przygotowanych przez energiczne animatorki. Dzieci mogły także kolorować obrazki, malować twarze w ulubione postacie oraz wykonywać pamiątkowe zdjęcia w fotobudce. Dla rodziców przygotowano prelekcję pt. „Żyj aktywnie. Program zdrowego odżywiania”, podczas której omówiono znaczenie świadomego podejmowania decyzji żywieniowych i rolę wyrobienia prawidłowych nawyków w codziennym odżywianiu. Bal był nie tylko okazją do radosnej zabawy, ale także działaniem na rzecz społeczności lokalnej. Dzięki organizacji wydarzenia udało się:

- pobudzić aktywność środowiska lokalnego,
- wzmocnić więzi rodzinne,
- promować zdrowy, trzeźwy i bezpieczny styl życia,
- zwiększyć świadomość zdrowotną dzieci i rodziców,
- zintegrować mieszkańców Gminy Skawina.

Wydarzenie zostało sfinansowane ze środków własnych Centrum Usług Społecznych w Skawinie w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2024.

„ABC Nordic Walking – kroki do zdrowia i budowania relacji społecznych” to program, który realizowany był przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie w czerwcu i październiku 2024 roku, skierowany do mieszkańców gminy Skawina w wieku 60+. Jego celem było promowanie aktywności fizycznej oraz integracja społeczna seniorów poprzez naukę techniki Nordic Walking.

Zajęcia rozpoczęły się spotkaniem wprowadzającym, podczas którego uczestnicy poznali podstawy teoretyczne i zdrowotne korzyści płynące z Nordic Walking. Instruktor Małgorzata Kopeć omówiła prawidłową technikę chodu, dobór kijków oraz częste błędy. Warsztaty praktyczne odbywały się w Parku Miejskim i składały się z rozgrzewki, ćwiczeń technicznych i siłowych, rozciągania oraz ćwiczeń oddechowych.

Kluczowym elementem programu były rozmowy i integracja – seniorzy dzielili się doświadczeniami, wspierali się nawzajem i planowali dalsze wspólne działania. Ostatnie spotkania miały charakter wyjątkowo integracyjny – m.in. wspólny poczęstunek oraz spontaniczna propozycja utworzenia stałej grupy Nordic Walking. Powstała także grupa kontaktowa online z propozycjami nazw, takimi jak „Kijkowa Grupa” czy „Podwójne Łaski”.

Uczestnicy otrzymali certyfikaty, odblaski, smycze i informacje o kolejnych inicjatywach CUS. Program przyniósł wymierne korzyści – poprawę kondycji fizycznej, wzrost świadomości zdrowotnej oraz pogłębienie więzi społecznych. Dzięki profesjonalnemu prowadzeniu i serdecznej atmosferze udało się zbudować aktywną, zintegrowaną społeczność seniorów.

Wakacyjne Warsztaty dla Dzieci - zorganizowane przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie miały na celu stworzenie bezpiecznego, inspirującego i wspierającego środowiska dla dzieci i młodzieży w wieku 7–12 lat, które umożliwi im aktywne, twórcze i wartościowe spędzanie czasu wolnego. Projekt ma na celu wszechstronny rozwój uczestników poprzez organizację różnorodnych zajęć sportowych, edukacyjnych, artystycznych i integracyjnych, promujących zdrowy styl życia, rozwijających umiejętności społeczne oraz wspierających budowanie pozytywnych nawyków i wartości.

Spotkania odbywały się w różnych miejscach naszej gminy: w CUS w Skawinie, Centrum Aktywności Kulturalnej w Jaśkowicach i Woli Radziszowskiej oraz w Świetlicy Wiejskiej w Facimiechu. Dzięki wspólnej pracy, zaangażowaniu i kreatywnym zajęciom udało nam się nie tylko zapewnić dzieciom wakacyjną rozrywkę, ale przede wszystkim wzmacniać lokalne więzi i rozwijać poczucie wspólnoty.

Przegląd letnich aktywności:

Świetlica Wiejska w Facimiechu:

- 23 lipca – warsztaty z malowania kubków do picia,
- 30 lipca – warsztaty plastyczne: tworzenie biżuterii i ramek na zdjęcia,

Centrum Usług Społecznych w Skawinie:

- 5 i 19 sierpnia – warsztaty plastyczne: tworzenie biżuterii i ramek na zdjęcia,
- 6 i 20 sierpnia – warsztaty z robienia kul do kąpeli,
- 7 i 21 sierpnia – warsztaty kulinarne – zdrowe wrapy,
- 8 i 22 sierpnia – warsztaty z robienia mydełek,
- 9 i 23 sierpnia – warsztaty z malowania kubków do picia.

Centrum Aktywności Kulturalnej w Jaśkowicach:

- 5 sierpnia – warsztaty z malowania kubków do picia,
- 26 sierpnia – warsztaty plastyczne: biżuteria i ramki na zdjęcia.

Centrum Aktywności Kulturalnej w Woli Radziszowskiej:

- 12 sierpnia – warsztaty plastyczne: tworzenie biżuterii i ramek na zdjęcia,
- 19 sierpnia – warsztaty z malowania kubków.

Podczas zajęć dzieci nie tylko rozwijały umiejętności artystyczne i kulinarne, ale także uczyły się pracy zespołowej, dzielenia się pomysłami i wzajemnej pomocy.

Tworzyły własne bransoletki, pierścionki, ramki, pachnące mydełka i kolorowe kule do kąpeli. Podczas warsztatów kulinarnych poznawały zasady zdrowego żywienia, przygotowując wrapy i batatowe frytki.

Nie zabrakło także wspólnych zabaw:

- konkursu na najwyższą wieżę z kubków,
- eksperymentów z wybuchającym wulkanem,
- tworzenia gigantycznych baniek mydlanych,
- plecenia kolorowych warkoczyków.

Wszystkie te działania nie tylko dostarczyły dzieciom mnóstwa radości, ale także budowały więzi międzypokoleniowe i tworzyły przestrzeń do integracji mieszkańców.

„Spotkanie Wigilijne 2024 – Bądźmy Razem” - 11 grudnia 2024 r. w Hotelu „Dworek Skawiński” przy ul. Kublińskiego 4 w Skawinie odbyło się wyjątkowe spotkanie wigilijne dla mieszkańców Miasta i Gminy Skawina, zorganizowane przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie. W wydarzeniu uczestniczyło 60 osób starszych i samotnych, które w okresie Świąt Bożego Narodzenia często pozostają bez bliskich.

Celem projektu było wsparcie osób doświadczających samotności, stworzenie im okazji do wspólnego spędzenia czasu, a także umożliwienie doświadczenia atmosfery świątecznej bliskości i życzliwości. Wspólne biesiadowanie, spożywanie potraw wigilijnych oraz kolędowanie pozwoliło uczestnikom poczuć radość i ciepło płynące ze spotkania z drugim człowiekiem. Obecność zaproszonych gości oraz symboliczne prezenty w postaci paczek świątecznych dały uczestnikom poczucie, że są ważni, zauważeni i że ich sytuacja nie pozostaje społeczności obojętna.

W programie znalazły się:

- występ artystyczny Przedszkola Katolickiego w Skawinie pt. „Maleńką Miłością przy Wigilijnym stole”,
- koncert „Hej Kolęda, Kolęda” w wykonaniu Nona-Art. Studio ze Skawiny,

- wspólne, międzypokoleniowe kolędowanie z dziecięcą scholą „Sygnaturka” z Kościoła pw. Miłosierdzia Bożego w Skawinie.

Projekt miał na celu nie tylko przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia, ale także wzmacnianie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej, co jest szczególnie ważne w okresie świątecznym, kiedy wartości rodzinne i wspólnotowe są szczególnie podkreślane. Dzięki zaangażowaniu lokalnych liderów, możliwe było lepsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców i skuteczniejsze dotarcie do osób wymagających wsparcia.

Warsztaty Bożonarodzeniowe w Skawinie – Budowanie Wspólnoty Lokalnej przez Twórczą Zabawę -

Centrum Usług Społecznych w Skawinie zorganizowało cykl warsztatów bożonarodzeniowych, które miały na celu nie tylko rozwój kreatywności dzieci, ale również wzmocnienie więzi społecznych i budowanie wspólnoty lokalnej. W warsztatach, które odbyły się od 2 do 12 grudnia 2024 roku, wzięły udział dzieci z terenu Gminy Skawina. Spotkania miały na celu stworzenie przestrzeni, w której najmłodsze pokolenie mogło nie tylko tworzyć bożonarodzeniowe ozdoby, ale także budować więzi z rówieśnikami oraz z dorosłymi, którzy wspierali ich w twórczej pracy.

Warsztaty odbyły się w różnych lokalizacjach, co miało na celu dotarcie do dzieci z różnych części Gminy Skawina. Dzięki współpracy z jednostkami lokalnymi, takimi jak OSP Rzozów, CAK Wola Radziszowska, CAK Facimiech czy CAK Jaśkowice, udało się stworzyć silną sieć współpracy, która w przyszłości może owocować kolejnymi inicjatywami na rzecz społeczności lokalnej.

Każde spotkanie było nie tylko czasem twórczej zabawy, ale także okazją do integracji dzieci z różnych miejscowości i wspólnego tworzenia czegoś wyjątkowego. W trakcie warsztatów dzieci miały okazję spotkać swoich rówieśników, dzielić się swoimi pomysłami oraz wspólnie cieszyć się ze swoich osiągnięć. Każdy z warsztatów wprowadzał dzieci w magiczny okres Świąt, a także umożliwiał im poczucie przynależności do wspólnoty lokalnej.

- **Rękodzielnicze warsztaty: ozdoby świąteczne** – wspólne tworzenie ozdób choinkowych, takich jak kolorowe choinki czy świąteczne lampiony, umożliwiło dzieciom poczucie, że ich prace są częścią większej całości, świątecznej atmosfery, która łączy całą społeczność.
- **Pieczenie pierniczek** – dzieci nie tylko piekły, ale także dekorowały pierniczki, co stało się świetną okazją do współpracy i wymiany pomysłów. To właśnie w takich momentach tworzą się więzi, które integrują społeczność.
- **Bajkowe święta w bombce** – dzieci tworzyły małe, magiczne światy zamknięte w bombkach, w których zamieszkały zimowe krajobrazy i choinki. Każda z prac stała się indywidualną pamiątką, ale i częścią większej opowieści, która łączyła wszystkich uczestników warsztatów.
- **Malowanie dekoracji z masy solnej** – dzieci z entuzjazmem malowały swoje dekoracje, które stały się nie tylko pięknymi ozdobami, ale także świadectwem ich zaangażowania i pasji twórczej. Było to także doskonałe ćwiczenie we współpracy i wzajemnym wspieraniu się.

Dzięki tym warsztatom dzieci nie tylko nauczyły się nowych umiejętności rękodzielniczych, ale również uczestniczyły w budowaniu więzi lokalnej. Każdy uśmiech, każda wspólna praca, a także możliwość dzielenia się swoimi pomysłami z innymi, przyczyniły się do wzmacniania poczucia przynależności do wspólnoty. Warsztaty te pokazały, jak ważne jest tworzenie przestrzeni, w której dzieci mogą rozwijać swoje talenty, ale także nawiązywać relacje.

Zorganizowanie takich wydarzeń, które łączą dzieci z różnych miejscowości, ma ogromne znaczenie dla budowania wspólnoty lokalnej. Warsztaty bożonarodzeniowe w Skawinie nie tylko dostarczyły dzieciom niezapomnianych chwil radości, ale również stanowiły przykład, jak lokalna współpraca może prowadzić do tworzenia więzi i integracji społecznej.

Centrum Usług Społecznych w Skawinie bardzo aktywnie angażuje mieszkańców w różnorodne inicjatywy, co sprzyja budowaniu silnych więzi społecznych i promowaniu aktywnego stylu życia wśród różnych grup wiekowych. Organizacja takich wydarzeń jak Bale Karnawałowe dla dzieci, programów aktywności fizycznej jak Nordic Walking czy warsztatów artystycznych z pewnością wspierają integrację społeczności i poprawiają jakość życia mieszkańców.

W przypadku Organizatora Społeczności Lokalnej, jego rola w takich projektach jest kluczowa. Dba o to, by te inicjatywy były odpowiednio dopasowane do potrzeb i zasobów lokalnych, a także by angażowały różne grupy społeczne w życie wspólnoty.

3.3. Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych

W ramach struktury CUS wyodrębniono również stanowisko Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS), który realizuje zadania związane z kwalifikacją do usług społecznych realizowanych przez Centrum. W zakresie obowiązków KIPUS-a są:

1. Przeprowadzanie rozpoznania indywidualnych potrzeb osoby zainteresowanej skorzystaniem z usług społecznych.
2. Kwalifikowanie do usług społecznych oraz opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych w uzgodnieniu z wnioskodawcą.
3. Monitoring realizacji indywidualnych planów usług społecznych i ich aktualizacja.
4. Koordynowanie usług społecznych udzielanych w ramach indywidualnych planów usług społecznych.
5. Przeprowadzanie rozmów podsumowujących indywidualne plany usług społecznych oraz opis przebiegu IPUS-ów.
6. Świadczenie poradnictwa w zakresie usług społecznych dla mieszkańców gminy Skawina.
7. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju i koordynacji usług społecznych, w tym przez nawiązywanie współpracy z organami administracji publicznej, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej oraz osobami fizycznymi i prawnymi.
8. Współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.
9. Współpraca i współdziałanie z Dyrekcją centrum i specjalistami z zespołu organizacji i integracji usług społecznych w zakresie dostosowania usług do potrzeb mieszkańców gminy oraz promocji usług społecznych.
10. Gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy tworzącej centrum.
11. Bieżące monitorowanie dostępnej infrastruktury usług społecznych na terenie gminy.
12. Współpraca z innymi jednostkami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi.
13. Prowadzenie rejestrów usług społecznych oraz rejestru indywidualnych planów usług społecznych.
14. Współtworzenie Programu Usług Społecznych dla gminy Skawina, opracowywanie druków dokumentów do usług społecznych oraz udział w sprawozdawczości z działalności CUS, w szczególności z zakresu udzielanych usług społecznych.

Usługi społeczne realizowane przez CUS są koordynowane i dostosowywane do potrzeb mieszkańców gminy przy współpracy specjalistów z Zespołu Integracji i Organizacji Usług Społecznych, w tym KIPUS-a, Koordynatora – Głównego Specjalistę Dostępności Usług Społecznych, Koordynatora – Starszego Specjalistę Pracy Socjalnej oraz Koordynatora – Głównego Specjalistę Rozwoju Usług Społecznych. W centrum wyodrębniono również samodzielne stanowisko do spraw promocji, pracownik odpowiada za promocję usług społecznych realizowanych przez CUS oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

3.4. Promocja i informacja o działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie

Centrum Usług Społecznych w Skawinie pełni istotną rolę w gromadzeniu, aktualizowaniu i udostępnianiu informacji dotyczących usług społecznych oraz programów, w ramach których realizowane są usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Skawina. W celu zapewnienia łatwego dostępu do informacji o usługach społecznych kluczowych dla zdrowia i dobrego funkcjonowania mieszkańców Gminy Skawina prowadzona jest systematyczna analiza dostępnych na terenie gminy usług społecznych i działań na rzecz mieszkańców, a także upowszechnianie informacji o ich realizacji. W celu zrealizowania tego zadania, utrzymywano stałą i bieżącą współpracę z lokalnymi instytucjami, w tym z Urzędem Miasta i Gminy w Skawinie, Centrum Kultury i Sportu w Skawinie, Miejską Biblioteką Publiczną w Skawinie, Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Skawinie, z licznymi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy, grupami nieformalnymi, parafiami, radami sołectek, zarządami osiedli, a także centrami aktywności kulturalnej i innymi partnerami, którzy na bieżąco przekazywali do CUS-u informacje na temat swoich usług celem dalszego rozpowszechniania i przekazywania mieszkańcom. Ponadto współpracowano z poszczególnymi komórkami organizacyjnymi CUS, efektem tej współpracy były zadania opisane szczegółowo poniżej.

1. **Kalendarium Aktywności w Gminie Skawina.** W celu skutecznego przybliżenia mieszkańcom informacji na temat usług społecznych, wydarzeń, atrakcji oraz możliwości spędzania wolnego czasu w gminie Skawina, regularnie kontynuowano inicjatywę tworzenia comiesięcznego „Kalendarium aktywności w Gminie Skawina”, które poprzez stronę internetową i profil na Facebooku przybliży mieszkańcom informacje na temat wydarzeń, atrakcji i możliwości spędzenia czasu wolnego w ich okolicy, organizowanych przez lokalne instytucje, organizacje oraz inne podmioty i zaangażowanych mieszkańców. W terminarzu prezentujemy również aktywności organizowane w Centrach Aktywności Kulturalnej powstałych na terenie Gminy Skawina m.in. przez rady sołectek, zarządy osiedli czy NGO. W kalendarzu znajdują się wydarzenia planowane do realizacji na terenie Gminy Skawina w poszczególnych miesiącach. Kalendarium zawiera również dostęp do odrębnego harmonogramu (kalendarium), w którym zostały zawarte usługi społeczne realizowane w Centrum Usług Społecznych w Skawinie w danym miesiącu. [Kalendarium Aktywności w gminie.](#)
2. **Kalendarium usług społecznych CUS** - to drugie narzędzie, które ma na celu szerzenie informacji na temat usług oferowanych przez CUS. Zarówno „Kalendarium aktywności gminnych” jak i „kalendarium usług CUS” są rozpowszechniane na terenie gminy poprzez co miesięczne przysyłanie do różnych podmiotów, NGO i instytucji gminnych. Dodatkowo kalendaria, dostępne są na stronie internetowej CUS oraz na oficjalnym profilu na portalu społecznościowym Facebook, natomiast kalendarium usług CUS dodatkowo w wersji papierowej umieszczane są w budynkach CUS, na tablicach ogłoszeń. [Kalendarium usług społecznych CUS.](#)
3. **Baza usług społecznych.** Jednym z działań podejmowanych w ramach tej współpracy było tworzenie i aktualizacja „[Bazy usług społecznych](#)”, stanowiącej katalog usług społecznych

oferowanych na obszarze gminy dla poszczególnych grup docelowych, takich jak: osoby starsze i ich opiekunowie, osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, osoby dorosłe, rodziny z dziećmi, dzieci i młodzież. Uporządkowana baza to wartościowe narzędzie ułatwiające zarówno specjalistom pracującym z mieszkańcami, jak samym mieszkańcom, dostęp do istotnych informacji o usługach oferowanych na terenie gminy Skawina.

4. **Baza specjalistów.** W roku 2024 r. kontynuowano również inicjatywę budowania bazy specjalistów z zakresu usług społecznych, w tym fizjoterapeutów, która zapoczątkowała dalszy proces budowy bazy innych specjalistów między innymi takich jak: pielęgniarstwo, położnictwo i psychologia, w celu utworzenia bazy usług dostępnych dla mieszkańców gminy Skawina, a także dla pracowników CUS współpracujących z mieszkańcami.
5. Dystrybuowano materiały informacyjne: w tym ulotki, plakaty i publikacje promujące CUS oraz usługi społeczne, w tym „**Folder – Współpracujmy**”, publikację przybliżającą zagadnienia dotyczące CUS – jego zadania i cele, sposoby działania, czym jest usługa społeczna, kto jest odbiorcą usług społecznych szczegółowo prezentuje ideę i sposób współpracy w omawianym zakresie.
6. Opracowano publikację „**Roczny Raport z Działalności Centrum Usług Społecznych W Skawinie**”, podsumowującą działania CUS w 2024 r. Publikacja jest dostępna elektronicznie, w tym udostępniona na stronie internetowej CUS w specjalnie utworzonej zakładce „RAPORTY” i rozpowszechniana była drogą elektroniczną wśród licznych instytucji i podmiotów lokalnych.
7. Nawiązano współpracę z **Urzędem Miasta i Gminy w Skawinie** oraz z operatorem **Skawińskiej Komunikacji Gminnej (SKG)** w celu umożliwienia comiesięcznej dystrybucji materiałów informacyjnych o działalności Centrum Usług Społecznych w Skawinie w środkach transportu publicznego.
8. **Aktywność i udział w wydarzeniach społecznych**, celem promocji i budowania relacji z mieszkańcami, w tym CUS po raz kolejny zaprezentowało swoje działania na specjalnym stanowisku w dniu 8 września 2024 r., w Parku Miejskim w Skawinie, podczas Dnia Organizacji Pozarządowych i Inicjatyw Społecznych. Była to doskonała okazja, aby mieszkańcy mogli zapoznać się z oferowanymi usługami oraz inicjatywami społecznymi skierowanymi do różnych grup wiekowych. Obecność na tym wydarzeniu miała na celu nie tylko promocję działalności CUS, ale przede wszystkim budowanie relacji z mieszkańcami oraz wysłuchanie ich potrzeb. Rozmowy z przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji koncentrowały się również na tworzeniu wspólnej bazy usług społecznych oraz kalendarium gminnych aktywności. Dla najmłodszych uczestników przygotowano szereg atrakcji.
9. Współpracowano, organizowano i uczestniczono w różnych spotkaniach branżowych co wspiera wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk oraz w licznych spotkaniach dotyczących procesu deinstytucjonalizacji, w tym m. innymi:
 - a) w dniu 28 marca 2024 r. Dyrektor CUS wzięła udział w trzecim „Forum Deinstytucjonalizacji”. Uspołecznienie, upodmiotowienie, personalizacja”, które miało miejsce w Belwederze w Warszawie. Spotkanie ze względu na sytuację za naszą wschodnią granicą i przedłużającą się wojnę w Ukrainie, poświęcone było zaangażowaniu polskiego społeczeństwa w niesienie pomocy ukraińskim obywatelom.
 - b) 17 maja 2024 r. przedstawicielki CUS uczestniczyły w II Małopolskim Forum Animatorów i Animatorów Społecznych, które odbyło się w Willi Decjusza w Krakowie. W spotkaniu, które zgromadziło specjalistów i pasjonatów animacji społecznej, obok reprezentantek CUS, brały udział przedstawicielki CAK Rzepnik i CAK – Samborek. Była to okazja do integracji oraz dyskusji o nowych metodach pracy, wymieniano

doświadczenia oraz szukano inspiracji do dalszego rozwoju działań w lokalnych społecznościach.

- c) 20 maja 2024 r. w CUS miało miejsce spotkanie sieciujące grupy roboczej Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych. Goszczono przedstawicieli Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie oraz CUS-ów z Myślenic, Alwerni i Tarnowa. Spotkanie umożliwiło wymianę doświadczeń i omówienie kluczowych kwestii związanych z realizacją usług społecznych w poszczególnych gminach. Rozmawiano o najlepszych praktykach oraz wyzwaniach związanych z koordynowaniem indywidualnych planów usług społecznych dla mieszkańców.
- d) Z kolei 20 czerwca 2024 r. miała miejsce wizyta studyjna w ramach Małopolskiego Kongresu Polityki Społecznej. CUS gościło uczestników Kongresu, którzy zapoznali się z doświadczeniami związanymi z uruchamianiem i funkcjonowaniem CUS w Skawinie. W trakcie spotkania omawiano szeroką ofertę usług społecznych i dzielono się dobrymi praktykami w pracy z lokalną społecznością.

10. Ważnym narzędziem komunikacji Centrum Usług Społecznych w Skawinie była oficjalna [strona internetowa CUS](#) oraz profil w serwisie społecznościowym Facebook. Za ich pośrednictwem regularnie publikowane były aktualności dotyczące działalności CUS, informacje o dostępnych usługach społecznych, inicjatywach lokalnych, wydarzeniach oraz kampaniach społecznych. Strona internetowa CUS pełni funkcję oficjalnego źródła wiedzy o instytucji, natomiast profil na Facebooku umożliwia szybsze dotarcie do mieszkańców i interaktywną komunikację z użytkownikami – posty zamieszczane na profilu zawierają informacje o bieżących działaniach, zaproszenia do wydarzeń, fotorelacje, a także przypomnienia o terminach usług i inicjatywach partnerskich. Ponadto na bieżąco informowano Urząd Miasta i Gminy w Skawinie o prowadzonych działaniach, celem dalszej publikacji informacji na oficjalnej stronie internetowej czy profilu na Facebooku Gminy Skawina.

W ten sposób CUS buduje przejrzystą politykę informacyjną i wzmacnia zaufanie publiczne, a także zapewnia **stały, szybki i wygodny kontakt z mieszkańcami oraz instytucjami lokalnymi**. Regularna aktywność w Internecie przyczynia się do większego zaangażowania społeczności lokalnej i wspiera rozwój nowoczesnych form współpracy międzyinstytucjonalnej.

Rozdział IV. Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

4.1. Postępowanie w sprawie świadczeń z pomocy społecznej

Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej określa Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m. in.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy. Do świadczeń niepieniężnych zalicza się m. in.: pracę socjalną, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, pomoc rzeczową, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt w DPS.

Każdorazowe świadczenie z pomocy społecznej - z wyłączeniem np. pracy socjalnej, biletu kredytowanego, schronienia w ogrzewalni i noclegowni oraz poradnictwa, jest przyznawane decyzją administracyjną, której wydanie poprzedzone jest weryfikacją sytuacji poprzez rodzinny wywiad środowiskowy, mający na celu szczegółowe zdiagnozowanie problemu oraz dostosowanie planu

pomocy. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się w miejscu zamieszkania klientów. Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Pomoc społeczna może być również udzielana z urzędu. Pomocy udziela się w formie pieniężnej (zasiłki) oraz w formie niepieniężnej (usługi wspierające funkcjonowanie rodziny, praca socjalna). Rodzaj i rozmiar świadczeń winny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Oprócz wywiadów środowiskowych przeprowadzanych z wniosków o udzielenie świadczeń z pomocy społecznej pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady na wniosek innych instytucji, w szczególności dla potrzeb sądu, innych ośrodków pomocy społecznej bądź centrów usług społecznych, prokuratury oraz dla potrzeb postępowań dot. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i ustalania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 1171 wywiadów środowiskowych, w tym 199 pełnych wywiadów cz. I, 802 aktualizacje wywiadu cz. IV, 1 wywiad w zakresie zdarzenia losowego, 122 wywiady na prośby innych instytucji i podmiotów oraz 47 wywiadów z art. 103 ustawy o pomocy społecznej, tj. wywiadów alimentacyjnych na rzecz świadczeniobiorców przeprowadzonych z członkami ich rodzin.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kontrakt socjalny to rodzaj pisemnej umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającej uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2024 r. zawarto 6 kontraktów socjalnych.

4.2. Klienci pomocy społecznej w kontekście rodzaju udzielanej pomocy w 2024 r.

W roku 2024 świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi w ramach zadań własnych i zleconych z pomocy społecznej objęto 487 rodzin liczących łącznie 803 osoby, w tym świadczenia pieniężne dla 418 rodzin liczących 702 osoby oraz świadczenia niepieniężne dla 220 rodzin liczących 476 osób. Pracę socjalną zrealizowano w 105 rodzinach dla 214 osób. W ramach zadań własnych wsparciem objęto 483 rodziny.

Tabela 2. Zestawienie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w pomocy społecznej.

Wyszczególnienie świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych bez względu na rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania:	645	487	803
w tym świadczenia pieniężne	424	418	702
w tym świadczenia niepieniężne	302	220	476
świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	8	8	17
świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	641	483	792
praca socjalna	-	105	214
praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Nie dotyczy	6	6

Źródło: Opracowanie własne CUS

Świadczenia pieniężne i niepieniężne są przyznawane rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, osoby ubiegające się o świadczenia mogą spełniać więcej niż jedną przesłankę do przyznania świadczeń.

Najczęściej świadczenia przyznawano ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę (373 rodziny w tym 553 osoby), ubóstwo (256 rodzin w tym 360 osób), niepełnosprawność (237 rodzin w tym 332 osoby) i bezrobocie (132 rodzin w tym 259 osób). Znacznie mniej rodzin korzystało z pomocy społecznej ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność), bezdomność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W ubiegłym roku nie objęto wsparciem osób ze względu na sieroctwo, potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, ze względu na klęskę żywiołową lub ekologiczną czy brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela 3. Zestawienie świadczeniobiorców pomocy społecznej ze względu na powody przyznania świadczeń.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
długotrwała lub ciężka choroba	373	553
ubóstwo	256	360
niepełnosprawność	237	332
bezrobocie	132	259
potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	42 35	207 189
bezdomność	24	27
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym rodzina niepełna	22 17	69 51
w tym rodzina wielodzietna	2	9
alkoholizm	18	26
zdarzenie losowe	2	2
trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	11
przemoc w rodzinie	5	14
sieroctwo	0	0
narkomania	1	1
sytuacja kryzysowa	1	3
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo- wychowawcze	0	0

Źródło: opracowanie własne CUS

4.3. Wsparcie osób najuboższych i kryteria dochodowe w pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne z zakresu pomocy społecznej mogą otrzymać osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej w odniesieniu do właściwego Rozporządzenia Rady Ministrów.

Do 31.12.2024 roku obowiązywały kryteria dochodowe w pomocy społecznej ustalone od 01.01.2022 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296):

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł
- dla osoby w rodzinie – 600 zł

Kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – 345 zł.

W realizacji **programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” stosowało się zasadę podwyższonego kryterium dochodowego** zgodnie z uchwałą Nr V/36/19 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 27 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, **tj. 200% tego kryterium, które od dnia 01.01.2023 r. wynosi:**

- dla osoby samotnie gospodarującej - 1552 zł
- dla osoby w rodzinie – 1200 zł.

Aktualnie obowiązujące kryteria dochodowe w pomocy społecznej od 01.01.2025 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1044):

- dla osoby samotnie gospodarującej – 1010 zł
- dla osoby w rodzinie – 823 zł

Kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – 459 zł.

W przypadku szczególnych okoliczności życiowych m.in. zdarzeń losowych osobom albo rodzinom o dochodach przekraczających kryterium dochodowe można przyznać pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego.

W realizacji **programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” stosowało się zasadę podwyższonego kryterium dochodowego** zgodnie z uchwałą Nr LXI/885/23 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 25 października 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028, **tj. 200% kryterium dochodowego. Podwyższone w ten sposób kwoty kryterium dochodowego od dnia 01.01.2025 r. wynoszą:**

- dla osoby samotnie gospodarującej - 2020 zł
- dla osoby w rodzinie – 1646 zł.

Rozdział V. Świadczenia pieniężne i niepieniężne w pomocy społecznej

5.1. Zasiłek stały

Świadczenie to przysługuje: pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej bądź pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Za uprawnione osoby, pobierające zasiłki stałe, które nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu odpłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2024 roku zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej w odniesieniu do zasiłku stałego obowiązywała minimalna wysokość świadczenia w kwocie 100 zł i maksymalna wysokość świadczenia 1000 zł. Od 01 stycznia 2025 roku minimalna wysokość zasiłku stałego wynosi nadal 100 zł natomiast maksymalna wysokość zasiłku wynosi 1229 zł. W 2024 roku z zasiłków stałych skorzystało 156 osób, łącznie zrealizowano 1602 świadczenia pieniężne.

5.2. Zasiłek okresowy

Świadczenie to przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej bądź rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Główne powody uprawniające do przyznania świadczenia:

- 1) długotrwała choroba,
- 2) niepełnosprawność ,
- 3) bezrobocie ,
- 4) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2024 roku zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w odniesieniu do zasiłku okresowego obowiązywała minimalna wysokość świadczenia w kwocie 20 zł. Dla gospodarstw domowych jednoosobowych kwota zasiłku okresowego jest ustalana minimum na poziomie 50% różnicy między dochodem osoby, a kryterium dochodowym dla osoby samotnie gospodarującej, jednak nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (tj.600 zł w 2024 r.).

Dla gospodarstw wieloosobowych wysokość zasiłku ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego to 50% tej różnicy (jako świadczenie obligatoryjne).

5.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek ten może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Tabela 4. Rodzaje świadczeń finansowych w pomocy społecznej wraz z ilością osób, które skorzystały z danej formy pomocy oraz ilością zrealizowanych świadczeń

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin / osób	Liczba świadczeń
zasiłek stały	156	1602
w tym składka na ubezpieczenie zdrowotne	134	1356
zasiłek okresowy	234	945
zasiłki celowe i w naturze	343	2024
w tym posiłki (specjalny celowy na opłacenie posiłku)	2	6

Źródło: opracowanie własne CUS

Centrum Usług Społecznych w Skawinie (wcześniej również jako M-GOPS) od lat współpracuje ze Świętokrzyskim Stowarzyszeniem Akademickim w Kielcach, będącym organizatorem wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin, które z różnych przyczyn znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Rodzin, które we własnym zakresie nie mają możliwości zapewnienia swoim dzieciom wypoczynku wakacyjnego. Kolonie organizowane przez Świętokrzyskie Stowarzyszenie Akademickie są to turnusy 10 – dniowe, odbywające się w Ośrodku rekolekcyjno-kolonijnym w Grodzisku k/Skały. Dzieci mają tam zapewnione dobre warunki, troskliwą opiekę i wypoczynek połączony z elementami profilaktyki. Podczas pobytu mają możliwość skorzystania z licznych atrakcji i wycieczek. Rok rocznie z tej możliwości wypoczynku korzysta grupa około 20 dzieci z rodzin będących klientami CUS w Skawinie. Rodziny te korzystają z pomocy finansowej w formie zasiłków celowych lub specjalnych zasiłków celowych z przeznaczeniem na dofinansowanie wyjazdu kolonijnego dla dziecka/dzieci. W 2024 r. z tej formy wypoczynku skorzystało 20 dzieci, przyznano na ten cel pomoc finansową w łącznej kwocie 14 000 zł. CUS dofinansowuje jedynie część kosztów wypoczynku, pozostałe koszty ponosi Stowarzyszenie.

CUS w Skawinie zrealizowało szereg świadczeń niepieniężnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zestawienie ilościowe zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 5. Rodzaje świadczeń niepieniężnych w pomocy społecznej z ilością osób uprawnionych do świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób uprawnionych
pobyt w Domach Pomocy Społecznej	47
sprawienie pogrzebu	2
usługi opiekuńcze	75
usługi sąsiedzkie	1

Rodzaj świadczeń	Liczba osób uprawnionych
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8
składka na ubezpieczenie zdrowotne	134
schronienie w schroniskach dla osób bezdomnych	11
posiłki dla dzieci w szkołach i przedszkolach	154
posiłki dla osób dorosłych w jadłodajni	59
potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych	64 decyzje

Źródło: opracowanie własne CUS

5.4. Pomoc dla osób bezdomnych w formie schronienia

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje poprzez przyznanie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych albo w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi na podstawie wydanej decyzji. Z tej formy pomocy w 2024 roku skorzystało 11 osób, które zostały przekierowane do Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego w Kluczach, m.in. z oddziałami w Dąbrowie Górniczej i Witowie.

5.5. Sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje również obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2024 roku sprawiono 2 pogrzeby.

5.6. Potwierdzenie prawa do świadczeń zdrowotnych zgodnie z Ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z art. 54 wyżej powołanej ustawy Wójt, Burmistrz, Prezydent potwierdza prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobie, która nie posiada ubezpieczenia zdrowotnego, a jej dochód nie przekracza 100% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Decyzję wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Rozeznanie sytuacji osoby ubiegającej się o tę formę pomocy następuje na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania osoby bądź w szpitalu jeżeli jest hospitalizowana.

W 2024 r. wydano 64 decyzje uprawniające do świadczeń zdrowotnych, w 8 przypadkach wydano decyzję odmowną ze względu na niespełnienie ustawowych przesłanek do potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Rozdział VI. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” oraz Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

6.1. Realizacja wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”

Celem Programu „Posiłek w szkole i w domu” jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, niepełnosprawnych bądź długotrwale lub ciężko chorych.

Program jest elementem polityki społecznej w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Pomoc w formie „Posiłek w szkole i w domu” przyznawana jest zgodnie z Uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028 (Dz. U. z 2023 r., poz. 881) oraz na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Skawinie Nr LXI/885/23 z dnia 25 października 2023 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie zasiłku celowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Pomoc w formie dożywiania od 01.01.2024 r. może być przyznana, jeżeli dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekroczy 200 % kryterium dochodowego tj. w 2024r. były to kwoty:

- 1552,00 zł – w przypadku osoby samotnej lub samotnie gospodarującej,
- 1200,00 zł na osobę w rodzinie – w przypadku osób w rodzinie.

a od 01.01.2025r. dochód nie może przekroczyć:

- 2020,00 zł – w przypadku osoby samotnej lub samotnie gospodarującej,
- 1646,00 zł na osobę w rodzinie – w przypadku osób w rodzinie.

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie (doraźna albo okresowa) przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

6.2. Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci i osób dorosłych

W ramach programu w 2024 roku wsparciem w formie ciepłych posiłków objęto:

- 59 osób dorosłych w Jadłodajni im. Ks. W. Troski przy Parafii Rzymskokatolickiej w Skawinie, na realizację tego zadania przekazano 97 102,72 zł,
- 154 uczniów w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Ze wsparcia w formie zasiłku celowego - świadczenia pieniężnego na zakup posiłku w formie produktów żywnościowych skorzystało 237 osób, przyznano łącznie 1578 świadczeń.

W ramach zadania zrealizowano również dowóz posiłków do szkół.

Uchwałą LXI/883/23 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 25 października 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Mał. z 2023 r., poz. 6997) przyjęto program ośłonowy „Pomoc Gminy w zakresie dożywiania” na lata 2024-

2028, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród dzieci, uczniów i młodzieży, wychowujących się w rodzinach o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych o niskich dochodach.

6.3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego – Podprogram 2023

Pomoc żywnościowa skierowana do najbardziej potrzebujących i najuboższych mieszkańców z terenu gminy Skawina, polegająca na udostępnieniu pomocy żywnościowej w formie paczek. Dystrybucją żywności zajmował się Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Osoby uprawnione do pobierania świadczenia w formie rzeczowej ubiegały się o skierowania na Podprogram 2023, aby uzyskać skierowanie należało spełnić przesłankę dotyczącą dochodu:

- dla osoby samotnie gospodarującej do 265% kryterium dochodowego określonego w pomocy społecznej tj. do kwoty 2 056,40 zł,
- dla osoby w rodzinie do 265% kryterium dochodowego określonego w pomocy społecznej tj. do kwoty 1 590,00 zł.

Do Programu FEPŻ na 2024 rok wydano 170 skierowań na paczki żywnościowe, wsparciem objęto 271 osób, w tym 107 kobiet, 69 dzieci do 18 roku życia, w tym min. z powodu niepełnosprawności 87 osób, 22 osoby w wieku 65 lat i powyżej oraz 3 osoby bezdomne.

Rozdział VII. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych i zależnych

7.1. Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem usług opiekuńczych jest zapewnienie odpowiedniej pomocy i umożliwienie funkcjonowania tych osób w miejscu zamieszkania najdłużej jak to jest możliwe, bez konieczności zmiany otoczenia i zamieszkania w domu pomocy społecznej.

Koszt jednej godziny usługi opiekuńczej w 2024 r. wynosił 30,00 zł lub 35,00 zł. Koszt za jedną godzinę usług zależy od stopnia samodzielności świadczeniobiorcy, osoby samodzielne wymagające głównie usług gospodarczych ponoszą niższy koszt, natomiast osoby zależne wymagające usług w większym zakresie w tym gospodarczych i pielęgnacyjnych ponoszą wyższy koszt za usługi.

Usługi opiekuńcze realizowane były przez osoby zatrudniane bezpośrednio przez Centrum na umowę o pracę i umowę zlecenie. W związku z tym koszty na realizację zadania obejmują zarówno wynagrodzenie opiekunek zatrudnionych na umowę zlecenie jak i dwóch opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę wraz z narzutami. Ze wskazanej formy pomocy skorzystało 75 osób, łącznie zrealizowano **16 408 godzin usług.**

7.2. Zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich w miejscu zamieszkania

Usługi sąsiedzkie stanowią formę wsparcia skierowaną do osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi te są świadczone przez osoby mieszkające w bezpośrednim sąsiedztwie osoby potrzebującej. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno–pielęgnacyjną oraz w miarę potrzeb i możliwości umożliwienie kontaktów z otoczeniem. Wsparcie to nie wymaga posiadania specjalistycznej wiedzy ani kwalifikacji, a jego celem jest zapewnienie godnych warunków życia oraz w miarę możliwości, umożliwienie osobie korzystającej z usług utrzymania kontaktu z otoczeniem. Z tej formy pomocy w 2024 r. skorzystała 1 osoba, łącznie zrealizowano 24 godziny usług.

7.3. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowana jest jako forma wsparcia dostosowana do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Pomoc ta świadczona jest przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Formy specjalistycznych usług opiekuńczych to:

1. uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
2. pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia,
3. rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
4. zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno–wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć określonych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.

Sposób przyznawania i zasady ustalania odpłatności za usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 2005 Nr 189 poz.1598 z późn.zm.).

Koszt jednej godziny specjalistycznej usługi opiekuńczej w 2024 roku wynosił 82,50 zł, ze wskazanej formy pomocy skorzystało 8 osób, łącznie zrealizowano 2 335 godziny usług.

7.4. Mieszkanie wspomagane

W 2024 r. ze wsparcia w postaci pobytu w mieszkaniu wspomagany skorzystały dwie niepełnosprawne osoby. Pobyt w mieszkaniu wspomagany obejmuje możliwość zamieszkania w mieszkaniu, wsparcie w postaci usług opiekuńczych i pracy socjalnej.

Koszt utrzymania mieszkania wspomagane wraz z oferowanym wsparciem wyniósł łącznie 86 226 zł (w tym m.in. wynagrodzenia dla pracowników, opłaty za czynsz i media, wydatki rzeczowe).

7.5. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”

Centrum Usług Społecznych w Skawinie jako jednostka budżetowa Gminy, realizowała w 2024 roku Program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”- EDYCJA 2024 miał na celu wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz

funkcjonowaniu w życiu społecznym i tym samym zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku, a także zwiększenie możliwości zaspokojenia ich potrzeb oraz włączenie w życie społeczne. Asystent osobisty w ramach swoich działań świadczył pomoc polegającą na wspieraniu osoby z niepełnosprawnością w różnych sferach życia.

Usługa Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej realizowana przez gminę Skawina zgodnie z założeniami programu była ogólnodostępną usługą wsparcia dla dzieci do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44).

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej w ramach swoich działań świadczył pomoc przy wykonywaniu codziennych czynności a także poprzez ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulował osoby do podejmowania aktywności społecznej, umożliwiał osobie niepełnosprawnej udział w życiu społecznym. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej poprzez podejmowane działania umożliwiał osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu lokalnej społeczności. Dzięki organizowaniu i towarzyszeniu osobie niepełnosprawnej w wydarzeniach kulturalnych, sportowych czy rozrywkowych przeciwdziałal dyskryminacji oraz wykluczeniu tych osób. Podejmowanie tego typu działań miało również na celu usamodzielnienie osób niepełnosprawnych i umożliwienie im realizowania prawa do niezależnego życia również po zakończeniu udziału w programie.

Wsparciem w zakresie tego zadania objętych zostało 12 osób z niepełnosprawnością, zadanie realizowano przez 6 asystentów. Wydatkowane środki na realizację programu to 300 126,23 zł.

7.6. Domy Pomocy Społecznej

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych kierowane były do domu pomocy społecznej. Kierowanie do domów pomocy społecznej oraz ponoszenie odpłatności za pobyt osób kierowanych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Decyzję kierującą do domu pomocy społecznej wydaje się na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, decyzje wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Powyższy koszt corocznie ulega zmianie, a zmiany te ogłaszane są w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do 31 marca każdego roku.

Ogłoszenie to jest podstawą do ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkańiec domu,

- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- mieszkaniiec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby wymienione wyżej w pkt 1 i 2.

W 2024 r. Centrum Usług Społecznych w Skawinie skierowało 13 osób do domów pomocy społecznej. Ogółem w 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało 47 pensjonariuszy, za których pobyt CUS w Skawinie ponosił częściową odpłatność, na łączną kwotę 2 514 810,00 zł (w 2022 r. – 1 793 564,00 zł oraz w 2023 r. – 2 152 809 zł). Za trzy osoby skierowane do DPS-ów pełną odpłatność ponosiła rodzina.

W zakresie powyższego zadania obserwuje się ustawiczny wzrost potrzeb. Konieczność ta podyktowana jest zjawiskiem samotności, wieku, przewlekłych schorzeń oraz braku możliwości samodzielnego egzystowania osób w swoich dotychczasowych środowiskach. Corocznie obserwowany jest systematyczny wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania w ww. placówkach, który ogłaszany jest do 31 marca danego roku kalendarzowego (art. 60 ust. 2 wyżej powołanej ustawy o pomocy społecznej) powodując konieczność zwiększenia środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z pobytem tych osób w domach pomocy społecznej.

Miesięczny koszt utrzymania pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej w 2024 roku był zróżnicowany w poszczególnych placówkach, średni koszt utrzymania wyniósł 7 114,61 zł, najwyższe koszty utrzymania mieszkańca były w DPS-ie w Krakowie przy ul. Łanowej 43 – 10 100,00 zł, najniższy koszt utrzymania był w DPS-ie Raba Wyżna – 5 744,00 zł.

7.7. Centrum Wsparcia Opiekunów Osób Niesamodzielných (CWO) i realizowane usługi

W odpowiedzi na starzenie się społeczeństwa, CUS prowadzi Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielných (CWO), oferujące do końca 2024 roku bezpłatne usługi dla opiekunów, w tym konsultacje specjalistyczne (geriatra, prawnik, pielęgniarka, psycholog) oraz usługi Zespołu Mobilnego w domu podopiecznego. CWO zapewnia również usługi odciążeniowe i wytchnieniowe, w tym czasowe zastępstwo w opiece i dwutygodniowe pobyty w placówce całodobowej opieki, umożliwiając opiekunom odpoczynek i załatwienie bieżących spraw.

7.7.1. Program „Opieka wytchnieniowa” i usługi odciążeniowe

Usługi odciążeniowe i opieka wytchnieniowa mają na celu odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niesamodzielných poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację czy załatwienie niezbędnych spraw, a także zadbanie o własne zdrowie. Wsparcia udzielają realizatorzy usług odciążeniowych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielných przez okres od jednej do kilku godzin dziennie.

Program „opieka wytchnieniowa” skierowany jest do opiekunów i członków rodzin:

- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności,

- osób posiadających: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad wskazanymi osobami poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Gmina otrzymała wsparcie finansowe na świadczenie usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego lub pobytu całodobowego, dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad ww. osobami.

Program „Opieka Wytchnieniowa” dla jednostek samorządu terytorialnego - edycja 2024 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego, były to środki pozabudżetowe. W okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 r. wydano na to zadanie 335 780,00 zł. Opieka wytchnieniowa świadczona była w ramach pobytu dziennego w trzech placówkach: w Skawinie ul. Rynek 24, w Domu Ludowym Hallerów w Jurczycach, w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie, a także w miejscu zamieszkania oraz jako 14 dniowy pobyt całodobowy w specjalnych Ośrodkach.

Realizacja Opieki wytchnieniowej realizowana była w formie:

- pobytu dziennego - Wsparcia udzielono 56 opiekunom/ rodzinom.
- pobytu całodobowego - Wsparcia udzielono 12 opiekunom/ rodzicom osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

7.7.2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Skawiński CUS realizował dofinansowany z budżetu państwa Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, skierowany do osób 60+ z problemami w samodzielnym funkcjonowaniu. Celem programu było wsparcie gmin w organizacji usług sąsiedzkich (MODUŁ I) oraz dostępu do „opieki na odległość” (MODUŁ II) poprawiającej bezpieczeństwo seniorów w ich domach.

Realizacja:

- Moduł I - wsparcia udzielono 1 osobie.
Koszt modułu wyniósł: 1 092,15 zł, w podziale:
dotacja: 798,45
wkład własny 293,70 zł.
- Moduł II: w ramach modułu zakupiono usługę obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminę w 2023 r. przez co zapewniono dostęp do opieki na odległość. Wsparciem zostało objęto: 43 osób (33 kobiety i 10 mężczyzn), z czego 9 osób skorzystało ze wsparcia po raz pierwszy. Wśród użytkowników opasek Sidly 26 osób miało powyżej 75. r. ż., 29 osób było samotnych, a pozostałe 14 mieszkało z rodzinami. Wykonano 164 zgłoszenia do dyspozytorów przy użyciu opasek, z czego w 5 przypadkach interweniowały służby ratownicze, a w 159 przypadkach udzielono wsparcia telefonicznego, uruchomiono pomoc otoczenia lub pracowników CUS.
Koszt modułu wyniósł: 21 902,40 zł w podziale:
dotacja: 14 496 zł.
wkład własny 7 406,40 zł.

7.7.3. Wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego

W ramach CUS funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i ortopedycznego w połączeniu z nauką obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania. W 2024 roku udostępniono sprzęt dla osób potrzebujących zawierając 42 umowy wypożyczenia oraz kontynuując 22 umowy z 2023 r.

Wypożyczane były łóżka ortopedyczne, wózki inwalidzkie, materace przeciwoślizgowe, koncentratory tlenu, toalety przenośne, kule łokciowe, różnego typu balkoniki oraz podnośniki wannowe. Usługi wypożyczania sprzętu w 2024 roku były realizowane bezpłatnie, zgodnie z opracowanym regulaminem. Każdorazowo osoba wypożyczająca jest instruowana o sposobie bezpiecznego użytkowania sprzętu w siedzibie CUS lub w miejscu zamieszkania (w ramach wizyt Zespołu Mobilnego). W ramach działalności wypożyczalni udzielane są także informacje o uprawnieniach do uzyskania dofinansowania na zakup sprzętu. Usługi świadczone przez Zespół Mobilny są świadczone w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej.

Rozdział VIII. Pomoc obywatelom Ukrainy posiadającym status UKR w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy

W okresie od 24 lutego 2022 r. obszarem wzmożonej pracy była szeroko pojęta pomoc obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z konfliktem zbrojnym i przekroczyli polską granicę, znajdując schronienie na terenie gminy Skawina. W 2024 r. kontynuowano i koordynowano te działania, zapewniając niezbędną pomoc, wsparcie i schronienie w gminie.

Pracownicy socjalni udzielali informacji o przysługujących uprawnieniach oraz miejscach, w których można uzyskać dodatkową pomoc. W przypadku małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę bez opieki opiekunów prawnych, kierowano do Sądu Rodzinnego i Nieletnich wnioski o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletnich. W przypadku, kiedy kandydat na opiekuna tymczasowego samodzielnie występował do Sądu z takim wnioskiem, pracownicy socjalni pomagali w wypełnianiu wniosku i kompletowaniu dokumentów oraz kontrolowali sytuację wszystkich dzieci pozostających pod opieką opiekunów. W związku z realizacją świadczeń pieniężnych na zakwaterowanie i wyżywienie dla obywateli Ukrainy pracownicy CUS dokonywali kontroli w miejscach zakwaterowania w celu sprawdzenia warunków mieszkaniowych oraz weryfikacji czy obywatele Ukrainy mają zapewnione bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie. W 2024 r. dokonano 103 kontrole w miejscach zakwaterowania obywateli Ukrainy.

Dystrybuowano także pomoc rzeczową dla uchodźców, która była zbierana przez mieszkańców na terenie gminy Skawina. Z pomocy rzeczowej przeznaczonej dla obywateli Ukrainy, w formie m.in. artykułów higienicznych, chemii gospodarczej, odzieży, koców, pościeli, akcesoriów i artykułów dla niemowląt i dzieci, w tym wózków, fotelików samochodowych i zabawek można skorzystać w punkcie odbioru pomocy rzeczowej „Otwarta Szafa” prowadzony przez CUS, zlokalizowany jest przy ul. Aleksandra Głowackiego 7 w Skawinie. Pomoc w ramach „Otwartej szafy” jest skierowana do mieszkańców gminy Skawina, w tym również do obywateli Ukrainy.

Obywatelom Ukrainy oferowano również wsparcie psychologiczne, z którego mogły skorzystać zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci.

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy Centrum Usług Społecznych w Skawinie realizowało zadania z zakresu ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy, były to m.in. wypłaty świadczeń z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, pomoc psychologiczna, zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży, świadczenia rodzinne i dodatki do świadczeń rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjne i zasiłki pielęgnacyjne.

8.1. Fundusz pomocy - jednorazowe świadczenie finansowe w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy

Pomoc przyznawano na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 167). do pomocy uprawnieni byli obywatele Ukrainy (oraz ich małżonkowie nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego), którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 2 ust. 4 specustawy, deklarujący zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po dokonaniu wpisu do rejestru PESEL. Pomoc przysługiwała w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Pomoc jednorazowa w wysokości 300 zł została zrealizowana dla 33 obywateli Ukrainy w kwocie 9 900 zł.

8.2. Fundusz pomocy - świadczenie pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40zł)

Pomoc przyznawano na podstawie art. 13 cytowanej ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty z późniejszymi zmianami (Dz.U. z 2023 poz. 1381 z późn.zm.). Świadczenie realizowano do 30.06.2024 roku.

O przyznanie bądź przedłużenie wypłaty świadczenia mógł ubiegać się każdy pomiot, w szczególności osoba fizyczna prowadząca gospodarstwo domowe, który/-a zapewnił/-y zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy wjechali legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r. w związku z konfliktem zbrojnym.

Świadczenie było przyznawane na podstawie złożonego wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy nie wcześniej niż od 24 lutego 2022 roku, nie dłużej niż za okres 120 dni i było wypłacane z dołu. Wysokość świadczenia ustalona została na kwotę 40 zł za osobę dziennie.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z 24 czerwca 2022 r. (Dz. U. 2022 poz. 1336) zmieniającego rozporządzenie w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty, to gmina, mogła przedłużyć okres wypłaty świadczenia powyżej 120 dni podmiotowi, zapewniającemu zakwaterowanie i wyżywienie obywatelowi Ukrainy, który:

- posiadał orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558),
- posiadał dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności,
- ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni),
- był kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia,

- samotnie sprawował na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci,
- był małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

W 2024 roku świadczenia pieniężne przysługujące z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (40 zł dziennie) zrealizowano na kwotę **1 235 760,00 zł**, na koszty obsługi świadczenia wydatkowano 12 544,01 zł.

Tabela 6. Liczba osób, na których zrealizowano świadczenia pieniężne za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy w poszczególnych latach

Rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ilość osób	1658 osób	263 osoby	144 osoby

Źródło: opracowanie własne CUS.

W 2024 roku na terenie gminy Skawina realizowano w głównej mierze przedłużenia wypłaty świadczeń finansowych za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy dla wyszczególnionych grup ludzi. Dominującymi grupami wśród osób objętych wnioskami są osoby posiadające orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz osoby posiadające dokumenty potwierdzające posiadanie I lub II stopnia niepełnosprawności z Ukrainy oraz osoby w wieku emerytalnym. Są to grupy ludzi z największymi trudnościami adaptacyjnymi, wynikającymi chociażby ze schorzeń, ograniczeń zdrowotnych a także ograniczeń językowych i niskich dochodów, w tym niewielkich świadczeń emerytalnych czy rentowych z Ukrainy.

Tabela 7. Liczba obywateli Ukrainy z podziałem na powód przedłużenia wypłaty świadczeń za zakwaterowanie i wyżywienie zrealizowanych w poszczególnych latach

Powody przedłużenia wypłaty świadczenia	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, a także opiekunowie osób niepełnosprawnych i ich małoletnie dzieci	19	31	35
Posiadanie dokumentu potwierdzającego posiadanie I lub II stopnia niepełnosprawności z Ukrainy, a także opiekunowie osób niepełnosprawnych i ich małoletnie dzieci	9	5	3
Ukończenie wieku emerytalnego: kobiety 60 lat, mężczyźni 65 lat	51	62	49
Kobiety w ciąży lub wychowujące dziecko do roku oraz wszystkie małoletnie dzieci tych kobiet	17	30	22
Samotne sprawowanie na terenie Polski opieki nad trojgiem i więcej dzieci	19	21	20
Bycie małoletnim pod opieką tymczasową oraz bycie opiekunem w/w małoletniego i małoletnie dzieci opiekuna	9	9	2

Powody przedłużenia wypłaty świadczenia	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Suma	124	158	131

Źródło: opracowanie własne CUS.

8.3. Wsparcie rzeczowe i finansowe na rzeczy ukraińskiej mniejszości narodowej

W 2024 roku małoletni obywatele Ukrainy zostali objęci wsparciem w formie gorącego posiłku w szkole - 294 dzieci od początku wybuchu wojny objęto niniejszym wsparciem, z pomocy doraźnej – wyżywienie w przedszkolu skorzystało 152 dzieci, zapewnienie jednego gorącego posiłku w przedszkolu 126 dzieci, z zasiłków celowych na wyżywienie skorzystało 134 dzieci.

Ze świadczeń finansowych w formie zasiłku stałego korzystało 3 obywateli z Ukrainy, z zasiłku okresowego skorzystało 5 obywateli z Ukrainy, natomiast z zasiłków celowych skorzystało 5 osób.

Do 31 marca 2024 r. realizowano wsparcie psychologiczne, z którego skorzystały osoby dorosłe, jak i dzieci - obywatele Ukrainy, łącznie ze wsparcia skorzystało 110 osób.

Ze świadczeń finansowych w formie zasiłku stałego z tytułu wieku korzysta jedna obywatelka z Ukrainy, z zasiłku okresowego skorzystała jedna obywatelka z Ukrainy, natomiast z zasiłków celowych skorzystały 3 osoby.

Dystrybuowano także pomoc rzeczową dla mieszkańców gminy Skawina, w tym dla uchodźców, która była zbierana przez mieszkańców na terenie gminy Skawina. Z pomocy rzeczowej przeznaczonej dla obywateli Ukrainy, w formie m.in. artykułów higienicznych, chemii gospodarczej, odzieży, koców, pościeli, akcesoriów i artykułów dla niemowląt i dzieci, w tym wózków, fotelików samochodowych i zabawek można skorzystać w punkcie odbioru pomocy rzeczowej. W 2024 roku ze wsparcia w formie rzeczowej skorzystało 445 obywateli z Ukrainy.

8.4. Wsparcie dla dzieci i młodzieży w ramach placówki wsparcia dziennego dla obywateli z Ukrainy

Wsparcie jest także kierowane do dzieci w wieku szkolnym poprzez działania placówki wsparcia dziennego, które polegają w szczególności na zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki i wychowania, wspieraniu ich rozwoju, pomocy w odrabianiu zadań domowych, prowadzeniu zajęć pozwalających na rozwój zainteresowań np. plastycznych, kulinarnych, edukacyjnych, turystycznych, ceramicznych, fotograficznych. Placówka to miejsce organizacji czasu wolnego poprzez gry zespołowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi czy udział w lokalnych imprezach. Swoimi działaniami placówka przyczynia się do integracji i adaptacji. Obecnie w placówce ponad 30% całej społeczności stanowią dzieci z mniejszości narodowych, głównie pochodzących z Ukrainy. Na początku pracy z dziećmi z mniejszości narodowych pojawiało się wiele trudności, głównie związanych z barierą językową oraz nieufnością spowodowaną wojną. Bardzo pomagał fakt, że w placówce pracują osoby posługujące się biegle językiem ukraińskim. Na ten moment dzieci z mniejszości narodowych bardzo dobrze mówią w języku polskim i bariera językowa praktycznie nie istnieje.

8.4. Wsparcie w ramach świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla obywateli z Ukrainy

W ramach świadczeń finansowych z zabezpieczenia społecznego w 2024 roku obywatele z mniejszości narodowej ukraińskiej skorzystali z takich świadczeń jak:

- Dodatek osłonowy – 1 rodzina.
- Świadczenie pielęgnacyjne – 6 rodzin.
- Świadczenia rodzicielskie – 8 rodzin.
- Zasiłki rodzinne – 24 rodziny.
- Zasiłki pielęgnacyjne – 15 osób.
- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 5 rodzin.

W sumie w 2024 roku dla obywateli Ukrainy z Funduszu Pomocy wypłacono świadczenia rodzinne, dodatki do świadczeń rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenie pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka i świadczenia rodzicielskie na łączną kwotę 303 281,01 zł, zrealizowano również składki na ubezpieczenia zdrowotne na kwotę 8 874,36 zł oraz składki na ubezpieczenie społeczne 38 648,09 zł.

8.5. Wsparcie w ramach pracy socjalnej, asystentury rodziny i procedury Niebieskie Karty dla obywateli z Ukrainy

W ramach działań wspierających możliwa jest również realizacja pracy socjalnej i monitoringu w środowiskach, w 2024 nie zrealizowano takich działań.

Rodziny pochodzenia ukraińskiego zostały objęte wsparciem asystentów rodziny: w 2024 wsparciem objęto 3 rodziny.

Ze względu na występujący problem przemocy domowej w rodzinach z Ukrainy wdrożono procedury Niebieskie Karty, w 2024 roku prowadzono 4 procedury.

Rozdział IX. Placówki wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie gminy Skawina w ramach trwałości projektu

9.1. Funkcjonowanie placówek dziennej opieki i aktywizacji osób starszych w Gminie Skawina

Placówki prowadzone są w ramach okresu trwałości projektu pn. „Utworzenie placówek wsparcia dla seniorów, osób zależnych oraz ich opiekunów na terenie Gminy Skawina” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi Priorytetowej 9 Region spójny społecznie Działanie 9.2 Usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.2 Usługi opiekuńcze oraz interwencja kryzysowa – ZIT (Typ projektu A i B) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Realizatorem projektu jest Gmina Skawina, Rynek 1. 32-050 Skawina: Centrum Usług Społecznych w Skawinie, ul. Żwirki i Wigury 13, 32-050 Skawina.

Działalność placówek adresowana jest do osób po 60 roku życia, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, a także opiekunów - nieformalnych, faktycznych i rodzin, w których funkcjonują osoby niesamodzielne, zamieszkałe na terenie Gminy Skawina.

W Gminie Skawina funkcjonują 3 placówki:

1. **Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnych w Skawinie, Rynek 24, 32-050 Skawina.** Placówka przeznaczona jest dla

30 osób niesamodzielnym, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina, o specjalnych potrzebach – doświadczonych zespołami chorób otępiennych, wymagających specjalistycznej opieki i terapii, inicjowania i wzmacniania działań poprzez propagowanie zasady wzajemnej pomocy. Czynna jest w godz.: 7.00 - 17.00 z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych oraz dni wskazanych przez Dyrektora CUSU-u jako wolne. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **30** osób niesamodzielnym.

2. Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Północ” Dwór Dzieduszyckich ul Szkolna 4, 32-052 Radziszów. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **25** osób niesamodzielnym. Uczestnicy korzystali z zajęć zamiennie w ilości nie przekraczającej 20 miejsc.

3. Placówka Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych Filia „Południe”, Dom Ludowy Hallerówka Jurczyce 26, 32-052 Jurczyce. Na dzień 31 grudnia 2023 r. z pomocy placówki korzystało **27** osób niesamodzielnym. Uczestnicy korzystali z zajęć zamiennie w ilości nie przekraczającej 20 miejsc.

Zarówno Placówka Diennej Opieki Aktywizacji Osób Starszych Filia „Północ” oraz Filia „Południe” funkcjonują jako kluby samopomocowe, przeznaczone są dla 20 osób niesamodzielnym, powyżej 60 roku życia z Gminy Skawina i mają na celu aktywizację, rozwój zainteresowań, poprawne funkcjonowania osób starszych, niesamodzielnym, osiągnięcie u nich optymalnego poziomu samodzielności i aktywności, poprawy kondycji fizycznej, akceptacji wieku i stanu zdrowia i wynikających z tego ograniczeń oraz dla rodzin tych osób. Placówki czynne są w godz.: 8.00 - 16.00 z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych oraz dni wskazanych przez Dyrektora CUS-u jako wolne.

Celem działalności placówek zapewniających dzienną opiekę i aktywizację osób starszych jest oferowanie opieki oraz polepszenie funkcjonowania osób starszych i ich rodzin, przy uwzględnieniu stanu zdrowia, sprawności fizycznej i intelektualnej oraz indywidualnych potrzeby i możliwości uczestnika, a także przy poszanowaniu prawa człowieka, w tym szczególnie prawa do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa. Uczestnicy zostają objęci wsparciem zgodnym z indywidualną diagnozą potrzeb i ścieżką reintegracji, opracowaną przez personel placówek w formie Indywidualnego Planu Działania. Rekrutacja uczestników do Placówek prowadzona jest w sposób ciągły.

Wachlarz usług obejmuje:

Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne:

- możliwość dowozu osoby niesamodzielnej do placówki – (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielnym)
- ciepły posiłek (catering);
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych;
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności higienicznych i fizjologicznych.

Usługi aktywizacyjno – usprawniające:

- terapia zajęciowa;
- zajęcia podnoszące sprawność i aktywność;
- wyjścia rekreacyjno-turystyczne;
- zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, rekreacyjnych;
- organizacja czasu wolnego.

Usługi wspomagające:

- wsparcie opiekuna medycznego - (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielných w Skawinie),
- konsultacje geriatryczne - (jedynie w przypadku Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych w formie dla Osób Niesamodzielných w Skawinie),
- wsparcie i konsultacje psychologiczne,
- usługi wspomagające, dedykowane uczestnikom i ich rodzinom,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i socjalnych.

Rozdział X. Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina w ramach trwałości projektu

Projekt pn „**Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w Gminie Skawina**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9. Region spójny społecznie, Działania 9.2 Poddziałanie 9.2.1, z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizatorem projektu jest Gmina Skawina, Rynek 1, 32-050 Skawina: Centrum Usług Społecznych w Skawinie, ul. Żwirki i Wigury 13, 32-050 Skawina natomiast realizację zadania polegającego na prowadzeniu placówki powierzono Stowarzyszeniu SIEMACHA, mającemu swoją siedzibę ul. Długa 42, 31-146 Kraków. Placówka wsparcia dziennego mieści się przy Rynek 24 w Skawinie.

Do zadań placówki należy:

- zapewnieniu dzieciom i młodzieży opieki i wychowania,
- wspieraniu ich rozwoju, pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- prowadzeniu zajęć pozwalających na rozwój zainteresowań np. informatycznych, sportowych, plastycznych, kulinarnych, teatralnych, turystycznych, ekologicznych i fotograficznych.
- organizacja czasu wolnego poprzez gry zespołowe, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi oraz udział w lokalnych imprezach.

Z uwagi na łączenie funkcji opiekuńczej ze specjalistyczną w placówce realizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, psychoprofilaktyczne, logopedyczne, terapeutyczne, psychokorekcyjne, terapeutyczne i pedagogiczne. Dzieci i młodzież podczas pobytu w placówce mają zapewniony posiłek, przekąski i napoje odpowiednio do pory dnia i długości pobytu w placówce.

Do udziału w zajęciach zapraszani są również rodzice lub opiekunowie uczestników, dla których przygotowuje się specjalne zajęcia podnoszące ich kompetencje opiekuńczo - wychowawcze a także prowadzi się poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne.

Zajęcia dla wychowanków są nieodpłatne. Proponowane zajęcia mają charakter stały i cykliczny. Wychowankowie posiadali stały grafik zajęć, który przedstawiał strukturę organizacyjną placówki polegającą na realizacji zajęć indywidualnych i grupowych realizowanych w poszczególnych pracowniach. Zajęcia trwały 45 min lub 60 min., zaś przerwy 15 - 30 min., służące organizacji zajęć integracyjnych i wyżywieniu wychowanków. Zajęcia prowadzone w placówce dokumentowane były w dzienniku zajęć (w systemie CRM). Każdy wychowanek mógł korzystać z zajęć stosownie do potrzeb i możliwości oraz na podstawie diagnozy sytuacji osobistej (zawartej m.in. w Karcie Wychowanka,

Karcie Indywidualnego Wspierania Rozwoju Wychowanka, w Karcie Pracy Specjalistycznej Pedagogicznej/Psychologicznej).

Większość wychowanków stanowią uczniowie klas I do VIII szkoły podstawowej. Znaczna grupa dzieci pochodzi z rodzin niepełnych, wielodzietnych. Ponad 30% aktualnych wychowanków to osoby, które do placówki uczęszczają ponad 1,5 roku. W placówce wychowankowie szukają stabilności, otwartości i akceptacji ze strony innych. Społeczność placówki jest zintegrowana oraz zawsze chętna do współpracy. Z przeprowadzonych badań w opinii wychowanków dotyczących poszczególnych sfer funkcjonowania placówki wynika, iż niemal 70% przychodzi do SIEMACHY z powodu poznanych tutaj rówieśników, niemal 45% z powodu uczestnictwa w zajęciach rozwijających ich pasje i zainteresowania, około 60% ze względu na kadre wychowawczą, a niemal 40% ze względu na otrzymywaną pomoc. Warto również dodać, iż wśród ulubionych zajęć i warsztatów realizowanych w placówce wychowankowie najbardziej cenią dobrą atmosferę (ok. 60%), pracę kadry wychowawczej (70%) oraz wycieczki i wyjazdy (60%). Wychowankowie również zwrócili uwagę, iż w SIEMASZE rozwijają przede wszystkim swoje talenty, uczęszczając do placówki bardziej otworzyli się na ludzi, znaleźli kolegów/koleżanki, poprawili swoje oceny w szkole oraz czują się akceptowani w grupie.

W okresie sprawozdawczym objętych opieką zostało **166** wychowanków z terenu Gminy Skawina.

Udało się zrealizować:

- zajęcia i warsztaty z zakresu pomocy w nauce, warsztaty edukacyjne (indywidualne i grupowe), zajęcia rozwoju zainteresowań i organizacji czasu wolnego w tym artystyczne (m.in. rękodzieło, ceramika, malarstwo, rysunek, warsztaty krawieckie, biżuteria). W okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - 1579 bloków zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło łącznie 152 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 8 239 obecności,
 - 984 bloków zajęć artystycznych, w których uczestniczyło łącznie 146 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 5 498 obecności,
 - 146 bloków zajęć sportowych, w których uczestniczyło łącznie 114 różnych wychowanków, na zajęciach odnotowano 994 obecności,
- zajęcia specjalistyczne indywidualne i grupowe (np. pracy psychologicznej i pedagogicznej, logopedycznej, grup specjalistycznych), w okresie sprawozdawczym zrealizowano:
 - grupy specjalistyczne - zajęcia w stałych grupach specjalistycznych (zamkniętych i otwartych mające charakter oddziaływań terapeutycznych i psychokorekcyjnych), skupionych wokół wybranej tematyki i problemu – 283 bloków zajęć w okresie sprawozdawczym, łącznie 1 467 obecności na zajęciach,
 - zajęcia logopedyczne – pomocą zostało objętych około 59 różnych wychowanków (diagnoza, a w niektórych przypadkach również terapia), odnotowano 192 obecności na zajęciach,
 - zajęcia psychologiczne indywidualne – pomocą zostało objętych około 69 różnych wychowanków, odnotowano 296 obecności na zajęciach,
 - pedagogiczne - pomocą zostało objętych około 15 różnych wychowanków, odnotowano 17 obecności na zajęciach,
- wycieczki i turnusy:
 - dwa turnusy wakacyjne, w których uczestniczyło łącznie 25 różnych wychowanków,
 - dwa turnusy feryjne, w których uczestniczyło łącznie 17 wychowanków,

- 37 wycieczek, wyjść i wyjazdów, w których uczestniczyła znaczna część wychowanków placówki (m.in. wyjście do Kina, wycieczka do Opactwa Benedyktynów w Tyńcu, Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, liczne wyjścia na lodowisko, wyjścia na basen, warsztaty fotograficzne w MUFO w Krakowie itp.),
- spotkania okolicznościowe dla społeczności placówki i rodziców (m.in. Dzień Rodziny, Bal Karnawałowy, Andrzejki, Zakończenie Roku Siemachowskiego, Rozpoczęcie Roku Siemachowskiego, Spotkanie Wigilijne i Wielkanocne, Zabawa Sylwestrowa, Wieczór Kolęd DeSilva, Dzień Wdzięczności itp.).

Rozdział XI. Świadczenia z zabezpieczenia społecznego i pozostałe rodzaje świadczeń

11.1. Karta Dużej Rodziny - System zniżek dla rodzin wielodzietnych

Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom, z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności (osobom posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności).

Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

W 2024 roku wydano 382 Kart Dużej Rodziny dla uprawnionych z 137 rodzin.

11.2. Świadczenie wychowawcze

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. w Polsce realizowany jest systemowy rządowy program świadczenie wychowawcze tzw. „500+”. Program 500+ jest instrumentem polityki społecznej państwa, stanowi pomoc państwa w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Od czerwca 2022 r. realizacją zadania zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Gmina kontynuuje wypłaty świadczenia wychowawczego 800+, które zostały przyznane na podstawie wniosków złożonych do końca roku 2021 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2024 r. świadczenia wychowawcze wypłacono dla 3 dzieci z 1 rodziny.

11.3. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne i zasiłki szkolne

Zasady przyznawania pomocy w formie stypendium szkolnego reguluje Uchwała Nr XXII/315/20 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Skawina. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów

na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendia szkolne w roku 2024 zostały wypłacone dla 14 rodzin w kwocie 14 221,79 zł.

Zasady przyznawania pomocy w formie zasiłku szkolnego reguluje Uchwała nr XLVI/615/18 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym – zasiłek szkolny dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Skawina. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi zamieszkałemu na terenie Gminy Skawina znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zdarzeniami losowymi uzasadniającymi przyznanie zasiłku szkolnego są jakiekolwiek zjawiska zewnętrzne w stosunku do uprawnionego, których nie można było przewidzieć, ani przeciwdziałać, a w szczególności:

1. śmierć jednego lub obojga rodziców lub opiekunów prawnych,
2. ciężka długotrwała lub nieuleczalna choroba rodziców lub innych członków rodziny,
3. nieszczęśliwy wypadek powodujący trwały uszczerbek na zdrowiu członków rodziny ucznia,
4. znaczna szkoda materialna spowodowana pożarem lub klęską żywiołową,
5. nagłe, drastyczne pogorszenie się sytuacji finansowej rodziny,
6. inne szczególne zdarzenie losowe.

W 2024 r. zasiłki szkolne wypłacono dla 5 osób w łącznej kwocie 3 100,00 zł.

11.4. Dodatek osłonowy

Dodatek osłonowy miał na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Aby otrzymać dodatek osłonowy należało złożyć wniosek do 30 kwietnia 2024 r., dodatek był wypłacany jednorazowo w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r. Podstawą obliczenia dochodu gospodarstwa domowego był rok 2022 r. Dodatek przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody w 2022r. nie przekraczały 2100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. W sytuacji, gdy dochód przekraczał wskazane powyżej kryteria, dodatek był przyznany w mniejszej wysokości zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”, z dolnym limitem wypłaty dodatku w wysokości 20,00 zł.

Z pomocy w formie dodatku osłonowego w roku 2024 skorzystało 920 gospodarstw domowych.

11.5. Bon energetyczny

Bon energetyczny to jednorazowe dofinansowanie dla gospodarstw domowych do rachunków za energię elektryczną. Mogli z niego skorzystać członkowie gospodarstwa domowego: jedno- lub wieloosobowego, którzy spełniali określone kryteria dochodowe. Bon energetyczny był wsparciem przysługującym w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r. Aby otrzymać bon energetyczny należało złożyć wniosek w terminie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r. Z bonu energetycznego można było skorzystać, jeśli miesięczne dochody w gospodarstwie domowym nie przekraczały 2500,00 zł netto na osobę w gospodarstwie jednoosobowym oraz 1700,00 zł netto na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. W przypadku przekroczenia wyżej wymienionych kwot dochodu, bon energetyczny był przyznawany w mniejszej wysokości zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”. W takim przypadku wysokość bonu była pomniejszona o kwotę przekraczającą dochód jednak nie niższą niż 20,00 zł. Z pomocy w formie bonu energetycznego w roku 2024 skorzystało 1354 gospodarstw domowych.

11.6. Dodatek dla gospodarstw domowych ogrzewanych gazem

Gospodarstwa domowe, które jako główne źródło ogrzewania wykorzystują urządzenie zasilane gazem mogą starać się o refundację podatku VAT wynikającej z faktury za okres od 01.01.2023 r. do 30.06.2024 r.

Prawo do refundacji podatku VAT na paliwa gazowe przysługiwało pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego, które wynosiło odpowiednio:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym wieloosobowym.

Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych przysługiwało w przypadku spełnienia dwóch przesłanek kryterium dochodowego i jeżeli główne źródło ogrzewania zostało zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek gazowy w 2024 r. wypłacony był 118 gospodarstwom domowym.

11.7. Dodatki mieszkaniowe

O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się osoby, które spełniają jednocześnie trzy kryteria:

1. posiadają tytuł prawny do lokalu
2. spełniają kryterium dochodowe
3. spełniają kryterium metrażowe.

W roku 2024 dodatki mieszkaniowe wypłacano 244 rodzinom

11.8. Program Ogólnopolska Karta Seniora

Ogólnopolska Karta Seniora to rodzaj karty zniżkowej, której głównym celem jest aktywizowanie seniorów w życiu społecznym, a także dotarcie do grupy docelowej, którą tworzą osoby po 60. roku życia wraz z przedstawieniem tej grupie różnych możliwości rozwoju. Karta ta upoważnia do zniżek w wielu punktach w całej Polsce, w tym m.in. sanatoriach, uzdrowiskach, przychodniach, gabinetach rehabilitacji, instytucjach zdrowia i kultury.

W roku 2024 w Gminie Skawina wydano 246 Ogólnopolskich Kart Seniora.

11.9. Program „Skawińska Karta Seniora”

Od 01 stycznia 2018 r. w Gminie Skawina realizowany jest Program „Skawińska Karta Seniora”. Adresatami Programu są osoby w wieku 60 lat i więcej zamieszkujące w Gminie Skawina. Program ma na celu wzmocnienie aktywności społecznej i poprawę jakości życia skawińskich seniorów poprzez stworzenie i rozwijanie systemu ulg i preferencji, umożliwiających większy dostęp do różnorodnych produktów i usług.

Od początku programu do 31.12.2024 r. wydano 772 karty seniora. W minionym roku partnerami Skawińskiej Karty Seniora było 14 podmiotów oferujących zniżki w ramach Skawińskiej Karty Seniora.

11.10. Zasoby mieszkaniowe Gminy

Mieszkaniowy Zasób Gminy na koniec 2024 roku obejmował 436 lokali (w 2023 r. 442) z czego 262 stanowiły lokale mieszkalne stanowiące własność gminy we wspólnotach mieszkaniowych, 121 stanowiły lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach stanowiących w 100% własność gminy (lokalne mieszkalne w najem socjalny, pomieszczenia tymczasowe) oraz 53 mieszkania znajdujące się w dyspozycji gminy w budynkach TBS Małopolska.

Oddanie w najem lokali wchodzących w skład Mieszkaniowego Zasobu Gminy Skawina odbywało się na zasadach określonych w Uchwale Nr LXIII/921/23 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Skawina (Dz. Urz. Woj. 2024.84 z późn. zm.).

Łącznie w 2024 roku wpłynęły 64 wnioski o przydział mieszkania z zasobów Gminy Skawina, (w 2023r. 77 wniosków). Nie wydano wyroków sądowych zobowiązujących gminę do wskazania lokali w najem socjalny. Pozytywnie zostało rozpatrzonych 18 wniosków. Łącznie wydano 22 skierowania do zawarcia umów najmu socjalnego.

Lokale mieszkalne z możliwością najmu na czas nieoznaczony będące do dyspozycji Gminy Skawina, zgodnie z naturalnym ruchem ludności i związanym z tym odzyskiem mieszkań są na bieżąco wskazywane przyszłym najemcą zgodnie z listą osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego z Zasobów Mieszkaniowych Gminy Skawina na rok 2024. Lista obejmowała 16 gospodarstw i została zrealizowana w 4 przypadkach. Wydano 4 skierowania do zawarcia umów najmu lokalu na czas nieoznaczony.

Na podstawie Uchwały Nr XLVII/501/10 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 27 października 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Skawina i jej jednostkom podległym, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa, oraz Uchwały Nr XXXIII/399/2013 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie zmiany Nr XLVII/501/10 Uchwały Rady Miejskiej w Skawinie z 27 października 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Skawina i jej jednostkom podległym, do których nie stosuje się przepisów Ordynacja podatkowa, Burmistrz Miasta i Gminy Skawina przedstawił sprawozdania z dokonanych umorzeń, udzielonych odroczeń i rozłożeń na raty w spłacie należności cywilnoprawnych za 2024 rok. Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem 28 najemcom lokali mieszkalnych (w tym 9 najemcom lokali w najem socjalny) rozłożono należności na raty na łączną kwotę 76 920,91 zł (18 najemcom na kwotę 19 734,02 zł w 2023 r.), w 2024 roku nie dokonano umorzeń odsetek.

W roku 2024 istniała możliwość wykupu na własność zajmowanego lokalu po preferencyjnie cenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi oraz na podstawie Uchwały Nr XIV N/543/21 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 6 grudnia 2021 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/84/11 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Skawina. Wysokość bonifikaty dla spraw wszczętych przed 30 czerwca 2022 roku wynosiła 50%, dla spraw wszczętych po 30 czerwca 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku wynosiła 25%. W 2024 roku z bonifikaty 25% skorzystało 4 najemców.

Rozdział XII. Realizacja świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

12.1. Świadczenia rodzinne

Zadaniami wynikającymi z innych ustaw a realizowanymi, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej są świadczenia rodzinne i opiekuńcze. Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa szczegółowe warunki nabywania poszczególnych świadczeń. Świadczenia te z wyjątkiem zasiłku

pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i rodzicielskiego uzależnione są od dochodu rodziny. Kryterium uprawniające do uzyskania świadczeń rodzinnych uzależnionych od dochodu wynosi 674 zł. na osobę w rodzinie a 764 zł. w rodzinie z dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie.

W roku 2024 zrealizowano wsparcie finansowane w formie świadczeń rodzinnych w tym:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami dla 333 rodzin,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka 79 osób,
- zasiłki pielęgnacyjne – 833 osoby,
- świadczenie pielęgnacyjne – 220 osób,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 2 osoby,
- świadczenia z Ustawy „Za życiem” - 6 rodzin.

12.2. Fundusz alimentacyjny

Fundusz alimentacyjny adresowany jest do osób uprawnionych, które mają zasądzone alimenty od rodziców, a ich egzekucja za pośrednictwem komornika jest bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu przysługują:

- osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia,
- osobie do ukończenia przez nią 25 roku życia w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł /netto/, w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1 000 zł miesięcznie od 1 października 2024 r. (do 30 września 2024 była to kwota nie wyższa niż 500 zł)

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego zrealizowano dla: 81 rodzin.

Dodatkowo CUS podejmuje i prowadzi szereg działań w stosunku do 214 dłużników alimentacyjnych. Działania te mają na celu odzyskanie od dłużników alimentacyjnych wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dłużnicy alimentacyjni z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonali zwrotu na łączną kwotę 548 283,50 zł. Część zwrotu wypłaconych świadczeń stanowi dochód własny gminy, za 2024 r. wyniósł 83 189,00 zł.

Rozdział XIII. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Jednym z najpoważniejszych problemów społecznych widocznych w różnorodnych środowiskach, choć często ukrywanym, jest przemoc. Jest to zjawisko powszechne, znane każdemu, widoczne w telewizji, prasie, czy mediach społecznościowych, ale również i zjawisko wielowymiarowe, dotyczące różnych kategorii osób: dzieci, kobiet, mężczyzn, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz cudzoziemców.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje szereg działań podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych ustawowo do przeciwdziałania przemocy domowej – w szczególności: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty oraz ochrony zdrowia – w przypadku uzasadnionego podejrzenia występowania przemocy domowej.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, procedura „Niebieskie Karty” jest wszczynana niezależnie od zgody osoby doznającej przemocy i obejmuje zarówno działania interwencyjne, jak i wspierające, nakierowane na ochronę osób doznających przemocy domowej oraz oddziaływania wobec osób ją stosujących.

Podstawowe cele procedury to:

- rozpoznanie sytuacji przemocy domowej,
- udzielenie kompleksowej pomocy osobom jej doświadczającym,
- monitorowanie sytuacji rodzinnej,
- dokumentowanie przypadków przemocy,
- podejmowanie działań prewencyjnych i edukacyjnych.

Procedura realizowana jest przez grupy diagnostyczno-pomocowe, powoływane przez Zespół Interdyscyplinarny. Grupa opracowuje indywidualny plan pomocy, monitoruje sytuację i podejmuje działania adekwatne do potrzeb zarówno osoby doznającej przemocy, jak i osoby stosującej przemoc, w tym skierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.

Interdyscyplinarne podejście ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez współpracę wielu służb i instytucji, wspólne diagnozowanie sytuacji oraz wdrażanie zintegrowanych form pomocy.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy, w szczególności:

1. Dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3. Zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
4. Realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5. Występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;

7. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
8. Dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę: uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
9. Informowanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych. Prace w ramach grup są prowadzone cyklicznie co 2 – 3 miesiące w zależności od potrzeb lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Skawinie, ul. Popiełuszki 17. W 2024 roku odbyły się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

W posiedzeniach Zespołu uczestniczyli przedstawiciele reprezentujący skawińskie instytucje tj.: Centrum Usług Społecznych, Komisariatu Policji, Zespołu Specjalistycznych Placówek Wspierających Edukację, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Usług Wspólnych, Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Ich Rodzinom „Kruszynki” oraz przedstawiciele Sądu Rejonowego w Wieliczce, I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich, II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, przedstawiciele Przychodni Zdrowia w Skawinie i Centrum Zdrowia Psychicznego w Skawinie.

Zespół podejmował działania na rzecz integracji i koordynacji skawińskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym wzmacniania współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań. W każdym przypadku wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” Przewodniczący lub Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego powoływał grupę diagnostyczno-pomocową do pracy z rodziną.

W 2024 roku pracami grup diagnostyczno-pomocowych koordynowało 3 pracowników socjalnych Zespołu Wspierania Dziecka i Rodziny, którzy byli nadzorowani przez Koordynatora Zespołu/ Zastępcę Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Ustalenie stałych pracowników koordynujących działania i monitorujących rodziny, pozytywnie wpływa na poprawę jakości pracy grup diagnostyczno-pomocowych, współpracy z instytucjami zaangażowanymi w prace na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz podniesienie poziomu udzielanej pomocy osobom uwięzonym w przemoc.

Od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 120 formularzy „Niebieskie Karta – A” w 106 rodzinach, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów (Tabela 8). W 2024 r. przez grupy diagnostyczno-pomocowe zostało sporządzonych 65 formularzy „Niebieskich Kart C”, a 38 „Niebieskich Kart D”. W roku 2024 procedurą „Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 150 rodzin.

Tabela 8. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2024 r.

Podmioty uprawnione do zakładania „Niebieskich Kart”	Liczba „Niebieskich Kart”
Policja	47
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	59
Placówki Oświatowe	8
Służba Zdrowia	3
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3
Razem	120

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie rejestru wpływu „Niebieskich Kart” w roku 2024.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w 2024 roku instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty”, bo aż 59 przypadkach, podobnie jak w roku ubiegłym było Centrum Usług Społecznych w Skawinie. Na drugim miejscu znalazła się Policja z 47 przypadkami, co wskazuje na ich aktywne uczestnictwo w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Sporadyczne przypadki uruchomienia procedury przez Placówki Oświatowe, które odnotowały tylko 8 „Niebieskich Kart”, mogą sugerować, że kwestie przemocy domowej w środowisku szkolnym są nadal rzadziej zgłaszane lub zauważane. Służba Zdrowia i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych każda zarejestrowały po 3 przypadki, co może wskazywać na potrzebę dalszego zwiększenia świadomości i umiejętności identyfikacji przemocy domowej w tych instytucjach. Łącznie liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2024 roku wskazuje na rosnącą świadomość problematyki przemocy domowej oraz większą aktywność instytucji w podejmowaniu działań interwencyjnych. Jednakże, nadal istnieje potrzeba wzmocnienia współpracy pomiędzy różnymi podmiotami, aby skuteczniej identyfikować i reagować na przypadki przemocy, co może przyczynić się do dalszego wzrostu liczby zgłaszanych przypadków i skuteczniejszego wsparcia ofiar.

W 2024 roku odbyło się 736 grup diagnostyczno-pomocowych zajmujących się pomocą rodzinom uwikłanym w przemoc domową. W tym roku, Zespół powołał 106 nowych grup diagnostyczno-pomocowych, łącznie w 2024 roku pracowało 150 grup diagnostyczno-pomocowych, których zadaniem było rozwiązywanie problemów związanych z występowaniem przemocy domowej, diagnozowanie sytuacji rodziny, monitorowanie sytuacji w środowisku oraz ustalenie planu pomocy rodzinie, dla osób doznających przemocy w tym małoletnich dzieci, jak również dla osób stosujących przemoc.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. łącznie w 78 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w tym, z uwagi na ustanie przemocy w 71 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania dalszych działań wobec rodzin w 7 przypadkach. W każdym przypadku w rodzinie jest prowadzony 9 miesięczny monitoring.

W przypadku konieczności zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsca bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia, pracownik socjalny lub Dyrektor CUS informuje osobę dotkniętą przemocą o przysługujących jej prawach, możliwości skorzystania z pomocy w formie tymczasowego schronienia, a także poradnictwa specjalistycznego. Osoby dotknięte przemocą mogą uzyskać pomoc w postaci miejsca bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia oraz poradnictwa specjalistycznego, z uwagi jednak na incydentalny charakter zapotrzebowania na wsparcie w postaci schronienia gmina korzysta z zasobów ościennych powiatów.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjno-Wspierający dla osób uwikłanych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych.

W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Skawina działa punkt informacyjno-konsultacyjno-wspierający dla osób uwikłanych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych przy CUS, skierowany do osób uwikłanych w przemoc domową. Punkt oferuje bezpłatne poradnictwo oraz wsparcie psychologiczne i socjalne. Do głównych zadań punktu należy m.in. udzielanie wsparcia rodzinom, motywowanie do podjęcia leczenia, inicjowanie interwencji w sytuacjach przemocy oraz współpraca z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy.

W ramach wzmacniania współpracy między instytucjami przeciwdziałającymi przemocy domowej, w okresie od stycznia do listopada 2024 roku przeprowadzono superwizję dla Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli innych instytucji działających w tym obszarze. Superwizje miały charakter edukacyjno-wspierający i obejmowały poszerzanie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz analizę trudnych przypadków. Kluczowym elementem superwizji było wsparcie emocjonalne uczestników, radzenie sobie z wyzwaniami zawodowymi oraz rozwijanie kompetencji interpersonalnych.

Rozdział XIV. Pomoc dziecku i rodzinie

14.1. Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny

Zespół ds. pracy socjalnej i asystentury rodziny skupia pracowników socjalnych realizujących usługę pracy socjalnej oraz asystentów rodziny. Podstawowa różnica między zakresem obowiązków pracownika socjalnego a asystenta rodziny polega na tym, że:

- Pracownik socjalny prowadzi działania z osobami samotnymi, rodzinami bezdzietnymi oraz z rodzinami wychowującymi dzieci, ale tylko w sytuacjach, gdy problemy opiekuńczo-wychowawcze nie są główną trudnością, a jedynie jednym z wielu aspektów wymagających wsparcia.
- Asystent rodziny podejmuje działania przede wszystkim w rodzinach, w których głównym powodem udzielenia wsparcia są trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Wspiera także kobiety w okresie ciąży i połogu, zgodnie z zapisami Ustawy „Za życiem” – ze szczególnym uwzględnieniem:
 - kobiet w ciąży zagrożonej,
 - kobiet, które doświadczyły poronienia,
 - kobiet, które urodziły martwe dziecko,
 - kobiet, które urodziły dziecko ciężko chore lub z niepełnosprawnością.

14.2. Asystent rodziny

Centrum Usług Społecznych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie asystenta rodziny. Pomoc w postaci asystenta rodziny pozwala wzmacniać rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobiega umieszczaniu dzieci poza rodziną, w pieczy zastępczej.

Centrum Usług Społecznych, gdy podejmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Dyrektora Centrum z wnioskiem o przydzielenie rodzinie pomocy w formie asystenta rodziny.

W 2024 r. pracownicy socjalni występowali z wnioskiem do Dyrektora o przydzielenie asystenta rodziny w 35 przypadkach w tym 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem przez Sąd. Po otrzymaniu wniosków Dyrektor Centrum Usług Społecznych każdorazowo przydzielał rodzinie asystenta.

Asystent rodziny wspiera rodzinę nie tylko w kwestiach wychowawczych, ale również w rozwiązywaniu codziennych trudności życiowych. Jego działania mają na celu towarzyszenie rodzinie w procesie przezwyciężania kryzysów oraz poprawy jakości życia, tak aby w przyszłości była ona zdolna do samodzielnego radzenia sobie z problemami.

Pomoc asystenta rodziny opiera się na indywidualnym planie pracy z rodziną, który zakłada długofalową współpracę, zazwyczaj trwającą od 2 do 3 lat, w zależności od stopnia złożoności problemów i poziomu zaangażowania rodziny. Asystent pełni w środowisku rodzinnym wiele ról, w tym: rzecznika rodziny, mediatora w konfliktach rodzinnych, konsultanta, doradcy życiowego, a niekiedy także superwizora procesu zmiany. Jego podstawowym zadaniem jest wspieranie zmiany postaw życiowych wszystkich członków rodziny, a także motywowanie ich do aktywnego udziału w realizacji wspólnie wyznaczonych celów. Praca asystenta opiera się na dobrowolności współpracy – podejmowana jest za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Wspólnie z rodziną określa on:

- kierunek działań i sposób wyjścia z trudnej sytuacji,
- mocne i słabe strony rodziny,
- priorytety oraz kolejność realizowanych kroków.

Idea pracy asystenta rodziny opiera się na relacji partnerskiej, szacunku i współodpowiedzialności. Daje nadzieję na zwiększenie skuteczności działań pomocowych, prowadząc do trwałych i pozytywnych zmian w funkcjonowaniu rodziny.

W Centrum Usług Społecznych w 2024 r. zatrudnionych było 4 asystentów rodziny, w tym 1 osoba zatrudniona na ½ etatu. Wszystkie osoby zatrudnione na stanowisku asystenta rodziny spełniają warunki, o których mówi art. 12 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej. Ponadto, należy zaznaczyć, że są to osoby mające doświadczenie w pracy z dziećmi, młodzieżą oraz dorosłymi.

Łącznie wsparciem asystenta rodziny w 2024 r. objęto 69 rodzin (w tym 124 dzieci), które przeżywały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej tj. 59 dzieci w 2024 r.

14.3. Praca socjalna

Jednym z zadań Centrum Usług Społecznych (CUS) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać samodzielnie. Podejmowane działania mają na celu życiowe usamodzielnienie osób oraz ich integrację ze środowiskiem lokalnym. Do pracy socjalnej kierowane są osoby i rodziny przez Zespół Świadczeń Pomocy Społecznej (ZŚPS), Zespół Usług z Pomocy Społecznej (ZUPS), Zespół Wspierania Dziecka i Rodziny (ZWDR) po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i analizie sytuacji rodzinnej, na podstawie wniosku złożonego do Dyrektora Centrum.

Praca socjalna to działalność interdyscyplinarna, której celem jest wspieranie osób i rodzin w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu procesowi. Jest ona ukierunkowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania, a jej nadrzędnym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przejęcia kontroli nad własnym życiem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczaniu warunków niezbędnych do godnej egzystencji.

Najczęstsze obszary działań podejmowanych przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej obejmują: obszar mieszkaniowy, zawodowy, ekonomiczny, zdrowotny, rodzinny, opiekuńczo-wychowawczy, formalno-prawny.

W 2024 r. objęto pracą socjalną 48 środowiska tj. 68 osób w tym 12 dzieci. Zakończono pracę socjalną w 28 środowiskach i objęto 1 środowisko monitoringiem po zakończonej pracy socjalnej.

Do zadań sekcji pracy socjalnej, sekcji przeciwdziałania przemocy należy przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu, ZUS, PCPR, itp. wydawanie opinii o sytuacji rodziny/osób oraz podejmowanie interwencji w środowisku.

W roku sprawozdawczym przeprowadzano 52 wywiady i sporządzono opinie na wniosek innych OPS, PCPR i Sądów.

Udzielono pomocy w formie działań interwencyjnych i poradnictwa w 96 środowiskach, w których prowadzono monitoring od 2 do 6 miesięcy .

Rozdział XV. Bilans potrzeb

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Kierownik Centrum Usług Społecznych w Skawinie składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności cENTRUM oraz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia wnioski wynikające z rozeznaczonych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest **Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych, która została opracowana w grudniu 2022 roku.**

W oparciu o tę kompleksową diagnozę, Centrum Usług Społecznych w Skawinie określa kierunki działań na kolejne lata oraz formy ich realizacji. Najbardziej kosztownymi zadaniami są utrzymanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych, zabezpieczenie potrzeb bytowych osób i rodzin, realizacja usług społecznych w formie wsparcia specjalistycznego, prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej oraz funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Skawinie.

W niniejszym rozdziale przedstawiony zostanie bilans potrzeb na 2025 rok, uwzględniający zarówno wyzwania, jak i możliwości wynikające z analizy danych i zasobów. Celem jest wskazanie kluczowych obszarów wymagających inwestycji oraz strategii ich realizacji, aby skutecznie wspierać mieszkańców Gminy Skawina w nadchodzącym roku.

BILANS POTRZEB NA 2026 r.

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
1.	Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej	Szkolenia; specjalizacje, superwizje,	Poszerzający się zakres zadań, zmieniające się przepisy prawne	80 000,00zł.
2.	Utrzymanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób starszych	Klub samopomocy w Skawinie	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym form aktywności służących zachowaniu sprawności fizycznej i intelektualnej oraz wspierania rodzin osób zależnych	4 100 000 zł
		Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Południe Filia placówki dziennej i aktywizacji osób starszych – Filia Północ		
		Centrum Wspierania Opiekunów osób niesamodzielnych		
		Zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS.	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w DPS.	3 200 000,00 zł.
3.	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym poprzez zapewnienie miejsc w schronisku/noclegowni	Zlecenie realizacji zadania organizacji pozarządowej, lub zawarcie umowy z Gminą posiadającą Schronisko na wykup miejsc noclegowych na okres 12 m-cy (dla 3 osób) oraz 5 miejsc	Brak zaplecza noclegowego dla bezdomnych na terenie Gminy	Przybliżony koszt pobytu w Schronisku: 200 000 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		na okres 6 m-cy (okres zimowy).		
4.	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób i rodzin	Zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie-dotacja i środki własne gminy	Wzrost cen podstawowych artykułów w tym żywności , mediów, węgla	2 200 000,00 zł.
5.	Pieczna zastępcza	Zapewnienie środków na realizację zadania z tyt. kosztów pobytu dziecka w rodzinach zastępczych	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem. Ustawa obliguje Gminę do pokrywania kosztu pobytu wychowanków w zastępczej formie opieki;	I rok pobytu 10% II rok pobytu 30% III rok pobytu: 50% 900 000 zł
6.	Asystent rodziny Rodziny Wspierające	Zapewnienie środków na zatrudnienie 4 asystentów rodziny i realizację przez nich zadań	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	4 asystentów 1 rodzina wspierająca 480 000 zł
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	Zapewnienie środków finansowych na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla 60 dzieci	Konieczność zapewnienia wsparcia rodziny w zakresie opieki i wychowania, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2 000 000 zł
8.	Zapewnienie posiłku dla ubogich	Zapewnienie środków finansowych na zapewnienie posiłku dla osób najuboższych	Wymogi wynikające z ustawy o pomocy społecznej	180 000 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
9.	Świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób	Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin, które wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	1 200 000 zł
10.	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	Zapewnienie środków finansowych na świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Konieczność zapewnienia środków na wsparcie osób i rodzin które wymagają pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	150 000,00 zł
11.	Utrzymanie CUS	Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych	Prowadzenie ośrodka wynika z ustawy o pomocy społecznej	9 500 000,00 zł
12.	Utrzymanie mieszkania wspieranego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Zapewnienie środków finansowych na utrzymanie mieszkania chronionego	Starzenie się społeczeństwa, konieczność zapewnienia osobom starszym oraz niepełnosprawnym wsparcia usługowego w zakresie umożliwiającym funkcjonowanie w środowisku, a w sytuacjach koniecznych umieszczenie w mieszkaniu chronionym lub DPS.	110 000 zł
13.	Usługi społeczne	Zapewnienie dostępu do usług społecznych m.in. w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia w zakresie np. kompetencji	Zapewnienie dostępu do szerokiego wachlarza usług społecznych w tym do wsparcia specjalistów czy poradnictwa specjalistycznego jest kluczowym elementem zdrowego,	350 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		rodzicielskich, grup wsparcia, klubów, warsztatów i szkoleń	zrównoważonego społeczeństwa, które dba o dobrostan swoich obywateli i wspiera ich w różnych aspektach życia.	
14.	Profilaktyka uzależnień	Realizacja założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Skawina na rok 2025	Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, mającym na celu wspieranie zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	1 170 000,00 zł
15.	Zasób Mieszkaniowy Gminy Skawina	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy - poprzez zapewnienie dostępu do najmu lokalu mieszkalnego na czas oznaczony i nieoznaczony, a także w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego. W tym również gospodarowanie lokalami użytkowymi.	Realizacja zapisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	4 500 000,00 zł
16.	Korpus Wsparcia dla Seniorów	Zapewnienie dostępu do usług m.in. w zakresie dostarczenia produktów żywnościowych, zakupie	Zapewnienie wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie i wynikającym	85 000,00 zł

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Uzasadnienie potrzeby realizacji	Finansowanie
		i dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, zakupie oraz dostarczeniu ciepłych posiłków, umawianiu wizyt lekarskich, pomocy w realizacji recept oraz załatwieniu spraw urzędowych.	z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy.	
17.	Asystent Osobisty Osób Niepełnosprawnych	Zapewnienie dostępu do wspierania przy wykonywaniu codziennych czynności a także poprzez ograniczanie skutków niepełnosprawności, stymulowaniu tej osoby do podejmowania aktywności społecznej, umożliwić osobie niepełnosprawnej udział w życiu społecznym.	Zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych.	350 000,00 zł
18.	Opieka Wytchnieniowa	Zapewnienie dostępu do usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego lub pobytu całodobowego, dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi.	Zapewnienie wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.	300 000,00 zł

Rozdział XVI. Wnioski z rozeznaczonych potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych

Na podstawie opracowanej w grudniu 2022 r. "Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych" sformułowano rekomendacje określające potrzeby wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie świadczenia tych usług.

W ramach wspomnianej diagnozy wskazane zostały priorytetowe grupy mieszkańców, na rzecz których rozwijane są usługi społeczne:

- dorośli mieszkańcy gminy,
- rodziny z dziećmi,
- dzieci i młodzież,
- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnościami.

W odniesieniu do każdej z tych grup odbiorców poniżej przedstawione zostaną ogółe rekomendacje w zakresie kreowanej polityki rozwoju usług społecznych m.in.:

- wykorzystanie w pełni potencjału nowego podziału organizacji zadań w obszarze organizacji usług społecznych dla mieszkańców Gminy Skawina związanego z powołaniem Centrum Usług Społecznych, w szczególności weryfikacja i doprecyzowanie zadań poszczególnych komórek Urzędu Miasta i Gminy Skawina dotyczących usług społecznych. CUS powinien w tym zakresie pełnić funkcję koordynatora.
- Uwzględnianie w diagnozowaniu, planowaniu i organizowaniu usług społecznych różnych wymiarów dostępności usług takich jak:
 - rodzaj świadczonych usług – czy odpowiada potrzebom adresatów,
 - liczba świadczonych usług lub czas ich świadczenia – czy skala świadczonych usług jest wystarczająca,
 - jakość świadczonych usług – czy odpowiada potrzebom/ oczekiwaniom adresatów, czy zapewnia oczekiwane od danej usługi efekty,
 - dostępność przestrzenna/ komunikacyjna – czy usługa jest realnie dostępna po uwzględnieniu barier przestrzennych,
 - informacyjna – czy informacja o realizowanej usłudze dociera do potencjalnych adresatów.
- Rozwój i uruchamianie usług wykorzystujących i wzmacniających potencjał społeczny: centrum wsparcia organizacji pozarządowych, centrum wolontariatu, metody środowiskowej pracy socjalnej – organizowanie społeczności lokalnej, angażując w zabezpieczenie potrzeb wspólnoty samorządowej potencjał ujawniony w badaniach.
- Rozwój usług wspierających politykę mieszkaniową gminy.
- Rozwój specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, w rozwiązywaniu konfliktów (mediatora), prawnego, rehabilitacyjnego, lekarza psychiatry oraz usług terapeutycznych.
- Upowszechnianie usług profilaktycznych oraz terapii uzależnień, w szczególności w zakresie uzależnień behawioralnych.
- Rozwój usług kreatywnego spędzania czasu wolnego, aktywizującego i integrującego, np. akademii czasu wolnego, rozwój pasji i zainteresowań, oferty sportowej i kulturalnej.
- Rozwój usług specjalistycznych dedykowanych rodzinom z małymi dziećmi, w szczególności: logopedycznych, psychiatrycznych, pedagogicznych oraz terapeutów dziecięcego i usług opiekuńczych dla dzieci/ niani, profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

doskonalenia kompetencji rodzicielskich w zakresie budowania więzi, organizowania czasu wolnego, pozytywnej dyscypliny oraz rozwiązywania konfliktów.

- Rozwój oferty terapii rodzinnej i małżeńskiej.
- Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, promowania więzi rodzinnych poprzez wspólne uczestnictwo rodziców z dziećmi w różnego rodzaju działaniach, programach, edukowanie w zakresie sposobów wspólnego spędzania czasu (w tym o charakterze kulturalnym i naukowym – pozaszkolnym, tematycznym i integracyjnym – międzypokoleniowym, kulturowym) oraz oferty równoległej (w tym samym czasie) zajęć dla dzieci i rodziców (usług sportowych, artystycznych i kulturalnych).
- Rozwój usług dedykowanych dzieciom i młodzieży, w szczególności: usług psychologicznych, psychiatrycznych, logopedycznych i rehabilitacyjnych, sportowych zajęć pozaszkolnych (koszykówka, siatkówka, piłka nożna, gry zespołowe, piłka ręczna dla chłopców i dziewcząt, akrobatyka ścianki wspinaczkowe, siłownia, pływalnia).
- Dalszy rozwój działań w zakresie profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych, profilaktyka zdrowia psychicznego – dostęp do usług lekarza psychiatry, neurologa.
- Poszerzanie oferty usług, m. in. mobilnych usług fryzjerskich i kosmetycznych, usług pomocy sąsiedzkiej, teleopieki, grup samopomocowych pomocy przy naprawie sprzętu codziennego użytku, tzw. „złotej rączki”, usług usprawniających funkcjonowanie osób starszych w życiu codziennym. Organizacja działań akcyjnych, np. „Mikołaj dla seniora”, „Dzień dobry tu wolontariusz” czy „Wycieczki dla Seniora”.
- Zwiększenie liczby miejsc dostępnych w placówkach pobytu dziennego – dziennych domach pomocy i klubach seniora.
- Rozwój usług wspierających opiekunów nieformalnych osób starszych (w tym kontynuowanie działań realizowanych w ramach Centrum Wsparcia Opiekunów Osoby Niesamodzielnej) zapobiegających wypalaniu się sił, w tym zapewnianie opieki wytchnieniowej, szkoleń i grup wsparcia.
- Wzmocnienie działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Zwiększenia miejsc i dostępności do placówek dziennego pobytu: środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej oraz miejsc pracy, w tym pracy chronionej, zakładów aktywności zawodowej.
- Rozwój usług w formie mieszkań chronionych (treningowych i wspieranych).
- Rozwój usług dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności: psychologicznych, opiekuńczych, medycznych i pielęgniarских, usług transportowych „door-to-door”.
- Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnościami do miejsc użyteczności publicznej, w tym likwidacja barier architektonicznych.

Rozdział XVII. Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina na lata 2022 - 2024 za rok 2024

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina został przyjęty do realizacji uchwałą Nr XLVI/647/22 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 6 lipca 2022 r. Opracowanie i wdrożenie programu wynika z zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 79). Program stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach 2019–2021 i stanowi kompleksowy plan wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele i założenia programu

Głównym celem programu było rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin zamieszkujących Gminę Skawina, zapewniającego stabilność życiową oraz przeciwdziałającego rozdzieleniu dziecka z rodziną biologiczną. Program ukierunkowany był na wczesne wykrywanie kryzysów wychowawczych i ich skuteczne przezwyciężanie, z naciskiem na działania profilaktyczne, edukacyjne i interwencyjne.

Cele szczegółowe obejmowały:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin i sytuacji dzieci.
2. Podnoszenie jakości i efektywności usług wspierających rodzinę.
3. Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
4. Zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej i działania na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
5. Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i życiowej stabilizacji.

Realizacja celów odbywała się w oparciu o zintegrowane, wielopłaszczyznowe działanie podmiotów pomocowych. Finałnym efektem działań jest przywrócenie w środowisku rodzinnym równowagi, a przede wszystkim stworzenie stabilnej sytuacji rodzinnej, przyjaznej wychowaniu młodego pokolenia. Dla osiągnięcia celów, stosowane są różnorodne formy pomocowe, z dostosowanym natężeniem działań do potrzeb rodzin.

Warunkiem podjęcia pomocy było wyrażenie zgody na współpracę wszystkich członków rodziny. Ważne jest, aby cała rodzina podjęła wysiłek na rzecz uporania się z problemami i dostosowania do społecznych oczekiwań. W tworzeniu celów brały udział zarówno podmioty zajmujące się poradnictwem, terapią czy leczeniem stacjonarnym np. fizycznych dolegliwości jak i placówki wspierające rodzinę finansowo.

Podmioty odpowiedzialne za realizację Programu to: Centrum Usług Społecznych w Skawinie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Skawinie, Urząd Miasta i Gminy Skawina, Komisariat Policji w Skawinie, Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Parafie, Miejska Biblioteka Publiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe z terenu Gminy Skawina, skawińska służba zdrowia, Zespół Specjalistycznych Placówek Wspierania Edukacji, Centrum Zdrowia Psychicznego oraz Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży.

Podsumowanie i wnioski

W ciągu trzech lat realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Skawina odnotowano szereg pozytywnych efektów, jak również zidentyfikowano obszary wymagające dalszych usprawnień. Analiza

danych zgromadzonych w trakcie monitoringu za 2024 rok pozwoliła na dokonanie wszechstronnej oceny skuteczności podejmowanych działań oraz sformułowanie rekomendacji na kolejne lata.

Pozytywne efekty realizacji programu:

1. **Zwiększenie dostępności i różnorodności form wsparcia rodzin** – wzrosła liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, a także rozszerzono ofertę wsparcia psychologicznego, terapeutycznego oraz socjalnego. Centrum Usług Społecznych wdrażało również formy wsparcia edukacyjnego i środowiskowego.
2. **Poprawa współpracy międzyinstytucjonalnej** – wzmocniona została współpraca między instytucjami realizującymi zadania z zakresu wsparcia rodziny: szkołami, Policją, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi, GKRPA.
3. **Wczesna diagnoza i interwencja** – rozwinęto mechanizmy identyfikowania rodzin zagrożonych kryzysem, m.in. dzięki pracy środowiskowej, wywiadom środowiskowym i współpracy z placówkami oświatowymi.
4. **Rozwój działań profilaktycznych** – zorganizowano warsztaty i spotkania dla rodziców z zakresu kompetencji wychowawczych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz profilaktyki przemocy.
5. **Zwiększenie liczby rodzin utrzymujących opiekę nad dziećmi** – zauważalny jest wzrost liczby przypadków, w których dzięki odpowiedniemu wsparciu udało się uniknąć umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.
6. **Rośnie świadomość społeczna na temat problemów rodziny** – dzięki kampaniom informacyjnym i lokalnym inicjatywom społecznym wzrasta akceptacja dla korzystania z pomocy oraz rozpoznawalność dostępnych form wsparcia.

Zidentyfikowane wyzwania i potrzeby:

1. **Niewystarczające zaangażowanie niektórych partnerów lokalnych** – mimo deklarowanego udziału w programie, niektóre instytucje (np. niektóre placówki zdrowia, parafie, podmioty prywatne) pozostają pasywne. Konieczne jest ich aktywizowanie i tworzenie formalnych mechanizmów współpracy.
2. **Brak wystarczającej liczby rodzin wspierających** – choć formuła ta znajduje się w ofercie pomocy, nie udało się dotąd pozyskać wystarczającej liczby rodzin gotowych pełnić tę rolę. Potrzebna jest szeroko zakrojona kampania informacyjna i zachęty dla potencjalnych rodzin wspierających.

System wspierania rodziny na terenie Gminy Skawina wymaga ciągłego rozwoju. Warto podjąć działania włączające mniej aktywne instytucje i organizacje, w szczególności: służbę zdrowia, parafie, sołtysów, liderów społecznych, kluby sportowe, przedsiębiorstwa prywatne w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu. System wsparcia w Gminie Skawina systematycznie się rozwija, jednak oferta nie jest wystarczająca. Wszechstronna oferta pomocowa wymaga koordynacji i promocji. Katalog dostępnych usług musi być ciągle aktualizowany i dostosowywany do potrzeb lokalnej społeczności. Zwiększenie oferty warsztatów doskonalących kompetencje wychowawcze rodziców, również dla rodziców z niepełnosprawnością i rodziców wychowujących dzieci z niepełnosprawnością. Oferta musi być również dostosowana do różnych poziomów funkcjonowania rodziców i ich specyficznych potrzeb. Uruchomienie nowych form działań środowiskowych na terenie Gminy Skawina np. streetworkingu, liderów młodzieżowych czy pedagogiki przygody. Warto rozwijać min. wolontariat dzieci i młodzieży, formy samopomocy rodzin oraz wolontariat senioralny. Wskazaną i potrzebną formą pomocy rodzinom zagrożonym

odebraniem dziecka z rodziny jest powołanie do pełnienia roli rodziny wspierającej. Warto tę formę pomocy promować i pozyskać rodziny gotowe do pełnienia takiej roli. Gmina powinna prowadzić działania promujące pozytywne wzorce życia w rodzinie. Warto w tym zakresie podjąć kampanie społeczne.

Rozdział XVIII. Monitoring Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Skawina na lata 2023-2027 za 2024 rok

18.1. Wstęp

Rodzina, jako podstawowa grupa społeczna, pełni kluczową rolę w kształtowaniu osobowości, norm i wartości. Zgodnie z art. 18 i 71 Konstytucji RP, rodzina podlega szczególnej ochronie państwa, które zobowiązane jest do wspierania rodzin w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc domowa jest poważnym zagrożeniem dla dobra rodziny – rodzi cierpienie, strach i destabilizację, a państwo ma obowiązek chronić jednostkę przed przemocą, w szczególności w środowisku domowym. Zjawisko przemocy jest powiązane z innymi problemami społecznymi, dlatego przeciwdziałanie jej wymaga współpracy różnych instytucji, służb i organizacji. Skuteczne działania powinny być zintegrowane i oparte na wspólnej strategii.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gmin należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób jej doznających (art. 6 ust. 2 pkt 1). Działania te prowadzone są m.in. przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (art. 9a ww. ustawy).

Celem Programu Gminy Skawina jest:

- zwiększenie skuteczności pomocy osobom uwięzonym w przemoc,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej,
- kontynuacja i rozwój współpracy instytucjonalnej.

Program zawiera:

- aktualne podstawy prawne,
- definicje przemocy domowej,
- diagnozę zjawiska przemocy na terenie gminy (w tym dane ilościowe),
- cele, działania i zadania w obszarze profilaktyki,
- pomocy osobom doznającym przemocy oraz oddziaływania na osoby ją stosujące.

Program podlega monitoringowi, ewaluacji i aktualizacji w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania społeczne, prawne i lokalne potrzeby mieszkańców.

Przemoc, w tym przemoc domowa, to jedno z najpoważniejszych i jednocześnie najbardziej ukrywanych zjawisk społecznych. Dotyczy osób w różnym wieku, o różnym statusie i pochodzeniu – dzieci, kobiet, mężczyzn, seniorów, osób z niepełnosprawnościami i cudzoziemców. Jest zjawiskiem wielowymiarowym i trudnym do jednoznacznego zdefiniowania, chociaż jej skutki – cierpienie, strach, szkody fizyczne i psychiczne – są wyraźnie widoczne. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc to umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa i dobra osobiste drugiej

osoby, przy wykorzystaniu przewagi siły fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej. Wyróżnia się: przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie, zwłaszcza dzieci.

Charakterystyczny jest cykl przemocy, który obejmuje:

1. **Fazę narastającego napięcia** – konflikty, kontrola, lęk.
2. **Fazę ostrej przemocy** – wybuch agresji, często brutalny.
3. **Fazę „miodowego miesiąca”** – skrucha sprawcy, złudna nadzieja na zmianę.

Zjawisko przemocy wymaga nie tylko interwencji, ale również działań edukacyjnych i profilaktycznych. Kluczowa jest identyfikacja form przemocy, wsparcie ofiar oraz skuteczne przerwanie cyklu przemocy – najczęściej możliwe jedynie dzięki współpracy z instytucjami pomocowymi.

Charakterystyka osób uczestniczących w zjawisku przemocy domowej:

Osoba doświadczająca przemocy (ofiara)

- Zwykle są to osoby słabsze fizycznie (kobiety, dzieci).
- Często w złym stanie fizycznym i psychicznym, cierpią na depresję, lęki, PTSD, uzależnienia.
- Przeżywają chroniczne poczucie zagrożenia i bezsilności.
- Często izolowane przez sprawcę – brak wsparcia ze strony bliskich i instytucji.
- Dominują bierne mechanizmy radzenia sobie – unikanie, minimalizowanie konfliktu.
- Występuje niska samoocena, poczucie winy, uzależnienie emocjonalne i ekonomiczne od sprawcy.
- Może usprawiedliwiać sprawcę (ambiwalentna lojalność).

Osoba stosująca przemoc (sprawca)

- Może nie różnić się znacznie od osób niestosujących przemocy, ale często ma: niską samoocenę, brak asertywności, słabe kompetencje społeczne, trudności z kontrolą gniewu, impulsywność, deficyty empatii.
- Trzy typy sprawców:
 - **Rodzinni** – przemoc tylko w domu (50%),
 - **Dysforyczni** – z zaburzeniami psychicznymi (25%),
 - **Antyspołeczni** – przemoc w rodzinie i poza nią, często uzależnieni (25%).
- Przemoc często związana z niską tolerancją frustracji i nadużywaniem substancji.
- Usprawiedliwiają przemoc, obwiniają ofiarę.

Świadek przemocy

- Może być osobą fizycznie obecną przy zdarzeniu lub znającą sytuację z relacji innych (naoczny / pośredni).
- Źródło dowodowe – jego zeznania mogą potwierdzić ciąg przyczynowo-skutkowy zdarzenia.
- Świadcami mogą być: członkowie rodziny, sąsiedzi, personel medyczny, pracownicy instytucji pomocowych.
- Dziecko jako świadek: szczególna sytuacja – często nie rozumie odpowiedzialności sprawcy, może czuć się współwinne.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej funkcjonuje w ścisłym powiązaniu z dokumentami strategicznymi Gminy Skawina. Realizuje on założenia „Strategii Rozwoju Gminy Skawina na lata 2021–2030”, wpisując się w cel strategiczny: Rozwój Systemu Wsparcia dla Osób i Rodzin Doświadczających Trudności Życiowych (obszar: *Przyjazna dla życia Gmina*

Skawina). Program jest również spójny i komplementarny wobec innych lokalnych polityk społecznych, w tym: „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, „Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Skawina na lata 2022–2024”, „Polityki Senioralnej w Gminie Skawina na lata 2022–2026”, „Diagnozy Potrzeb i Potencjału Wspólnoty Samorządowej Gminy Skawina w zakresie Usług Społecznych”, „Pogłębionej diagnozy zjawiska przemocy w Gminie Skawina”.

Wspólnym celem tych programów jest zwiększenie skuteczności działań pomocowych oraz ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających z przemocy domowej i uzależnień.

Działania realizowane w ramach Programu obejmują m.in.:

- udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej,
- ochronę ofiar przed przemocą,
- prowadzenie kampanii informacyjnych i edukacyjnych,
- rozwój współpracy z placówkami oświatowymi, jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną.

18.2. Realizacja działań zawartych w Programie w 2024 r.

Od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 120 formularzy „Niebieskie Karta – A” w 106 rodzinach, sporządzonych przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów (Tabela 1). W 2024r. przez grupy diagnostyczno - pomocowe zostało sporządzonych 65 formularzy „Niebieskich Kart C”, a liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart D” przez grupy diagnostyczno - pomocowe 38. Natomiast w roku 2024 procedurą „Niebieskiej Karty” łącznie było objętych 150 rodzin. Szczegółowe dane dotyczące ilości wszczętych przez poszczególne podmioty procedur „Niebieskie Karty” znajdują się w tabeli nr 8.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. łącznie w 78 rodzinach podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w tym, z uwagi na ustanie przemocy w 71 przypadkach, natomiast z uwagi na brak zasadności do podejmowania dalszych działań wobec rodzin w 7 przypadku. W każdym przypadku w rodzinie jest prowadzony 9 miesięczny monitoring.

Dzieci z rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” otrzymały wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w placówkach edukacyjnych, Poradni dla Dzieci i Młodzieży w Skawinie, Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Centrum Usług Społecznych w Skawinie. W ramach pomocy zapewniono im możliwość uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych, warsztatach wzmacniających kompetencje społeczne oraz indywidualnych konsultacjach ze specjalistami. Rodzice tych dzieci zostali objęci wsparciem w postaci konsultacji psychologicznych, porad wychowawczych oraz rozmów ze specjalistami, mających na celu poprawę ich kompetencji rodzicielskich i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Dodatkowo, oferowano im udział w warsztatach oraz grupach wsparcia, co miało na celu wzmocnienie ich zdolności do budowania bezpiecznego i stabilnego środowiska rodzinnego.

W 2024 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy na terenie gminy Skawina aktywnie podnosiły swoje kwalifikacje zawodowe. Poprzez systematyczny udział w szkoleniach z zakresu pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz sprawcami przemocy. Udział w tych szkoleniach był częścią programu działań Zespołu i obejmował m.in. tematy związane z identyfikacją i interwencją w przypadkach

przemocy, technikami wsparcia ofiar, a także metodami pracy z osobami stosującymi przemoc. Szkolenia te miały na celu nie tylko zwiększenie kompetencji uczestników, ale również wzbogacenie wiedzy na temat skutecznych metod przeciwdziałania przemocy, co przyczyniło się do poprawy jakości wsparcia oferowanego osobom w kryzysie. Dalsze kształcenie członków Zespołu jest kluczowe dla efektywności działań podejmowanych w gminie, a także dla budowania silniejszej sieci współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy domowej.

Osoby z terenu gminy Skawina, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, mogą korzystać ze wsparcia oferowanego przez Centrum Usług Społecznych. Pracownicy socjalni realizują zadania pomocowe, a także udzielają wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej. W sytuacji wymagającej zapewnienia bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą, pracownik socjalny informuje o przysługujących prawach, dostępnych formach pomocy, w tym tymczasowym schronieniu i poradnictwie specjalistycznym. Z uwagi na incydentalne zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie, gmina korzysta z zasobów ościennych powiatów. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych opracowują indywidualne plany pomocy dla rodzin oraz monitorują ich realizację. Dążą do zwiększenia poczucia sprawstwa u osób doświadczających przemocy, motywując je do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej i zatrzymania przemocy.

W strukturach CUS funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana przez Burmistrza. Do jej głównych zadań należy inicjowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych i innych uzależnień. Komisja ma również uprawnienia do podejmowania czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej do podjęcia leczenia odwykowego. Dodatkowo, inicjuje działania zwiększające dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz udziela wsparcia rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi i przemocą domową.

Od 2020 roku w gminie Skawina działa punkt **informacyjno – konsultacyjno -wspierający dla osób uwięzionych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych** przy CUS, skierowany do osób uwięzionych w przemoc domową. Punkt oferuje bezpłatne poradnictwo oraz wsparcie psychologiczne i socjalne. Dyżur pełni Główny Specjalista Pracy Socjalnej – zarówno w siedzibie CUS, jak i w formie telefonicznej. Do głównych zadań punktu należy m.in. udzielanie wsparcia rodzinom, motywowanie do podjęcia leczenia, inicjowanie interwencji w sytuacjach przemocy oraz współpraca z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy.

Centrum Usług Społecznych oferuje również pomoc specjalistyczną, dostępną od poniedziałku do piątku, także w godzinach popołudniowych. W placówce dyżurują psychologowie, terapeuci uzależnień, mediator, seksuolog, psychiatra dziecięcy, a także istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnej porady prawnej. Z pomocy CUS mogą skorzystać wszystkie osoby z terenu gminy Skawina, w tym osoby doświadczające przemocy, jej sprawcy oraz świadkowie przemocy.

W skawińskich szkołach zatrudnieni są doświadczeni pedagodzy, pedagodzy specjaliści oraz psychologowie, którzy odgrywają kluczową rolę w działaniach profilaktyczno-wychowawczych. Ich głównym celem jest wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów oraz tworzenie bezpiecznego i sprzyjającego nauce środowiska. Pedagodzy i pedagodzy specjaliści angażują się w indywidualną pracę z uczniami, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia, w tym tych z trudnościami w nauce oraz z różnymi problemami emocjonalnymi. Działania te obejmują m.in. organizowanie zajęć wyrównawczych, terapii pedagogicznej oraz warsztatów rozwijających

umiejętności społeczne. Psychologowie szkolni prowadzą konsultacje i spotkania z uczniami, pomagając im radzić sobie z emocjami, stresem czy problemami rówieśniczymi. Współpracują także z rodzicami, oferując wsparcie i porady dotyczące wychowania oraz rozwoju dzieci. Regularnie organizują spotkania informacyjne oraz warsztaty dla rodziców, które mają na celu podniesienie ich świadomości w obszarze zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. W szkołach realizowane są także programy profilaktyczne, które dotyczą m.in. przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom oraz promowania zdrowego stylu życia. Pedagodzy i psychologowie współpracują z instytucjami lokalnymi, takimi jak Centrum Usług Społecznych czy Policja, aby zapewnić kompleksową pomoc uczniom i ich rodzinom. Ważnym elementem pracy zespołu jest również monitoring i ocena skuteczności działań podejmowanych w szkołach. Regularne analizy pozwalają na dostosowanie programów do zmieniających się potrzeb uczniów oraz społeczności lokalnej.

Na terenie miasta działa również Komisariat Policji, w którego strukturach funkcjonuje Rewir Dzielnicowych. Dzielnicowi angażują się w działania prewencyjne, podejmują działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz współpracują z instytucjami zajmującymi się wsparciem rodzin w kryzysie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), posiadające swoją filię w Skawinie, prowadzi programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz oferuje specjalistyczną pomoc psychologiczną, mediacje i terapię rodzinną. PCPR zapewnia także bezpłatne wsparcie prawne dla rodzin i osób indywidualnych szukających pomocy.

W ramach wzmacniania współpracy między instytucjami przeciwdziałającymi przemocy domowej, w okresie od stycznia do listopada 2024 roku przeprowadzono superwizję dla Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli innych instytucji działających w tym obszarze. Superwizje miały charakter edukacyjno-wspierający – obejmowały poszerzanie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz analizę trudnych przypadków. Kluczowym elementem superwizji było wsparcie emocjonalne uczestników, radzenie sobie z wyzwaniami zawodowymi oraz rozwijanie kompetencji interpersonalnych.

Centrum Usług Społecznych w Skawinie wzięło aktywny udział w międzynarodowej **Kampanii 16 dni przeciw przemocy ze względu na płeć**, która trwała od 25 listopada Międzynarodowego Dnia Przeciw Przemocy Wobec Kobiet, do 10 grudnia Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Symboliczne ramy czasowe kampanii podkreślają związek pomiędzy przemocą wobec kobiet a naruszeniem praw człowieka, zwracając uwagę, że przemoc wobec kobiet to poważne pogwałcenie tych praw. W trakcie trwania kampanii skupiliśmy się na szerzeniu świadomości, edukacji oraz wsparciu osób dotkniętych przemocą. Jednym z kluczowych wydarzeń kampanii była konferencja online „Wspólnie przeciw przemocy budowanie świata równości i szacunku”, która odbyła się 9 grudnia 2024 r. Jej celem było:

- podniesienie świadomości na temat przeciwdziałania przemocy, wymiana dobrych praktyk w zakresie wspierania osób dotkniętych przemocą, promocja równości i szacunku w relacjach międzyludzkich.
- W konferencji wzięli udział specjaliści z różnych dziedzin, którzy przedstawili prelekcje dotyczące przeciwdziałania przemocy, wspierania rodzin oraz budowania zdrowych relacji w społeczeństwie.

Omówione tematy:

1. „Budowanie współpracy rodzicielskiej jako ważny czynnik ochrony dziecka”, prelegent: dr Katarzyna Wojtanowicz. W swojej prelekcji dr Katarzyna Wojtanowicz, adiunkt na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, omówiła rolę współpracy rodzicielskiej w ochronie dzieci przed przemocą. Podkreśliła, jak istotne jest wspólne działanie rodziców w trosce o dobro dziecka oraz jakie działania mogą pomóc w zapobieganiu przemocy w rodzinie.
2. „Europejskie rozwiązania wobec przemocy wśród dzieci i młodzieży przykłady dobrych praktyk”, prelegent: dr Barbara Sordyl-Lipnicka. Dr Barbara Sordyl-Lipnicka, adiunkt w Instytucie Pracy Socjalnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przedstawiła europejskie rozwiązania w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zaprezentowała także przykłady dobrych praktyk stosowanych w różnych krajach, które skutecznie wspierają młode osoby i pomagają w zapobieganiu przemocy.
3. „Konflikt niszczy czy buduje?”, prelegent: mgr Małgorzata Łukasik. Mgr Małgorzata Łukasik, pedagog, wychowawca Pogotowia Opiekuńczego, biegła sądowa, poruszyła temat konfliktów i ich wpływu na życie jednostki oraz społeczności. Rozważała, czy konflikt w relacjach międzyludzkich może być źródłem destrukcji, czy też stanowić szansę na rozwój i budowanie zdrowszych więzi.
4. „Nadzieja jako praca z kryzysem”, prelegent: mgr Sylwia Michalec-Jękot. Mgr Sylwia Michalec-Jękot, założycielka Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach, omówiła temat nadziei jako narzędzia pracy z osobami w kryzysie. Prezentowała praktyczne przykłady działań w ramach projektu Prometeusz Nadzieja, Pomoc, Zmiana, który skutecznie przeciwdziałają przemocy w rodzinach w powiecie myślenickim.

Centrum Usług Społecznych w Skawinie dołączyło do ogólnopolskiej **Kampanii Dzieciństwo bez Przemocy**, która odbywała się w dniach od 8 października do 19 listopada 2024 roku. Kampania, organizowana przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci, miała na celu przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat tego, jak ważne jest tworzenie świata wolnego od przemocy i krzywdy wobec najmłodszych. Głównym partnerem kampanii była Rzeczniczka Praw Dziecka. Finał kampanii przypadł 19 listopada, w Międzynarodowym Dniu Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci, co czyni ten dzień szczególnym momentem refleksji i wsparcia dla dzieci na całym świecie. Na znak solidarności z dziećmi, budynki w całej Polsce w tym w Skawinie zostały podświetlone na czerwono. Iluminacja, która rozpoczęła się o godzinie 17:00, jest symbolicznym wyrazem sprzeciwu wobec przemocy i wsparcia dla idei bezpiecznego dzieciństwa.

Nasze Centrum w ramach kampanii zrealizowało także działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży uczęszczających do placówki wsparcia dziennego Siemacha w Skawinie. Celem tych inicjatyw było budowanie świadomości na temat praw dzieci, wzmacnianie ich poczucia własnej wartości oraz kształtowanie postaw sprzyjających bezpieczeństwu i wzajemnemu szacunkowi.

Konferencja „Bezpieczny Senior”, program konferencji obejmował szereg interesujących prelekcji dotyczących bezpieczeństwa seniorów. Przedstawiono tematy z zakresu bezpieczeństwa konsumenckiego, drogowego i lekowego.

Konferencja „FAS i FASD” diagnoza, przyczyny i kompleksowe wsparcie dzieci z zaburzeniami rozwoju, była adresowana do nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej.

Konferencja Uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży identyfikacja zagrożeń, Adresatami konferencji byli pedagodzy, psychologowie, dyrektorzy oraz osoby zaangażowane w pracę z dziećmi i młodzieżą z terenu gminy Skawina.

Konkurs "Mediacja ma moc" wraz z sesją posterową, prowadzący dr Mateusz Pękała z Uniwersytetu Ignatianum Kraków.

Centrum Usług Społecznych zorganizowało szkolenie pt. "Standardy ochrony małoletnich w związku z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw", znaną potocznie jako Lex Kamilek. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z nowymi standardami ochrony małoletnich, które wynikają z aktualizacji przepisów prawa. W obliczu rosnącej potrzeby skutecznej ochrony dzieci przed krzywdzeniem, szkolenie miało na celu wyposażenie pracowników w wiedzę i umiejętności niezbędne do tworzenia polityki ochrony dzieci oraz skutecznego przeciwdziałania przemocy. Program szkolenia obejmował m.in. standardy ochrony małoletnich, problematykę krzywdzenia dzieci, oraz praktyczne wskazówki dotyczące wdrażania polityki ochrony dzieci w instytucjach. Udział w tym szkoleniu był kluczowy dla zapewnienia lepszej ochrony dzieci i młodzieży w naszym społeczeństwie.

18.3. Cele główne i szczegółowe programu

Głównym celem Programu jest **zwiększenie skuteczności pomocy osobom uwięzonym w przemoc oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Skawina**.

Realizacja tego celu opiera się na czterech celach szczegółowych:

1. **Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej** – obejmuje rozwój działań interwencyjnych i wspierających, w tym funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, informowanie o prawach i dostępnych formach pomocy, prowadzenie punktów konsultacyjnych oraz monitorowanie sytuacji osób zagrożonych przemocą.
2. **Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej** – zakłada podnoszenie świadomości społecznej poprzez działania edukacyjne, spotkania informacyjne, kampanie społeczne oraz współpracę z lokalnymi partnerami i instytucjami.
3. **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową** – koncentruje się na motywowaniu sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych, monitorowaniu ich postępów oraz współpracy ze służbami i instytucjami w zakresie egzekwowania odpowiedzialności.
4. **Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy** – obejmuje podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli służb, rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dostęp do szkoleń, superwizji oraz materiałów edukacyjnych dla osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej.

Poniżej przedstawiono cele szczegółowe Programu wraz z przypisanymi do nich zadaniami i działaniami, które służą ich realizacji.

Cel szczegółowy nr 1: Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej;

Zadania:

- a. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Skawinie;

- b. Informowanie osoby doznającej przemocy o ich prawach i możliwościach ich egzekwowania;
- c. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy;
- d. Podejmowanie działań interwencyjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Działania:

- a. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty;
- b. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy osobom doznającym przemocy;
- c. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- d. Informowanie o możliwości zgłaszania na policji i prokuraturze zawiadomień o popełnionych przestępstwach względem osób doznających przemocy;
- e. Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjno-Wspierającego dla osób uwięzanych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych;
- f. Zwiększenie działań informujących osoby doznające przemocy o możliwościach uzyskania poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego na terenie gminy Skawina;
- g. Udzielanie wsparcia w formie pogłębionej pracy socjalnej lub asystenta rodziny;
- h. Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Cel szczegółowy nr 2: Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej;

Zadania:

- a. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy.

Działania:

- a. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy Skawina, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową;
- b. Przeprowadzanie spotkań informacyjno-edukacyjnych z mieszkańcami gminy Skawina;
- c. Organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców na temat wychowania bez przemocy;
- d. Przeprowadzanie spotkań informacyjno-edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych;
- e. Organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- f. Współuczestniczenie w kampaniach;
- g. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- h. Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych;
- i. Zamieszczanie na stronach internetowych informacji o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz o formach i miejscach pomocy dla osób uwięzanych w przemoc.

Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową;

Zadania:

- a. Motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno- terapeutycznych oraz informowanie ich o miejscach, gdzie mogą taką pomoc uzyskać;

- b. Zgłaszanie osób stosujących przemoc i mających problem z nadmiernym spożywaniem alkoholu do GKRPA;
- c. Przekazywanie informacji do odpowiednich służb w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynu zabronionego.

Działania:

- a. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc;
- b. Motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego;
- c. Przekazywanie informacji o miejscach udzielania pomocy w formie konsultacji, terapii dla osób uzależnionych od alkoholu;
- d. Wymiana informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy;
- e. Występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk.

Cel szczegółowy nr 4: Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy;

Zadania:

- a. Wzmacnianie kompetencji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- b. Współpraca pomiędzy poszczególnymi podmiotami udzielającymi pomocy i wsparcia rodzinie dotkniętej zjawiskiem przemocy;
- c. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych dla podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy domowej.

Działania:

- a. Organizowanie szkoleń dla profesjonalistów dostarczających wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- b. Szkolenie członków Zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno- pomocowych;
- c. Udział w superewizji pracowników realizujących działania na rzecz rodzin, w których występuje zjawisko przemocy;
- d. Udział w grupach diagnostyczno-pomocowych;
- e. Wymiana informacji pomiędzy podmiotami współpracującymi z osobą/rodziną doświadczającą przemocy;
- f. Przekazywanie ulotek informujących o zadaniach podmiotów zobowiązanych do udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

18.4. Podsumowanie i wnioski

Rok 2024 był kolejnym okresem realizacji działań ujętych w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Skawina na lata 2023–2027”, opracowanym zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program realizowany był w oparciu o współdziałanie instytucji samorządowych, służb społecznych, oświaty, Policji, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych.

Działania podejmowane w 2024 roku miały na celu kompleksowe przeciwdziałanie przemocy domowej, ochronę osób jej doświadczających oraz rozwój działań edukacyjnych i profilaktycznych w społeczności lokalnej. Na podstawie danych z realizacji zadań w roku 2024, a także analizy raportów i informacji zawartych w dokumentach strategicznych gminy, można stwierdzić, że Program realizowany był zgodnie z założeniami.

Wśród kluczowych efektów i osiągnięć warto wskazać m.in.:

- **Sprawne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego**, który skutecznie koordynował procedurę „Niebieskie Karty” oraz działania interwencyjne.
- **Organizację interdyscyplinarnych szkoleń i superwizji**, w tym cyklu „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”, a także prowadzenie mediacji prawnych i interwencyjnych.
- **Utrzymanie punktów wsparcia dla różnych grup odbiorców** – rodziców, młodzieży, seniorów i osób niesamodzielnych.
- **Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjno-Wspierającego**, oferującego pomoc i wsparcie dla rodzin z gminy Skawina : motywowanie do podjęcia leczenia; udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu psychoterapii; poradnictwo; inicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy; współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy; prowadzenie działalności informacyjno- konsultacyjnej skierowanej do mieszkańców gminy w związku z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.
- **Regularne dyżury mediacyjne oraz prowadzenie treningów umiejętności społecznych i rodzicielskich**, adresowanych do członków środowisk zagrożonych przemocą.
- **Realizację działań edukacyjnych i profilaktycznych**, w tym spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz warsztatów zwiększających świadomość mieszkańców na temat przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy.

Jednocześnie analiza realizacji Programu w 2024 roku wskazuje na obszary wymagające wzmocnienia i dalszego rozwoju, takie jak:

- Brak wyraźnie określonych wskaźników efektywności dla wszystkich działań, co utrudnia kompleksową ocenę skuteczności Programu. Wskazane jest wprowadzenie mierzalnych wskaźników oraz systemu regularnego raportowania.
- Potrzeba pogłębionej współpracy międzysektorowej – zwłaszcza z organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi i ochrony zdrowia – w celu zapewnienia bardziej zintegrowanego i kompleksowego wsparcia dla rodzin z problemem przemocy.
- Konieczność konsekwentnego monitorowania sytuacji osób doświadczających przemocy również po zakończeniu działań interwencyjnych, aby skutecznie przeciwdziałać nawrotom przemocy i wykluczeniu społecznemu.

Rekomendacje do dalszego działania:

1. **Wprowadzenie szczegółowych wskaźników efektywności** i systematycznych narzędzi monitoringu oraz ewaluacji realizowanych działań, co pozwoli na bieżąco analizować efekty Programu i wprowadzać korekty.
2. **Zwiększenie działań promujących dostęp do grup wsparcia oraz konsultacji psychologicznych i prawnych**, w tym za pomocą kampanii informacyjnych w mediach lokalnych i mediach społecznościowych.
3. **Wzmocnienie współpracy między instytucjami i NGO**, wymiany dobrych praktyk.
4. **Rozszerzenie szkoleń i warsztatów dla specjalistów pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy**, aby podnosić ich kompetencje oraz zapewnić wysoką jakość wsparcia.
5. **Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej**, w tym organizowanie spotkań edukacyjnych i kampanii w szkołach, instytucjach kultury i miejscach pracy.

Poniżej przedstawiono proponowaną zmianę harmonogramu realizacji Programu, uwzględniającą wprowadzenie szczegółowych wskaźników efektywności oraz systematycznych narzędzi monitoringu i ewaluacji, co umożliwi bieżącą analizę rezultatów działań i elastyczne dostosowywanie podejmowanych interwencji.

Tabela 9. Harmonogram realizacji działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>zadania</i>	<i>działania</i>	<i>wskaźniki</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
1. Zintensyfikowane działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Skawinie	Realizacja procedury Niebieskie Karty przez uprawnione przedmioty	Liczba posiedzeń Zespołu w roku; liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Corocznie do 31 grudnia
		Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy osobom doznającym przemocy	Liczba opracowanych IPP (indywidualnych planów pomocy); liczba osób objętych pomocą	Komisariat Policji w Skawinie	
		Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”	liczba rodzin objętych monitoringiem	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie Placówki Oświatowe Placówki Służby Zdrowia	
	Informowanie osoby doznające przemocy o ich prawach i możliwościach ich egzekwowania	Informowanie o możliwości zgłaszania na policję i prokuraturze zawiadomień o popełnionych przestępstwach względem osób doznających przemocy	Liczba zawiadomień na policję i prokuraturę o popełnionych przestępstwach względem osób doznających przemocy	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>zadania</i>	<i>działania</i>	<i>wskaźniki</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
				Placówki Oświatowe Placówki Służby Zdrowia Kuratorska Służba Sądowa Sądu Rejonowego w Wieliczce	
	Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doznające przemocy	Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjno-wspierającego dla osób uwikłanych w przemoc, osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnień behawioralnych	Liczba osób korzystających z punktu; liczba udzielonych porad	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia
		Zwiększenie działań informujących osoby doznające przemocy o możliwościach uzyskania poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego na terenie gminy Skawina	Liczba kanałów informacyjnych (np. ulotek, plakatów ogłoszeń online);	Placówki Oświatowe Placówki Służby Zdrowia Kuratorska Służba Sądowa Sądu Rejonowego w Wieliczce	
		Udzielanie wsparcia w formie pogłębionej pracy socjalnej lub asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych pracą socjalną; liczba rodzin, którym przydzielono asystenta		

Cele szczegółowe	zadania	działania	wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
		Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Liczba zorganizowanych grup; liczba uczestników		
	Podejmowanie działań interwencyjnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Podejmowanie interwencji kryzysowej	Liczba interwencji; liczba dzieci objętych działaniami ochronnymi	Centrum Usług Społecznych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia
		Udzielenie bezpiecznego schronienia	Liczba osób objętych schronieniem	Komisariat Policji w Skawinie Placówki Służby Zdrowia	
2. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy domowej;	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy	Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	Przeprowadzenie diagnozy; liczba przebadanych rodzin; liczba opracowanych raportów	Centrum Usług Społecznych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia
		Przeprowadzanie spotkań informacyjno - edukacyjnych z mieszkańcami gminy Skawina	Liczba zorganizowanych spotkań; liczba uczestników	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	
		Organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców na temat wychowania bez przemocy	Liczba zrealizowanych cykli zajęć; liczba uczestniczących rodziców	Placówki Oświatowe	
		Przeprowadzanie spotkań informacyjno- edukacyjnym z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych	Liczba placówek objętych programem; liczba przeprowadzonych zajęć	Organizacje Pozarządowe	

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>zadania</i>	<i>działania</i>	<i>wskaźniki</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
		Organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy	Liczba konferencji; liczba uczestników; liczba prelegentów		
		Współuczestniczenie w kampanii białej i pomarańczowej wstążki	Liczba wydarzeń w ramach kampanii; liczba uczestników; liczba materiałów promocyjnych		
		Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy	Liczba wspólnych działań z NGO/kościółami; liczba podpisanych porozumień/umów		
		Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych	Liczba wydrukowanych i rozdanych ulotek;		
		Zamieszczanie na stronach internetowych informacji o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz o formach i miejscach pomocy dla osób uwięzionych w przemoc	Liczba wpisów/aktualizacji na stronie internetowej; liczba odwiedzin strony		
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową	Motywowanie i kierowanie osoby stosujące przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz informowanie ich o miejscach gdzie mogą taką pomoc	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc	Liczba osób skierowanych do programów; liczba osób, które rozpoczęły i zakończyły udział w programach	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia

Cele szczegółowe	zadania	działania	wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
	uzyskać				
	Zgłaszanie osób stosujących przemoc i mających problem z nadmiernym spożywaniem alkoholu do GKRPA	Motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego	Liczba zgłoszeń do GKRPA; liczba osób objętych procedurą	Centrum Usług Społecznych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia
		Przekazywanie informacji o miejscach udzielających pomocy w formie konsultacji, terapii dla osób uzależnionych od alkoholu	Liczba osób, którym przekazano informację o miejscach wsparcia	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
	Przekazywanie informacji do odpowiednich służb w sytuacji gdy osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynu zabronionego	Wymiana informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy	Liczba przypadków współpracy międzyinstytucjonalnej;	Centrum Usług Społecznych w Skawinie	Corocznie do 31 grudnia
		Występowanie z zawiadomieniem do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk	Liczba zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie Placówki Oświatowe Placówki Służby Zdrowia Kuratorska Służba Sadowa Sadu Rejonowego w Wieliczce Gminna Komisja Rozwiązywania	Corocznie do 31 grudnia

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>zadania</i>	<i>działania</i>	<i>wskaźniki</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
				Problemów Alkoholowych	
4. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy.	Wzmacnianie kompetencji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Organizowanie szkoleń dla profesjonalistów dostarczających wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy	Liczba zrealizowanych szkoleń; liczba przeszkolonych osób	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Corocznie do 31 grudnia
		Szkolenie członków Zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych;	Liczba przeszkolonych członków zespołów; liczba zorganizowanych szkoleń specjalistycznych		
		Udział w superwizji pracowników realizujących działania na rzecz rodzin, w których występuje zjawisko przemocy	Liczba pracowników uczestniczących w superwizji; liczba godzin superwizyjnych		
	Współpraca pomiędzy poszczególnymi podmiotami udzielającymi pomocy i wsparcia rodzinie dotkniętej zjawiskiem przemocy	Udział w grupach diagnostyczno-pomocowych	Liczba posiedzeń grup	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie Placówki Oświatowe Placówki Służby Zdrowia Kuratorska Służba Sądowa Sądu Rejonowego w Wieliczce Gminna Komisja	Corocznie do 31 grudnia
		Wymiana informacji pomiędzy podmiotami współpracującymi z osobą/rodziną doznającą przemocy	Liczba instytucji zaangażowanych		

<i>Cele szczegółowe</i>	<i>zadania</i>	<i>działania</i>	<i>wskaźniki</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Termin realizacji</i>
				Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
	Upowszechnianie materiałów edukacyjnych dla podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy domowej	Przekazywanie ulotek informujących o zadaniach podmiotów zobowiązanych do udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Liczba wydanych i przekazanych ulotek; liczba miejsc dystrybucji materiałów	Centrum Usług Społecznych w Skawinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Komisariat Policji w Skawinie	Corocznie do 31grudnia

Rok 2024 przyniósł wyraźne postępy: skuteczne wdrożenie procedur, aktywną działalność punktów wsparcia, wszechstronne warsztaty profilaktyczne oraz silny Zespół Interdyscyplinarny. Jednocześnie wymaga się rozszerzenia monitoringu efektów, wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami oraz systematycznego wsparcia rodzin po interwencjach. Proponowane rekomendacje mają szansę uczynić Program bardziej skutecznym, wydajnym i trwałym oraz zwiększyć bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców Gminy Skawina.

Rozdział XIX. Sprawozdanie z realizacji Programu Usług Społecznych dla Gminy Skawina na lata 2024 - 2026 za rok 2024

W ubiegłym roku Centrum Usług Społecznych w Skawinie podejmowało szereg zaplanowanych działań zgodnie z przyjętym uchwałą nr VII/92/29 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 30 października 2024 roku Programem Usług Społecznych w Gminie Skawina na lata 2024 – 2026¹. Program Usług Społecznych uchwalany jest w związku z zapisami ustawy o realizowaniu usług społecznych poprzez centrum usług społecznych. Realizowano działania na rzecz społeczności lokalnej, z uwzględnieniem szerokokorozumianych potrzeb naszych mieszkańców oraz pojawiających się wyzwań. Sprawozdanie jest podsumowaniem naszej działalności za cały 2024 rok, a w szczególności za IV kwartał 2024 roku, z uwzględnieniem wniosków z realizacji Programu oraz monitoringu bieżących potrzeb mieszkańców i dostosowywaniem oferty wspierająco-pomocowej w miarę pojawiających się potrzeb, by pozytywnie wpływać na jakość życia naszych mieszkańców.

Jako jednostka realizująca zadania polityki społecznej podjęliśmy się zadań związanych z aspektami społecznymi, ekonomicznymi i zdrowotnymi społeczności Gminy Skawina, nasze działania mają na celu promowanie inicjatyw społeczności lokalnej i integrację społeczną. Przedstawiamy szczegółowe zestawienie zrealizowanych przez CUS usług społecznych, działań wspierających, zrealizowanych projektów i kampanii oraz podejmowanych działań wspierających. Niniejszymi działaniami udało nam się pozytywnie wpłynąć na ułatwienie dostępności do szerokiego katalogu specjalistów dla naszej społeczności. W sprawozdaniu pragniemy również podkreślić jak istotną rolę w planowaniu usług społecznych odgrywają dla nas mieszkańcy gminy i ich potrzeby, a co za tym idzie realizowane przez nas usługi społeczne są na bieżąco dostosowywane do potrzeb mieszkańców. Działania oferowane przez centrum są kierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Skawina z uwzględnieniem pięciu grup odbiorców usług społecznych wskazanych w diagnozie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Gminie Skawina² tj.

1. dorosłych mieszkańców,
2. rodziny z dziećmi,
3. dzieci i młodzież,
4. osoby z niepełnosprawnościami,
5. osoby starsze.

Diagnoza została przeprowadzona dla potrzeb dopasowania odpowiedniego katalogu usług społecznych dla mieszkańców naszej gminy. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że są trzy priorytetowe obszary, w zakresie których szczególnie należy rozwijać usługi społeczne:

- polityka prorodzinna i wspieranie rodziny,
- realizacja usług z zakresu pomocy społecznej,
- wspieranie osób niepełnosprawnych.

Program jest realizowany jako jedno z zadań określone w art. 13 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r., o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, opiera się na zasadach określonych w ustawie, tj. na: zasadzie powszechności, podmiotowości, jakości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz na wzmacnianiu więzi społecznych.

¹ https://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2024/6880/akt.pdf

² Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych

19.1. Cel programu i realizowane usługi

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest określenie usług społecznych wynikających z potrzeb wspólnoty samorządowej, a także integracja społeczna i wzmocnienie aktywności lokalnej.

Na podstawie rekomendacji zawartych w dokumencie „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych”³ oraz zgodnie z „Programem Usług Społecznych w Gminie Skawina na lata 2024 – 2026”⁴, podjętym uchwałą nr VII/92/29 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 30 października 2024 roku, Centrum Usług Społecznych oferowało mieszkańcom Gminy Skawina bezpłatne usługi specjalistyczne:

1. Wsparcie terapeuty uzależnień
2. Wsparcie psychologiczne dla dorosłych
3. Wsparcie psychologiczne dla obywateli z Ukrainy
4. Wsparcie dla rodzin i par będących w kryzysie
5. Wsparcie mediatora
6. Porady prawne
7. Wsparcie seksuologa
8. Trening Umiejętności Społecznych
9. Trening Pamięci dla Seniorów
10. Trening Umiejętności Rodzicielskich
11. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców
12. Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych
13. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej
14. Opieka wytchnieniowa w formie: pobytu dziennego i pobytu całodobowego
15. Konsultacje geriatryczne
16. Konsultacje pielęgniarские
17. Opieka odciążeniowa
18. Wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego
19. Usługi mobilne w ramach CWO (geriatra, psycholog, pielęgniarка)
20. Wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży
21. Warsztaty profilaktyczno-edukacyjne
22. Wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży.

Centrum Usług Społecznych oferuje także następujące usługi:

1. Praca socjalna
2. Asystentura rodziny
3. Punkt konsultacyjno-informacyjno-wspierający dla osób uwikłanych w przemoc
4. Klub Pedagoga, służący wymianie doświadczeń oraz podnoszeniu kompetencji zawodowych
5. Klub Rodzica – wsparcie rodziców dzieci w wieku od 3 do 18 lat
6. Klub Młodzieżowy dla dzieci w wieku 13 – 20 lat, prowadzony przez psychologa
7. Grupa wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych.

³ Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej Gminy Skawina w zakresie usług społecznych

⁴ https://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2024/6880/akt.pdf

19.2. Realizacja usług społecznych świadczonych w Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku

Organizacją usług społecznych w CUS zajmują się Dyrektor Centrum wraz z Koordynatorami, w tym z Głównym Specjalistą Dostępności Usług Społecznych, Starszym Specjalistą Pracy Socjalnej, Głównym Specjalistą Rozwoju Usług Społecznych oraz Koordynatorem Indywidualnych Planów Usług Społecznych. Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych zajmuje się przygotowywaniem dokumentacji kwalifikującej do skorzystania z usług społecznych oraz kwalifikowaniem do usług społecznych, opracowywaniem spersonalizowanych planów wsparcia dla mieszkańców, uwzględniających ich indywidualne potrzeby i cele. Zadaniem KIPUS-a jest koordynacja usług realizowanych przez różnych specjalistów dla osób objętych indywidualnymi planami usług społecznych oraz świadczenie informacji i wsparcia klientom w realizacji tych planów, aby zapewnić im kompleksowe wsparcie społeczne. Koordynator monitoruje postępy w realizacji planów i dostosowuje je do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Tabela 10. Zestawienie ilościowe wykonanych działań przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych w 2024 r.

Lp.	Rodzaj działania	Dane ilościowe
1	Rozeznanie indywidualnych potrzeb osób zainteresowanych skorzystaniem z usług społecznych na podstawie złożonych wniosków	658
2	Kwalifikowanie do usług społecznych	658
3	Opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych (IPUS)	75
4	Wykonane monitoringi IPUS-ów	60
5	Przeprowadzone rozmowy podsumowujące IPUS-y	66
6	Zrealizowane opisy przebiegu IPUS-ów	64

Źródło: Opracowanie własne CUS.

Dokumentowanie spełniania warunków zakwalifikowania do usług społecznych, oparte jest na zapisach ustawy oraz szczegółowo określone w Zarządzeniu Dyrektora CUS w Skawinie Nr 28/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Centrum Usług Społecznych w Skawinie procedury kwalifikacji mieszkańców Gminy Skawina do korzystania z usług społecznych.

Dokumenty gromadzone w trakcie przyznawania i realizowania usług społecznych to:

- Wniosek o objęcie usługami społecznymi realizowanymi przez centrum wraz z klauzulą RODO
- Arkusz kwalifikacji do usług społecznych realizowanych w ramach Gminnego Programu Usług Społecznych wraz z oświadczeniem dot. woli skorzystania z usług społecznych oferowanych przez Centrum Usług Społecznych oraz spełnieniem wymogów formalnych
- Informacja o zakwalifikowaniu do usługi społecznej
- Lista obecności
- Wniosek o zwolnienie z odpłatności za usługi społeczne
- Oświadczenie o zapoznaniu się z regulaminem odpłatności za usługi społeczne
- Adnotacje służbowe specjalistów bądź pracowników CUS
- Harmonogram realizacji poszczególnych usług społecznych
- Karta monitoringu indywidualnego planu usług społecznych
- Zgoda rodziców/opiekunów na udział dziecka w zajęciach/warsztatach/spotkaniach
- Indywidualny Plan Usług Społecznych

- Monitoring działań w ramach IPUS-u
- Schemat rozmowy po zakończeniu realizacji indywidualnego planu usług, podsumowanie realizacji indywidualnego planu usług społecznych
- Opis przebiegu i rezultatów indywidualnego planu usług społecznych.

Gromadzone są również dodatkowe dokumenty wynikające z realizacji usług społecznych.

Realizacja usług społecznych odbywa się na wniosek osoby zainteresowanej/opiekuna prawnego lub faktycznego osoby zainteresowanej skorzystaniem z takiego rodzaju wsparcia. Skorzystanie z pakietu usług społecznych lub pojedynczej usługi następuje po zakwalifikowaniu, potencjalnego beneficjenta usług do objęcia taką formą wsparcia przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych z wykorzystaniem arkusza kwalifikacji do usług społecznych realizowanych w ramach Gminnego Programu Usług Społecznych⁵. Na podstawie rozmowy i rozpoznania indywidualnych potrzeb KIPUS, w uzgodnieniu z wnioskodawcą, opracowuje indywidualny plan usług społecznych oraz harmonogram ich realizacji, wskazując usługi społeczne odpowiadające na potrzeby osoby mieszkańca gminy.

Poniżej zamieszczona została tabela obrazująca liczbę mieszkańców gminy, którzy uzyskali wsparcie w postaci usług społecznych w roku 2024 wraz z ilością udzielonych porad.

Tabela 11. Zestawienie usług społecznych oferowanych w 2024 roku mieszkańcom Gminy Skawina

Lp.	Nazwa usługi społecznej	Liczba osób w 2024 r.	liczba udzielonych porad w 2024
1	Wsparcie terapeuty uzależnień	92	262
2	Wsparcie psychologiczne dla osób dorosłych	129	602
3	Wsparcie psychologiczne w języku ukraińskim	20	55
4	Wsparcie dla rodzin i par będących w kryzysie, seksuolog	33	75
5	Wsparcie mediatora (17 spotkań mediacyjnych)	12	21
6	Porady prawne	189	277
7	Trening Umiejętności Społecznych (10 spotkań)	31	X
8	Trening Pamięci dla Seniorów	41	X
9	Trening Umiejętności Rodzicielskich (10 spotkań)	18	X
10	Szkoła dla Rodziców i Wychowawców (realizowane przez CUS oraz na zlecenie Gminy Skawina przez "Fundację Wyobraź sobie") Moduł I – 4 razy, Moduł II – 2 razy, Moduł III – 1 raz	86	X
11	Placówki Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych	82	X
12	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	12	X
13	Opieka wytchnieniowa: w formie pobytu całodobowego w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania bądź w Placówce Diennej Opieki i Aktywizacji Osób Starszych	12 56	X

⁵ https://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2024/6880/akt.pdf

Lp.	Nazwa usługi społecznej	Liczba osób w 2024 r.	liczba udzielonych porad w 2024
14	Konsultacje geriatryczne (usługi mobilne, indywidualne i teleporady)	100	174
15	Konsultacje pielęgniarstwa (usługi mobilne, indywidualne i teleporady)	95	211
16	Opieka odciążeniowa	15	X
17	Wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego	64	X
18	Usługi mobilne w ramach CWO: geriatra psycholog pielęgniarka	X	69 33 145
19	Wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży i ich rodziców (24 dzieci, 30 rodziców)	53	79
20	Warsztaty profilaktyczno-edukacyjne, kampanie, konferencje, okazjonalne wydarzenia	ok. 1100	X
21	Wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży (od XI 2024 r.)	9	9

Źródło: Opracowanie własne CUS.

Inne usługi społeczne realizowane przez CUS oraz we współpracy z lokalnymi partnerami.

CUS aktywnie uczestniczył w organizowaniu różnorodnych usług społecznych i inicjatyw kierowanych do różnych grup odbiorców, wspierających integrację z lokalną społecznością. Część usług realizowano we współpracy z lokalnymi partnerami, natomiast znaczną większość usług centrum realizowało samodzielnie. W 2024 r. zrealizowano następujące działania:

- **Dzień Babci i Dziadka współorganizowany z Placówką Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży SIEMACHA SPOT SKAWINA** dla członków organizacji pozarządowych zrzeszających Seniorów m.in. Skawińska Rada Seniorów, Klub Seniora w Krzęcinie, Stowarzyszenie „Wolanie 60+”, Koła Polskiego Związku Niewidomych w Skawinie oraz Skawińskie Stowarzyszenie Klubu Seniora „Seniorek”, w wydarzeniu udział wzięło około 20 seniorów oraz dzieci i młodzież z Placówki Siemacha.
- W ramach akcji „**Marzec miesiącem kobiet**” CUS zorganizowało dla mieszkanek gminy: warsztaty ceramiczne dla kobiet, konsultacje dietetyczne wraz z badaniem składu ciała, warsztaty rozwojowe dla kobiet – „**Pokochaj siebie!**” oraz bezpłatne badania USG gruczołu tarczycy, a także naukę wykonywania samobadania piersi przeprowadzoną z użyciem specjalistycznego fantomu. W wydarzeniach wzięło udział 69 kobiet.
- **Warsztaty międzypokoleniowe** zrealizowane ze Stowarzyszeniem „Wolanie 60+” w Woli Radziszowskiej, w ramach których uczestnicy Stowarzyszenia, wraz z wnukami, mieli okazję eksperymentować z techniką decoupage, tworząc uroczne ozdoby wielkanocne, w których udział wzięło 19 osób.
- **Konferencja „Bezpieczny Senior”** zorganizowana w dniu 21 marca 2024 r. w Ośrodku Kulturalno-Rekreacyjnym „Gubałówka”, w ramach której przeprowadzono trzy wykłady poświęcone trzem kluczowym obszarom bezpieczeństwa seniorów: bezpieczeństwo konsumenckie, bezpieczeństwo drogowe oraz bezpieczeństwo lekowo-zdrowotne. W wydarzeniu wzięło udział 90 osób.

- **Warsztaty Decoupage** zorganizowano w Centrum Aktywności Kulturalnej w Jaśkowicach, w których wzięło udział 9 osób.
- Z okazji „**Dnia Matki**” CUS zaprosiło mieszkanki Gminy Skawina na bezpłatne spotkanie pielęgnacyjno-kosmetyczne, w którym uczestniczyło 5 osób.
- „**Dzień Dziecka**” zorganizowano 7 czerwca w CUS w Skawinie, dla dzieci od 3. r. ż. W ramach wydarzenia zapewniono gry i zabawy z animatorem, zajęcia plastyczne oraz zajęcia z robotyki, w wydarzeniu wzięło udział 39 dzieci.
- **Wakacyjne warsztaty zorganizowano dla dzieci w wieku od 6-12 lat**, podczas których dzieci mogły rozwijać swoje umiejętności artystyczne i kulinarne. Tworzyły biżuterię, w tym bransoletki, łańcuszki i pierścionki, a także brały udział w warsztatach kulinarnych, gdzie nauczyły się, jak przygotowywać zbilansowane posiłki i przygotowywały zdrowe przekąski. Zrealizowano 10 warsztatów w okresie od 5 – 23 sierpnia 2024 r. w CUS ul. Popiełuszki 17, CAK Facimiech, CAK Jaśkowice, CAK Wola Radziszowska. W warsztatach wzięło udział 232 uczestników *(jedna osoba mogła uczestniczyć w kilku różnych warsztatach)*.
- **Badania profilaktyczne dla mężczyzn oraz warsztaty DIY** dedykowane dla ojców i dzieci w ramach akcji „**Wrzesień Miesiącem Mężczyzn**”. Mężczyźni mieli możliwość bezpłatnego wykonania badania EKG, pomiaru ciśnienia wraz z konsultacją lekarską, badania z krwi na cholesterol (HDL+LDL+TG, PSA) oraz wziąć udział w warsztatach DIY, podczas których dzieci wspólnie z ojcami własnoręcznie złożyły modele karmników. Dodatkowo uczestnicy wykonali hotele dla owadów z gotowych zestawów. W wydarzeniach wzięły udział 52 osoby.
- „**Środa dla Seniora**” – CUS wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Skawinie zorganizowało i przeprowadziło w listopadzie tematyczne zajęcia komputerowe dla Seniorów: „Jak założyć profil zaufany?”, „Jak założyć Internetowe Konto Pacjenta?”, „Bankowość Elektroniczna”, „Czas wolny w sieci – jak spędzać czas online”. W zajęciach udział wzięło 18 seniorów.
- „**Kurs komputerowy dla Seniorów wraz ze spotkaniami profilaktycznymi**”, zorganizowano cykl 10 spotkań, dla dwóch grup: początkującej i średniozaawansowanej, w których udział wzięło 24 seniorów.
- Od 19 listopada 2024 r. CUS wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Skawinie zorganizowało nową bezpłatną formę wsparcia **E-UPS (Elektroniczne Usługi Pomocy Seniorom)**, w ramach których seniorzy mogą bezpłatnie skorzystać z pomocy w zakresie wsparcia w obsłudze urządzeń mobilnych. W 2024 roku ze wsparcia skorzystały 4 osoby.
- „**Ogólnopolski Dzień Seniora**” zorganizowano w dniu 17 listopada 2024 r. w Ośrodku Kulturalno - Rekreacyjnym Gubałówka. Wydarzenie dostarczyło uczestnikom mnóstwa radości i niezapomnianych wrażeń. Główną atrakcją było „Wesołe Spotkanie z Joanną Bartel”, które wywołało wiele uśmiechów i pozytywnych emocji. W wydarzeniu wzięło udział 100 seniorów.
- **Treningi pamięci dla Seniorów** zrealizowany w okresie od stycznia do grudnia, łącznie zrealizowano po 11 treningów dla dwóch grup. W treningach ogółem wzięło udział 41 seniorów.
- **Warsztaty Bożonarodzeniowe dla Seniorów** zrealizowane w okresie od 25 listopada do 29 listopada 2024 r. na terenie Skawiny oraz w sołectwach (Krzęcin, Wola Radziszowska, Jaśkowice), łącznie z warsztatów skorzystała 61 osób.
- **Warsztaty Bożonarodzeniowe dla Dzieci** w wieku od 6 do 12 lat zrealizowane w okresie od 2 grudnia do 12 grudnia 2024 r., zrealizowano łącznie 8 warsztatów m.in. w Rzozowie, CUS ul. Popiełuszki 17, CAK Facimiech, CAK Jaśkowice, CAK Wola Radziszowska. W warsztatach wzięło udział 108 dzieci.

- **Bal karnawałowy dla dzieci** zorganizowany **10 lutego 2024 r. w Dworze Dzieduszyckich w Radziszowie dla dzieci z Gminy Skawina**, zapewniający niezapomnianą zabawę oraz cenne informacje na temat zdrowego stylu życia. **Podczas balu na najmłodszych czekały liczne atrakcje, w tym** animacje, DJ, tańce, fotobudka, malowanie twarzy, kurs pierwszej pomocy, magik i wiele innych. Nie zabrakło także zdrowego poczęstunku. **Rodzice mieli okazję wziąć udział w prelekcji „Żyj aktywnie. Program zdrowego odżywiania”**. W wydarzeniu wzięło udział 100 dzieci i ich opiekunowie.
- **Program „ABC Nordic Walking, czyli kroki do zdrowia i budowania relacji społecznych” zrealizowano 2 edycje w 2024 r.:** I edycja od 10 - 28 czerwca, II edycja od 9 - 24 października. Program, mający na celu poprawę kondycji fizycznej seniorów oraz wsparcie ich integracji społecznej, przyniósł uczestnikom wymierne korzyści zarówno zdrowotne, jak i społeczne. Zajęcia prowadzone przez profesjonalną instruktorkę Nordic Walking miały miejsce w Parku Miejskim w Skawinie. Oprócz korzyści fizycznych, program sprzyjał integracji społecznej, umożliwiając uczestnikom nawiązanie nowych znajomości i budowanie więzi, co przyczyniło się do zmniejszenia izolacji społecznej wśród seniorów. Uczestnicy po zakończeniu zajęć kontynuują spotkania poza grupą, organizując wspólne spacer i inne aktywności. Te inicjatywy wzmocniły więzi międzyludzkie i pozytywnie wpłynęły na dalszą aktywizację społeczną seniorów. W programie wzięło udział 35 seniorów.
- **Spotkanie wigilijne „Bądźmy Razem”** odbyło się w dniu 11 grudnia 2024 r., w Hotelu „Dworek Skawiński” pod hasłem „Bądźmy Razem”, które miało na celu nie tylko zapewnienie wsparcia tym, którzy mają trudności w samodzielnym przygotowaniu potraw wigilijnych, lecz także wypełnienie pustki samotności w okresie Bożego Narodzenia. Wydarzenie zostało zorganizowane z myślą o osobach starszych i samotnych, aby wspólnie poczuć magię Świąt Bożego Narodzenia. Podczas spotkania dzielono się opłatkiem, składano życzenia, wspólnie kolędowano i tworono niezapomnianą, świąteczną atmosferę. Dla uczestników spotkania przygotowano świąteczne potrawy, dodatkowo, św. Mikołaj obdarował ich upominkami, a występy artystyczne urozmaiciły wydarzenie, tworząc niezapomnianą oprawę muzyczną. W wydarzeniu wzięło udział ponad 60 osób.

Tabela 12. Dodatkowe działania i grupy wsparcia realizowane przez CUS

Lp.	Nazwa usługi społecznej	Liczba osób w 2024 r.	liczba udzielonych porad w 2024
1	Punkt informacyjno-konsultacyjno-wspierający dla osób uwięzionych w przemoc domową (w tym 5 telefonicznie)	44	81
2	Klub Pedagoga, służący wymianie doświadczeń oraz podnoszeniu kompetencji zawodowych.	Spotkania otwarte	X
3	Klub Rodzica – wsparcie rodziców dzieci w wieku od 3 do 18 lat.	Spotkania otwarte	X
4	Klub Młodzieżowy dla dzieci w wieku 13 – 20 lat, prowadzony przez psychologa.	Spotkania otwarte	X
5	Grupa wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych	Spotkania otwarte	X

Źródło: Opracowanie własne CUS.

Usługi społeczne świadczone przez specjalistów

W 2024 roku wprowadzono dodatkową usługę społeczną nie ujętą w PUS-ie, tj. wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży z uwagi na potrzeby społeczności lokalnej. Zapotrzebowanie na usługi społeczne realizowane przez CUS wśród mieszkańców gminy jest duże, zakres usług jest na bieżąco dostosowywany do potrzeb mieszkańców.

Liczba osób objętych programem usług społecznych w 2024 roku

W roku 2024 do tutejszego CUS wpłynęło 658 wniosków o usługi społeczne, łącznie z usług społecznymi kwalifikowanych wnioskami o skorzystanie z usług skorzystało 557 osób, niektóre osoby skorzystały z więcej niż jednej usługi społecznej. Dodatkowo w ramach podejmowanych działań i inicjatyw kierowanych do różnych grup odbiorców, w tym wspierających integrację z lokalną społecznością skorzystało około 1100 uczestników, jednak te same osoby mogły brać udział w kilku wydarzeniach.

Dostęp do usług społecznych dla mieszkańców Gminy Skawina

Usługi społeczne realizowane w 2024 roku przez Centrum Usług Społecznych w Skawinie skierowane były do całej społeczności lokalnej tj. do wszystkich mieszkańców Gminy Skawina. Usługi społeczne realizowane są w oparciu o „Program Usług Społecznych w Gminie Skawina na lata 2024 – 2026”⁶.

Kwalifikacja do korzystania z usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych w 2024 roku odbywała się na zasadach określonych w art. 35 ustawy:

- w oparciu o złożony wniosek o objęcie usługami społecznymi oraz arkusz kwalifikacji do usług,
- w oparciu o warunki i tryb wynikający z Programu, bez wydawania decyzji administracyjnej,
- następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,
- w przypadku niektórych usług była konieczność złożenia dodatkowych dokumentów tj. orzeczenie o niepełnosprawności,

⁶ https://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/WDU_K/2024/6880/akt.pdf

- w niektórych sytuacjach była poprzedzona rozeznaniem potrzeb przez koordynatora indywidualnych planów usług i zawarciem Indywidualnego Planu Usług Społecznych.

Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych wymaga wydania decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie Postępowania Administracyjnego. W roku 2024 nie odmówiono przyznania usług społecznych żadnej zgłaszającej się do CUS-u osobie.

19.3. Sprawozdanie i monitoring z realizacji programu usług społecznych w Gminie Skawina za rok 2024

Działania monitorujące przebieg i realizację Programu Usług Społecznych są wykonywane na bieżąco przez tutejsze centrum, mają na celu monitorowanie działań określonych w PUS oraz dostarczanie niezbędnych informacji dotyczących realizowanych usług, co pozwala na efektywną realizację Programu i dostosowywanie katalogu usług do bieżących potrzeb społeczności lokalnej. Zgodnie z informacjami uzyskiwanymi w ramach monitoringu oferta usług społecznych jest dostosowywana do potrzeb mieszkańców naszej gminy. Monitoring opiera się na gromadzeniu i analizie danych ilościowych i jakościowych dotyczących udzielanego wsparcia.

Tabela 13. Wskaźniki ilościowe

Nazwa wskaźnika	Dane ilościowe za 2024 rok
Liczba złożonych wniosków o usługi społeczne, sposób pomiaru: ewidencja wniosków	658
Liczba osób korzystających z usług społecznych, sposób pomiaru: ewidencja wniosków	557
Liczba usług społecznych określonych w PUS	21
Liczba usług społecznych realizowanych przez centrum	22
Liczba podmiotów/specjalistów realizujących usługi społeczne w ramach PUS, sposób pomiaru: liczba zawartych umów/porozumień/zleceń	27
Liczba partnerstw/porozumień zawartych w związku z realizacją PUS, sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień	2
Liczba indywidualnych planów usług społecznych, sposób pomiaru: ewidencja IPUS-ów	75
Liczba przeprowadzonych monitoringów	60
Liczba uczestników warsztatów, grup wsparcia, konferencji i pozostałych działań podejmowanych przez CUS (liczba oszacowana na podstawie posiadanych danych, te same osoby mogły brać udział w kilku wydarzeniach)	około 1100

Źródło: opracowanie własne CUS

Wskaźniki jakościowe

W ramach zawartych indywidualnych planów usług społecznych koordynator indywidualnych planów usług społecznych dokonywał monitoringu realizacji usług oraz podsumowanie IPUS-u na podstawie m.in. rozmów telefonicznych bądź indywidualnych z usługobiorcami, podczas których ustalano poziom zadowolenia z realizowanych usług oraz wpływ usług na funkcjonowanie osób. W 2024 roku dokonano 60 monitoringów i 66 rozmów podsumowujących IPUS-y. W przypadku osób korzystających z usług były one zadowolone bądź bardzo zadowolone z realizacji usług i wskazywały, że wykorzystane formy wsparcia miały wpływ bądź miały duży wpływ na ich funkcjonowanie. W większości

przypadków wskazano, że na skutek korzystania z usług społecznych zaszły w ich życiu oczekiwane zmiany.

Spis Tabel:

Tabela 1 . Zatrudnienie na podstawie umów cywilno-prawnych w latach 2023-2024.....	8
Tabela 2. Zestawienie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w pomocy społecznej.....	28
Tabela 3. Zestawienie świadczeniobiorców pomocy społecznej ze względu na powody przyznania świadczeń.	29
Tabela 4. Rodzaje świadczeń finansowych w pomocy społecznej wraz z ilością osób, które skorzystały z danej formy pomocy oraz ilością zrealizowanych świadczeń.....	32
Tabela 5. Rodzaje świadczeń niepieniężnych w pomocy społecznej z ilością osób uprawnionych do świadczeń	32
Tabela 6. Liczba osób, na których zrealizowano świadczenia pieniężne za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli z Ukrainy w poszczególnych latach.....	42
Tabela 7. Liczba obywateli Ukrainy z podziałem na powód przedłużenia wypłaty świadczeń za zakwaterowanie i wyżywienie zrealizowanych w poszczególnych latach.....	42
Tabela 8. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych w 2024 r.	54
Tabela 9. Harmonogram realizacji działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.....	79
Tabela 10. Zestawienie ilościowe wykonanych działań przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych w 2024 r.	88
Tabela 11. Zestawienie usług społecznych oferowanych w 2024 roku mieszkańcom Gminy Skawina .	89
Tabela 12. Dodatkowe działania i grupy wsparcia realizowane przez CUS.....	93
Tabela 13. Wskaźniki ilościowe.....	94

Spis wykresów:

Wykres 1. Wykonanie budżetu Centrum Usług Społecznych w Skawinie w 2024 roku w ujęciu procentowym z podziałem na działy	10
---	----